

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANA BİLİM DALI

KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ ÇİN EKSENLİ BİR ANALİZ

DOKTORA TEZİ

MEHMET ALİ KOÇAKOĞLU

MEHMET ALİ KOÇAKOĞLUDOKTORA TEZİ GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ İKTİSAT ABD 2020

GAZİANTEP
2020

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANA BİLİM DALI

KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ ÇİN EKSENLİ BİR ANALİZ

DOKTORA TEZİ

MEHMET ALİ KOÇAKOĞLU

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN

GAZİANTEP
OCAK 2020

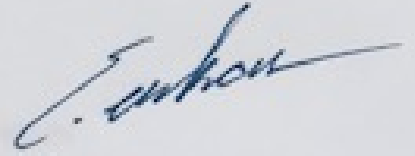
T. C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANA BİLİM DALI

**KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ
ÇİN EKSENLİ BİR ANALİZ**

Mehmet Ali KOÇAKOĞLU

Tez Savunma Tarihi:

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

SBE Müdürü

Bu tezin Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Enstitü Başkanı

prof. dr. İbrahim Arslan

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN

Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

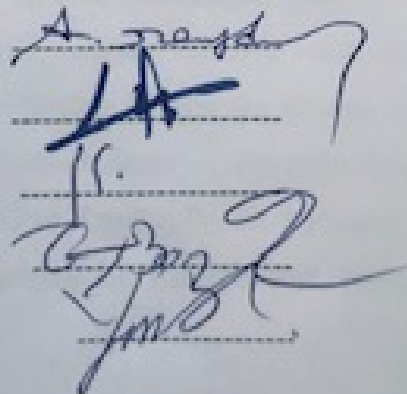
Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN

Prof. Dr. İbrahim ARSLAN

Prof. Dr. Esra SİVEREKLI

Doç. Dr. Cuma BÖZKURT

Dr. Öğr. Üyesi Y. Ekrem AKBAŞ

ÖZET

KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ ÇİN EKSENLİ BİR ANALİZ

KOÇAKOĞLU, Mehmet Ali
Doktora Tezi, İktisat ABD
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN
2020, 104 Sayfa

Günümüz dünyasında küreselleşme süreci bir dönüm noktasındadır. II. Dünya savaşından sonra ortaya çıkan ekonomik problemlerin çözümünde kullanılan Batı merkezli iktisadi çözümler 2008 finansal krizinden sonraki ekonomik sorunları çözmede yetersiz kalmışlardır. 2008 finansal krizi ile birlikte Batı dünyası ve ABD’de küreselleşme karşıtı ve korumacı politikalar artmıştır. Bu gelişmelerin yanı sıra, BREXIT* süreci ile birlikte küreselleşmenin geleceği ile ilgili ciddi soru işaretleri ortaya çıkmıştır. Özellikle son yüzyılda dünya ekonomisi ve politikasına yön veren uluslararası liberal düzen ve kurumları, onları ortaya çıkaran sahipleri ile birlikte güç kaybetmeye başlamışlardır. Bu çalışmanın konusu, Çin’in Kuşak ve Yol Girişimi projesinin küreselleşme süreci üzerindeki etkilerinin analiz edilmesidir. Çalışma ile Çin’in geliştirdiği Kuşak ve Yol Girişimi’nin kavramsal çerçevesi çizilecektir. Bunun yanında KYG’nin ekonomik ve siyasal konjonktürel dünya düzenini nasıl değiştireceği ve ülkeleri ne yönde etkileyeceğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın Kuşak ve Yol Girişimi konusunda çalışan ve konu hakkında bilgi sahibi olan çeşitli sektörlerdeki katılımcılarla yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen verilerin Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerine tabi tutulması ile ulaşıldığı bulgular; Kuşak ve Yol Girişimi’nin küreselleşme sürecini ekonomik ve siyasal açılarından etkileyeceği, Kuşak ve Yol Girişimini’nin Türkiye açısından büyük ekonomik fırsatlar ortaya çıkaracağı ve siyasal konjonktürde Türkiye’nin küresel ölçekte dengeli bir yol izlemesi gerektiği yönünde ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Kuşak Ve Yol Girişimi, Yenidünya Düzeni, Küresel Eksen Kayması, Çok Kutupluluk

* İngiltere’ nin Avrupa Birliğinden ayrılması sürecine verilen isim. Br (Britanya) ve Exit (Çıkış) kelimelerinin birleşimi ile oluşturulmuştur.

ABSTRACT**BELT AND ROAD INITIATIVE THROUGH GLOBALIZATION
THE ANALYZE THROUGH CHINA**

KOÇAKOĞLU, Mehmet Ali
PhD. Thesis, Department of Economics
Supervisor: Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN
2020, 104 Pages

Globalism process is on a turning point in today's world. West-centered financial solutions used for solving the economic problems emerged after the II. World War has been insufficient for solving the economic problems emerged after the 2008 financial crisis. Following the 2008 financial crisis, anti-globalist and protective policies has increased in the West and the USA. Alongside this developments, serious question marks regarding the future of globalism has emerged following the BREXIT¹ process. International liberal order and its institutions which have been steering the world economy and politics especially in the last century has started to lose power with their patrons who created them. Subject of this study is analysing the effects of China's Belt and Road Initiative project on globalization process. With this study, the conceptual framework of China's Belt and Road Initiative will be drawn. Additionally, determining how BRI will change economic and political cyclical world order and how it will affect countries is targeted. Study's findings achieved by subjecting the data which was acquired by survey study applied to participants in various sectors with knowledge on the subject and working on Belt and Road Initiative to Mann Whitney U and Kruskal-Wallis test show that the Belt and Road Initiative will affect globalization process in economic and political aspects, will present economic opportunities for Turkey and Turkey should follow a balanced path in political conjuncture on global scale.

Keywords: Globalisation, Belt and Road Initiative, New World Order, Global Axis Shift, Multipolarity

¹ The term used for Britain's exit from the European Union. Formed by combining the words Br (Britain) and Exit.

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinin her aşamasında bilimsel katkıları ve tecrübeleri ile desteğini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Arif ÖZAYDIN' a, tez çalışmamı titizlikle okuyan ve önerileri ile çalışmama önemli katkılar sağlayan Sayın Prof. Dr. Esra SİVEREKLİ'ye, Sayın Prof. Dr. İbrahim ARSLAN'a, Sayın Doç Dr. Cuma BOZKURT' a ve Dr. Öğr. Üyesi Y.Ekrem AKBAŞ'a teşekkür ederim.

Ayrıca üzerimde emeği olan tüm hocalarıma ve çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım. Son olarak, ömrüm boyunca bana desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

2020
Mehmet Ali KOÇAKOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ	vii
GRAFİK LİSTESİ	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	ix
1.GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. KÜRESELLEŞME KAVRAMI.....	6
2.1.1. KÜRESELLEŞMENİN ETKİLERİ.....	8
2.2. KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ	17
2.2.1. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİN HEDEFLERİ	21
2.2.2. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ KAPSAMINDA YATIRIMLAR	23
2.2.3. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ' NİN FİNANSMANI VE YENİ FİNANSAL KURUMLAR.....	30
2.2.4. KYG'ne YÖNELİK ELEŞTİRİLER	38
3. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİNİN MUHTEMEL ETKİLERİ	41
3.1. KYG VE KÜRESEL EKONOMİDE EKSEN KAYMASI	41
3.2. KYG VE LİBERAL DÜNYA DÜZENİ.....	48
3.3. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİNDE TÜRKİYE	51
3.3.1. Türkiye Çin İlişkileri	51
3.3.2. KYG Kapsamında Türkiye ve Orta Koridor Projesi	52
4. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	57
4.1. LİTERATÜR.....	57
4.2. MATERYAL VE YÖNTEM	60
4.3. ÖRNEKLEM SÜRECİ VE ÖRNEKLEMİN HESAPLANMASI.....	61
4.4. VERİLERİN ANALİZİ	62
4.5. BULGULAR	63
4.5.1. Tanımlayıcı Bilgileri	63
4.5.2. Anket Sorularına İlişkin Dağılımlar	66
4.5.3. Araştırma Hipotezlerinin Test Edilmesi.....	74
4.6. BULGULARIN YORUMLANMASI.....	83
SONUÇ	85
KAYNAKLAR	92
EKLER	103
ÖZGEÇMİŞ	106

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1. Ülkelerin 2017 Yılı İtibarıyla Küresel Ekonomi İçindeki Payları	10
Tablo 2.2. KYG Kronolojik Gelişimi.....	19
Tablo 2.3. KYG Kapsamındaki Yatırımlar	26
Tablo 2.4. KYG ve Diğer İşbirliği Örgütlerinin Karşılaştırılması	29
Tablo 2.5. AAYB Oy Hakları.....	33
Tablo 2.6. AAYB Ülkelerin Sermaye Payları.....	33
Tablo 2.7. KYG Kapsamındaki Uluslararası Finansman Kurumlarının Özellikleri	36
Tablo 2.8. Yeni Kurumlar ve İkame Ettiği Organizasyon ve Mekanizmalar.....	37
Tablo 3.1. Satın Alma Paritesiyle GSMH Payları.....	43
Tablo 3.2. OECD 2060 yılı GSMH Projeksiyonu.....	45
Tablo 3.3. Çin' den Türkiye' ye DYS Akımları.....	52
Tablo 3.4. Türkiye'de Faaliyette Olan Çin Yatırımları.....	54
Tablo 4.1. Araştırmaya ait değişken, grup ve grup içindeki sayılar.....	74
Tablo 4.2. 6. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	75
Tablo 4.3. 7. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	75
Tablo 4.4. 8. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	76
Tablo 4.5. 9. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	76
Tablo 4.6. 10. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	77
Tablo 4.7. 11. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	77
Tablo 4.8. 12. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	78
Tablo 4.9. 13. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	79
Tablo 4.10. 14. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	79
Tablo 4.11. 15. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	80
Tablo 4.12. 16. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	80
Tablo 4.13. 17. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	81
Tablo 4.14. 18. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	82
Tablo 4.15. 19. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	82
Tablo 4.16. 20. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları ..	83

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1. Küreselleşmenin Ekonomik Boyutları.....	7
Şekil 2.2. Küresel İnovasyon Endeksi 2018	16
Şekil 2.3. KYG Kapsamında 6 Ekonomik Koridor	20
Şekil 2.4. KYG Beş Ana Hedef	22
Şekil 2.5. KYG Kapsamındaki Ülkeler.....	24
Şekil 2.6. AAYB Kuruluş Süreci	32
Şekil 3.1. MS1-2025 Yılları Arası Dünyanın Ağırlık Merkezi	47

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 2.1. Seçilmiş Ülkelerdeki KOF Endeksi 1990-2016 Verileri.....	9
Grafik 2.2. Küresel GSMH Verileri.....	11
Grafik 2.3. Küresel Sanayi Üretimi	11
Grafik 2.4. Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik	12
Grafik 2.5. Bölgelere Göre İthalat ve İhracat.....	13
Grafik 2.6. Baltık Endeksi	14
Grafik 2.7. GSMH İçinde İmalat ve Hizmet Sektörünün Payları	14
Grafik 2.8. Ülke Gruplarına Göre Küresel DYS Akımları	15
Grafik 2.9. Ülke ve Ülke Gruplarının Küresel GSMH İçindeki Payları.....	24
Grafik 2.10. KYG Kapsamındaki Projelerde Son Durum	25
Grafik 2.11. KYG Kapsamındaki Yatırımların Sektörel Dağılımı	26
Grafik 2.12. Girişimin Finansmanındaki Kurumlar.....	31
Grafik 2.13. İpek Yolu Fonu Sermaye Yapısı	34
Grafik 3.1. Ülkelerin Kişi Başı GSMH Artış Hızları ve Nüfus Karşılaştırması.....	46
Grafik 3.2. Geleceğe Yönelik Beklentiler	48
Grafik 4.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Dağılım.....	64
Grafik 4.2. Görev Değişkenine Ait Dağılım.....	64
Grafik 4.3. Ülke Değişkenine Ait Dağılım	65
Grafik 4.4. Sektör Değişkenine Göre Dağılım.....	65
Grafik 4.5. Tecrübe Değişkenine Ait Dağılım.....	66
Grafik 4.6. 6. Soruya Ait Dağılımlar	66
Grafik 4.7. 7. Soruya Ait Dağılımlar	67
Grafik 4.8. 8. Soruya Ait Dağılımlar	67
Grafik 4.9. 9. Soruya Ait Dağılımlar	68
Grafik 4.10. 10. Soruya Ait Dağılımlar	68
Grafik 4.11. 11. Soruya Ait Dağılım.....	69
Grafik 4.12. 12. Soruya Ait Dağılımlar	69
Grafik 4.13. 13. Soruya Ait Dağılımlar	70
Grafik 4.14. 14. Soruya Ait Dağılımlar	70
Grafik 4.15. 15. Soruya Ait Dağılım.....	71
Grafik 4.16. 16. Soruya Ait Dağılım.....	71
Grafik 4.17. 17. Soruya Ait Dağılım.....	72
Grafik 4.18. 18. Sorusuna Ait Dağılım	72
Grafik 4.19. 19. Soruya Ait Dağılımlar	73
Grafik 4.20. 20. Soruya Ait Dağılımlar	73

KISALTMALAR LİSTESİ

AAVB	: Asya Altyapı Yatırım Bankası
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ASEAN	: Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği
BREXIT	: Britanya AB Ayrılık Antlaşması
BRICS	: Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika
ÇKP	: Çin Komünist Partisi
DTÖ	: Dünya Ticaret Örgütü
DYS	: Doğrudan Yabancı Sermaye
GSMH	: Gayrisafi Milli Hasıla
IMF	: Uluslararası Para Fonu
KOF	: Küreselleşme Endeksi
KYG	: Kuşak Ve Yol Girişimi
NATO	: Kuzey Atlantik Ortaklığı
OBOR	: One Belt One Road
OECD	: Ekonomik Kalkınma Ve İşbirliği Örgütü
RCEP	: Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık
TPP	: Trans-Pasifik Ortaklığı
UNCTAD	: Yabancı Sermaye Derneđi

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

Küreselleşme, sınırlara tabi olmayan bir dünya yaratmayı hedefleyen, bu anlamda siyasal, ekonomik ve sosyal bir projedir. Küreselleşme emperyalizmin yeni adı ve kapitalizmin bugünkü aşamasıdır. Küreselleşme pratikte mal ve hizmetler ile para ve sermayenin önündeki engellerin ortadan kaldırılması sürecidir. Küreselleşme gelişmiş ülkelerin serbest piyasa ekonomisinin evrenselleştirilmesi yoluyla dünya kaynaklarının ve piyasaya hâkimiyetine zemin hazırlayan ideolojidir.

Küreselleşme sürecini farklı bir boyuta taşıyacağı düşünülen Kuşak ve Yol Girişimi (KYG) 2013 yılında Çin devlet başkanı Xi Jinping (Şi Cinping) tarafından açıklanmıştır. 20. yüzyıldan itibaren küreselleşmenin liderliğini yapan ABD ve Batı dünyası özellikle 2008 finansal krizi ile birlikte liberal politikalar yerine korumacı politikalar uygulamaya başlamışlardır. Bu politika değişikliği liberal politikaları destekleyen küreselleşme taraftarları ile korumacı yaklaşımı savunanlar arasında çatışma doğurmuştur. Bu çatışma ise son dönemde küresel ticaret savaşına dönüşmüştür. İngiltere ve Almanya ABD'nin yoğun itirazlarına rağmen Çin'in KYG liderliğinde IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlara alternatif olarak kurduğu Asya Altyapı Yatırım Bankasına kurucu üye olmuşlardır. Ticaret savaşlarına karşı Çin ile birlikte itiraz eden Avrupa devletleri bir anlamda Çin ile aynı tarafta yer almışlardır.

Dünya ekonomik ve politik anlamda yeni bir döneme girmiştir. Fransa başkanı Macron'un ABD'ye rağmen NATO'ya alternatif olarak bir Avrupa ordusu fikrini ortaya atması, Suriye'de Rusya ve İran'ın ABD'ye rağmen elde ettikleri kazanımlar ve Çin'in KYG kapsamında Doğu Avrupa, Orta Asya, Akdeniz havzası, Orta doğu ve Afrika'da yaptığı yatırımlar sonucunda bu bölgelerdeki etki alanı arttırmıştır. Rusya, Hindistan, Brezilya ve Türkiye gibi ülkelerin ekonomik alanda elde ettikleri başarılar ve buna karşılık küresel düzlemde söz sahibi olmak istemeleri, Çin'in "barış içinde karşılıklı kazan-kazan" ilkesi ile uygulamaya koyduğu KYG ile birlikte dünyanın ekonomik, politik ve siyasal anlamda artık yeni bir döneme girdiğinin habercisidir. KYG sadece Asya, Avrupa ve Afrika da değil aynı zamanda

Güney Amerikada da etkisini göstermektedir. ABD' nin Venezuela daki yönetime destek veren Çin'e tepki göstermesi ile birlikte Venezuela' nın Çin için en büyük petrol tedarikçilerinden biri olması birlikte düşünüldüğünde KYG' nin etki alanı ve küreselleşmeye olan etkisi daha iyi anlaşılacaktır. Dün küreselleşmeyi savunan ülkeler bugün korumacılığı savunur hale gelmişlerdir. Küreselleşme bugün gelişmiş ülkelerin değil gelişmekte olan ülkelerin başını çeken Çin ve benzeri ülkeler tarafından savunulmaktadır. Çin küreselleşmeyi gerçekleştirmek için Kuşak ve Yol Girişimi'ni geliştirmiştir. Küreselleşmeyi daha derinleştirecek olan Kuşak Yol Girişimi bu amaçla çalışmanın konusu olarak seçilmiştir.

KONU VE ÖNEMİ

Çalışmanın konusu, küreselleşme bağlamında Kuşak ve Yol Girişimi'dir. KYG küreselleşme sürecini nasıl ve ne yönde etkileyecektir sorusu çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Küreselleşmenin amacı; mal ve hizmetler ile insanların yeryüzünde sınırlar olmadan hiçbir engelle karşılaşmadan hareket edebilmelerinin sağlanmasıdır. Bu bağlamda KYG bu süreci hızlandıracak ve ileri götürecektir.

Küreselleşmenin uzun zaman liderliğini yapan ABD ve bazı Batılı devletler son dönemlerde ortaya çıkan olumsuz ekonomik, politik ve sosyo-kültürel gelişmelerin sonucunda korumacı politikalara yönelmişlerdir. ABD ve Batı dünyası geçtiğimiz son dört yüz yılda bütün dünyayı ekonomik, sosyal ve politik anlamda domine etmişlerdir. Ancak günümüzde küresel güç dengesi Atlantik' den Asya-Pasifik bölgesine kaymaktadır. Çin, Hindistan, Rusya, Brezilya, Türkiye gibi ülkeler artık Batı'nın bu ekonomik, politik ve sosyo-kültürel hegemonyasına karşı çıkmaya başlamıştır. 2008 finansal krizinden henüz çıkılamamış olması ekonomik sorunlara çare olarak ileri sürülen Batı'nın Klasik ve Keynesyen ekonomi politikalarının geçerliliğini de düşündürmeye başlamış ve yeni ekonomi politikalarının gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu şartlar altında Çin'in önerdiği KYG bu değişimi hızlandıracak bir proje olarak görünmektedir. Bu açıdan projenin boyutlarının tartışılmasının dünya ekonomisine katkıları ve küresel güç dengesi üzerine etkilerinin ne olacağı ve ülkelerin bundan nasıl etkileceğinin açıklığa kavuşturulması gerekir. Bununla birlikte dünyanın içinde bulunduğu ekonomik krize karşı bir çözüm üretemeyen Batı

merkezli neo klasik ekonomi politikalarına karşın alternatif bir çözüm yolu olarak KYG' nin ortaya çıkması bu açıdan çok önemlidir.

Çalışma, KYG konusunda ülkemizde yakından ilgilendiren bir girişimdir. Türkiye girişimin coğrafi olarak tam ortasında yer almaktadır ve bu bölüm Orta Koridor olarak adlandırılmaktadır. Dolayısıyla ticaret yolları ve enerji koridorlarının kesişme noktasında olan Türkiye konumu ve tarihi geçmişi ile KYG için vazgeçilmez bir ülke konumundadır. Dünyanın ekonomik ve siyasi dengesinin yer değiştirdiği bir süreçte KYG Türkiye için de büyük bir fırsat yaratmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Kuşak ve Yol Girişimi dünya ekonomisinde ve siyasetinde eksen kaymasına yol açabilme potansiyeli taşıması bakımından önemlidir. II. Dünya savaşının hemen ertesinde yeni bir dünya düzeni kurmak amacıyla ABD tarafından ortaya konan Marshall Planına benzer şekilde Çin'in, küresel ekonomik ve siyasi ortamının getirdiği şartların etkisiyle ortaya koyduğu Kuşak ve Yol Girişimi yeni bir dünya düzeni ve güç dengelerini değiştirme potansiyeli taşımaktadır. KYG, Marshall Planına benzemekle birlikte temelinde yatan felsefesi ve ekonomik büyüklüğü açısından oldukça farklıdır. Temelinde yatan düşünce olarak da bu iki proje birbirinden oldukça farklıdır. Bu amaçla dünyanın ekonomik ve politik ekseninin Atlantikten Pasifiğe doğru kaydığı, tek kutuplu dünya anlayışından çok kutuplu karşı dünya anlayışına geçildiği bu dönemde KYG küreselleşmeyi daha farklı bir boyuta taşıma iddiasındadır. KYG küreselleşmenin farklı bir sürecini ifade etmesi açısından "Küreselleşme 2.0" olarak da adlandırılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; KYG'nin küresel ekonomik dengeyi ve güç dengesini mevcut küresel düzeni nasıl ve ne yönde etkileyeceğini analiz etmektir. Bununla birlikte aşağıdaki sorulara da cevap aranacaktır.

- Liberal düzenin kurucusu ve savunucusu olan başta ABD ve diğer Batı ülkelerinin ekonomik ve politik anlamda korumacı tedbirler aldığı bir dönemde KYG küreselleşme sürecini daha ileri bir aşamaya taşıyabilir mi?
- KYG dünyanın ekonomik, politik ve sosyo-kültürel anlamda Atlantikten Pasifiğe kaydığı bir dönemde Asya kıtasından Güney Amerika' ya uzanan yatırımları sayesinde bu süreci nasıl etkileyecektir? KYG küreselleşme sürecini Batı toplumlarının daha önce dünyanın kuzey ve batı yönlerinde ağırlıklı olarak

geliştirmesine karşın ekonomik ve sosyal yatırımlarını dünyanın nispeten geri kalmış doğu ve güney yönüne doğru yoğunlaştırarak Atlantikten (Kuzey –Batı) Pasifik (Doğu-Güney) eksenine doğru kaymasını hızlandırabilir mi?

- Klasik ve Keynesyen ekonomi modellerinin 2008 finansal krizinden sonra çözüm üretemediği bir dönemde KYG aynı zamanda tüm dünyaya kalkınma yöntemi olarak sunulmuştur. KYG; temelinde yatan karşılıklı kazan kazan, barış içinde ortak bir dünya, diğer ülkelerin içişlerine karışmama, karşılıklı öğrenme ve karşılıklı saygı ilkeleri sayesinde bu krizin çözülmesi ve ileride muhtemel krizlerin önüne geçebilecek olması açısından önemlidir. Küreselleşme taraftarlarının desteklediği KYG gerçekten dünyanın içinde bulunduğu ekonomik sorunları çözmekte yeni bir yaklaşım olarak kullanılabilir mi?

- II. Dünya savaşı ve sonrasında Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle birlikte ABD dünyanın jandarması rolüne soyunmuştur. Küresel yönetim ABD'nin olduğu tek kutuplu bir sisteme dönüşmüştür. KYG küresel yönetim konusunda da söz sahibi olarak dünya yönetimini tek kutupdan çok kutuplu bir sisteme dönüştürme amacını taşımaktadır. Küresel Kuzey olarak bilinen ve zengin Batı' lı ülkeleri tanımlayan bu sistemin karşısına Küresel Güney olarak adlandırılan ve Rusya, Çin, Brezilya, Türkiye gibi ülkeleri de içeren bir sistem inşa etmek KYG 'nin amaçları arasındadır. Ancak gelişmekte olan ülkelerde yapılan bazı yatırımlarda ortaya çıkan dış borç sorunu KYG' yı Çin'in bu ülkeleri borç tuzağına çekmek için kullandığı yeni bir sömürü sistemi olduğu eleştirilerini ortaya çıkarmıştır. KYG sadece Çin'in kendi çıkarları için ortaya attığı, var olan uluslararası serbest liberal düzen ve ABD hegemonyasına karşı Çin hegemonyasını kurmaya yardımcı olan bir araç mıdır? Yoksa KYG küresel yönetim sistemini tek kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya mı taşıyacaktır?

- Türkiye açısından KYG ne kadar önemlidir? Jeopolitik konumu dolayısıyla dünyanın ekonomik ve politik anlamda en yoğun noktalarından birinde yer alan Türkiye NATO üyesi ve AB'ye üye olmak isteyen bir ülke olarak yüzünü Batı'ya dönmüştür. Bununla birlikte son siyasi gelişmeler ile yeni alternatif oluşumlar aramaya başlamıştır. Bu anlamda ekonomik ve politik amaçları olan KYG yenedünya da Türkiye için yeni açılımların kapısını aramaktadır. Türkiye Asyayı Avrupaya bağlayan bir coğrafyada olması hasebiyle jeopolitik önemi artmıştır.

Sonuçta KYG, Türkiye'nin küresel ekonomideki daha da artıracak bir girişim olduğundan projeyi destek olmak adına yapılması gereken ne varsa yapılmalıdır.

Çalışma, giriş kısmı ile birlikte ayrıca üç bölümden oluşmaktadır. Giriş başlığı altında tezin konusu, konunun amacı, kapsamı ve önemi ortaya konulmuştur. Birinci bölümde, kavramsal çerçeve başlığı altında küreselleşme ile birlikte Kuşak ve Yol Girişimi üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde KYG'nin ekonomik ve politik anlamda küresel ekonomiye etkileri ele alınmıştır. Bu kapsamda KYG'nin dünya ekonomisini nasıl etkileyeceği vizyoner bir bakış açısı ile ortaya konmuştur. Üçüncü bölümde ise KYG hakkında uzmanların konuyla ilgili görüşlerini toplamak amacıyla bir anket çalışması yapılmış ve bu anket çalışmasının istatistiki değerlendirilmesi yapılmıştır.

Sonuç kısmında ise yapılan çalışma sonucunda elde edilen bilgiler ve uzmanların görüşleri bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar ışığında KYG hakkında değerlendirilmelerde bulunup ayrıca Türkiye'nin KYG konusunda neler yapması gerektiği hususunda öneriler ortaya konulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. KÜRESELLEŞME KAVRAMI

Küreselleşme kavramı geçmişte yapılan birçok tanımın aksine artık belli bir tanıma indirgenmiştir. Yaygın kullanımla küreselleşme; mal ve hizmetlerin, üretim faktörlerinin, teknolojik birikimin ve finansal kaynakların ülkeler arasında sınır tanımadan serbestçe dolaşabildiği ve birbiriyle bütünleştiği bir süreç olarak tanımlanabilir (Şenses, 2014:1). Küreselleşme zaman zaman liberal ekonomi veya piyasa ekonomisi olarak adlandırılabilir da özünde kapitalist ekonomi an vardır İsmi piyasa ekonomisi, liberal ekonomi veya küreselleşme de olsa sistemin özünde . Aynı şekilde buna benzer bir tanımla Steger'e (2013: 31) göre küreselleşme, dünya çapında karşılıklı ilişkileri ve bağımlılıkları oluşturan, yaygınlaştıran ve bu ilişki ve bağımlılıkları çoğaltan çok yönlü toplumsal bir süreçtir. Samimi'ye (2012: 30) göre küreselleşme mal ve hizmetlerin, uluslararası sermayenin herhangi bir engel olmaksızın ülkeler arasında geçiş yapması olarak da tanımlanabilir. Küreselleşme sadece ekonomik değil, politik ve sosyo kültürel açılardan oluşan yeni değerlerin sadece belli sınırlar içinde değil sınırları aşarak tüm dünyaya yayılması ve ülkelerin egemenlik haklarını azaltan bir süreç olarak da tanımlanabilir (Hasanoğlu, 2001). Avrupa Birliği küreselleşmeyi teknoloji, yoğun işgücü ve sermayenin uluslararası alanda hızlı bir şekilde hareket etmesi, mal ve hizmetlerin çeşitliliğinin artması ve bunların serbest bir şekilde uluslararası alanda hareket etmesinin sonucu olarak dünyada oluşan ekonomik entegrasyon olarak tanımlamaktadır (Albertone v.d. :2017).

Şekil 2.1. Küreselleşmenin Ekonomik Boyutları. (Albertone v.d., 2017)

Küreselleşme, dünyayı bilimsel ve kültürel olarak zenginleştirirken insanlara da ekonomik açıdan bir refah getirmiştir (Sen, 2002: 1-14). Aynı zamanda, “birçok ülkenin hızla kalkınmasını”, “bilgiye erişimin oldukça kolaylaşmasını” ve “ülkelerin birbirlerine daha çok yardım etmeleri ve yardımların çok fazla sayıda muhtaç insana ulaşmasını sağlamak” gibi pozitif yönleri sahiptir. Bununla birlikte, eşitsizliğin her geçen gün artması ve küresel çapta ekonomik istikrarın sağlanamaması ve dünyada var olan gelir dağılımı eşitsizliğini daha da derinleştirmesi küreselleşmenin olumsuz sonuçları olarak görülebilir (Stiglitz, 2004: 28).

Hükümetler özel girişimi şekillendirebileceği veya kısıtlayabileceği için küreselleşme büyük oranda siyasi bir süreçtir. Örneğin, Büyük Britanya ondokuzuncu yüzyılın ortalarına gelindiğinde serbest ticaret politikalarına ve laissez-faire’ye sadık olan ana siyasi ve ekonomik imparatorluktu ve bu siyasi doğrultu uluslararası ekonomik faaliyetlerde bir genişlemeye yol açmıştır (Heywood, 2013: 282). Hollanda gibi diğer ülkeler de serbest ticaret politikalarına yönelmişlerdir. Bu hem ülke GSYİH’lerde hem de küresel GSYİH’lerde artışa yol açmıştır. Bunların sonucunda uluslararası üretim zincirleri ve ağları genişleyerek dünya ekonomisini meydana getirmiştir.

Küreselleşme sonucunda ortaya çıkan yeni devlet anlayışı daha önce dikkate alınmayan çevresel problemleri, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, terör ve iklim değişikliği gibi uluslararası konularda ortak hareket etmeyi zorunlu kılmıştır. Sorunların çözümü için ortaya konan işbirliği bölgesel oluşumlara yol açmış ve bunun sonucunda egemen ülkeler bazı yetki ve haklarını uluslararası bu kurumlara devretmek zorunda kalmışlardır. Bu açıdan bakıldığında dünya siyasetinde, uluslararası kurum ve organizasyonların aldıkları rol büyük önem kazanmaya başlamıştır. Küreselleşme süreci ile birlikte insan hakları, sosyo-kültürel haklar,

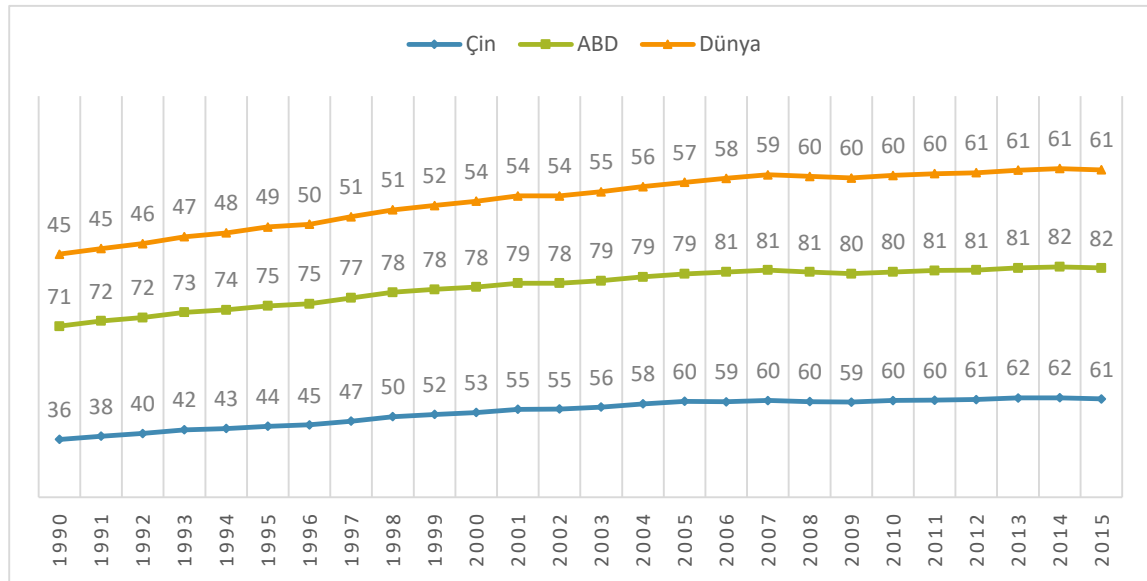
azınlıkların hakları, cinsiyetçilik, din, etnik köken v.b gibi ayrımcılık önlenmesi yeni bir devlet anlayışını doğurmuştur. (Ener ve Demircan; 2006: 198-218).

Sonuç olarak küreselleşmeyi, mal ve hizmetler ile işgücü, sermaye ve teknoloji gibi üretim faktörlerinin entegre hale gelmesi veya ülke ekonomilerinin tamamen entegre hale gelmesi ve bununla birlikte sosyo- kültürel olarak da davranış kalıpları ve yaşam tarzlarının birbirine yaklaştığı ve ortak yönlerinin ortaya çıkarıldığı bir süreç olarak tanımlayabiliriz.

2.1.1. KÜRESELLEŞMENİN ETKİLERİ

Küreselleşme yeni bir olgu olmamakla birlikte oldukça ekonomik, sosyal, politik ve çevresel boyutları olan karmaşık ve çok boyutlu bir süreçtir. Bu kadar farklı boyutu olan küreselleşmeyi çeşitli açılardan ölçmek için ortaya konulmuş çeşitli endeksler kullanılmıştır. Bu endeksler arasında küreselleşmenin sosyal ve siyasal boyutlarını da ölçüme dâhil etmesi bakımından KOF Küreselleşme Endeksi², diğer küreselleşme endekslerine göre daha kapsamlı ve küreselleşmeyi en iyi ölçen endeks olarak kabul edilmektedir (Topuz, 2016). Endeks ekonomik, sosyal ve politik verileri gözönüne alarak tasarlanmıştır. 1970' li yıllardan itibaren küreselleşme ile ilgili bu alanlar özellikle gösterge olarak dikkate alınmış ve Soğuk Savaş' ın bitimiyle birlikte bu süreç hız kazanmıştır (KOF Globalisation Index, 2018). Endeks çeşitli kriterlerde ülkelere verilen puanlara göre ölçülmektedir. 0-100 arası puanlamada 100 rakamına en yakın ülkeler küreselleşme konusunda en başarılı ülkeler olarak kabul edilmektedir (Weib v.d., 2018).

² KOF endeksi ilk kez Axel Dreher tarafından 2002 yılında oluşturulmuştur. Ardından Dreher tarafından 2006 yılında yayımlanmış ve Dreher, Gaston ve Martens tarafından 2008 yılında güncelleştirilerek bütün yönleri ile tanımlanmıştır (Topuz, 2016). Dreher "Does Globalization Affect Growth" başlıklı makalesinde küreselleşmenin boyutlarını; ekonomik anlamda sermaye, mal ve hizmetlerin ülkeler arasında mesafe farketmeksizin akışı, politik olarak devlet politikalarının birbiri içine geçişi ve sosyal olarak fikirlerin, bilginin ve imajların birbiri içine girmesi şeklinde tanımlamıştır (Dreher, 2003).

Grafik 2.1. Seçilmiş Ülkelerdeki KOF Endeksi 1990-2016 Verileri (Weib v.d., 2018)

Grafik 2.1.' de seçilmiş ülkelerin 2016 yılına göre küreselleşme endeksindeki durumları görülmektedir. Yapılan ekonometrik çalışmalarda endeks değeri ile ekonomik büyüme ve GSMH artışı arasında aynı yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Küresel endekste bir puanlık büyüme ülkenin GSMH'sinde 0,33'lük bir artışa sebep olmaktadır (Weib v.d., 2018).

Küreselleşmenin dünyanın ekonomik hayatı üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Küresel tedarik zincirleri sayesinde ortaya çıkan ölçek ekonomisi, inovasyon ve küresel çapta doğrudan sermaye akımlarının yaygınlaşması sayesinde ekonomik ölçüde ülkelerin GSMH'lerinin artması olumlu etkiler olarak sayılabilir. Olumsuz etkileri ise; gelir dağılımında artan adaletsizlik, ülkelerin ekonomilerinin birbirlerine bağlı olmasından kaynaklanan ülkeler arasında bağımlılığın artması ve bu bağımlılığa bağlı olarak ülkelerin bağımsızlıklarının tehlike altına girmesi olarak sayılabilir (Kuepper, 2018).

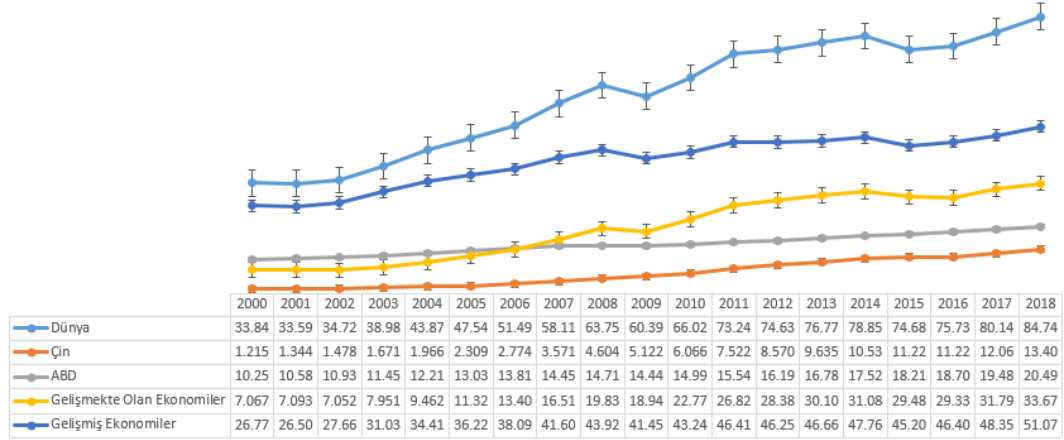
Küreselleşme ve GSMH: Ölçek ekonomisinin ortaya çıkmasıyla küresel düzeyde üretim miktarı artmış ve bu artış ülkelerin GSMH'lerine de yansımıştır. Tablo 2.1 de ülkelerin 2017 yılındaki GSMH tutarları ve bunların küresel GSMH payları içindeki payları görünmektedir. Buna göre 2017 yılında küresel GSMH yaklaşık 80 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir (World Bank Report, 2018). Tabloda küresel GSMH içerisinde ABD %23,98 lik payla en yüksek orana sahiptir. Çin %15,16 ile ikinci sırayı alırken, Türkiye küresel GSMH içerisindeki %1,05 payı ile 17. Sırada yer almaktadır.

Tablo 2.1. Ülkelerin 2017 Yılı İtibarıyla Küresel Ekonomi İçindeki Payları (World Bank GDP Report verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur)

Sıra	Ülke	GSMH (Trilyon USD)	% Pay
1	ABD	19.360.604	23,98%
2	Çin	12.237.700	15,16%
3	Japonya	4.872.137	6,03%
4	Almanya	3.677.439	4,55%
5	Birleşik Krallık	2.622.434	3,25%
6	Hindistan	2.600.818	3,22%
7	Fransa	2.582.501	3,20%
8	Brezilya	2.055.506	2,55%
9	İtalya	1.934.798	2,40%
10	Kanada	1.653.043	2,05%
11	Rusya	1.577.524	1,95%
12	Güney Kore	1.530.751	1,90%
13	Avustralya	1.323.421	1,64%
14	İspanya	1.311.320	1,62%
15	Meksika	1.150.888	1,43%
16	Endonezya	1.015.539	1,26%
17	Türkiye	851.549	1,05%
18	Hollanda	826.200	1,02%
19	Suudi Arabistan	686.738	0,85%
20	İsviçre	678.887	0,84%
21	Diğer	16.187.779	20,05%
	Dünya Toplamı	80.737.576	100,00%

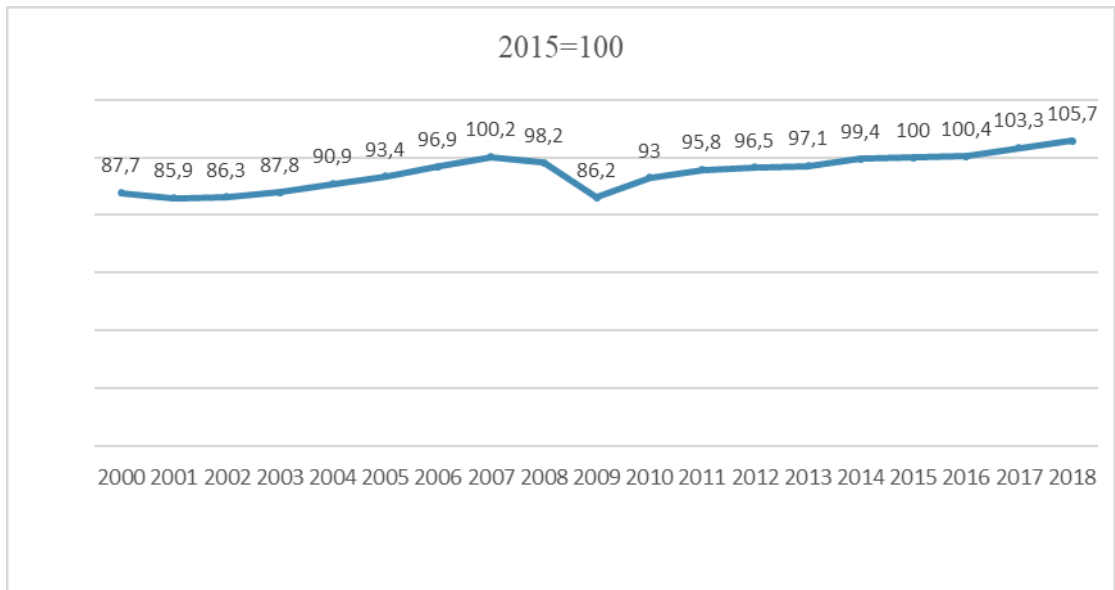
Aşağıda Grafik 2.2’de görüldüğü üzere; 2000 yılında küresel GSMH yaklaşık 34 trilyon dolar iken bu rakam 2010 yılında 2008 yılında yaşanan büyük krize rağmen yaklaşık 66 trilyon dolara çıkmıştır. GSMH’lerdeki bu artış küreselleşmenin ekonomi üzerindeki etkisini göstermesi açısından önemlidir (Engel, Taglioni, 2018). Grafikte görüleceği üzere gelişmekte olan ülkelerin GSMH artış hızlarının gelişmiş ülke GSMH’lerine nazaran daha yüksek seyrettiği görülmektedir. Özellikle Çin bu konuda dikkat çekmektedir. Bu ülkenin GSMH artış hızı dünya ortalamasına göre oldukça yüksek hızlarda seyretmektedir. Buna karşılık gelişmiş ülkelerin GSMH artışlarının daha düşük oranlarda gerçekleştiği görülmektedir. 2008 finansal krizi ve onu izleyen yıllarda GSMH artışının istenilen seviyelerde olmadığı da Grafik 2.2’de görülmektedir.

Seçili Ülke ve Ülke Gruplarında GSMH (milyar USD)

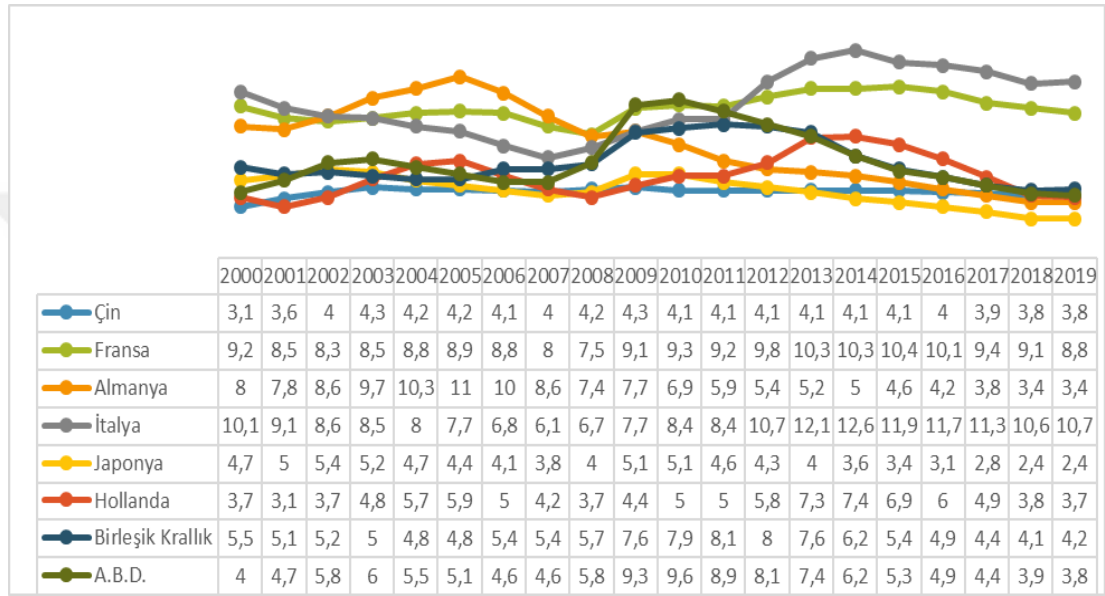
Grafik 2.2. Küresel GSMH Verileri (IMF verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur. IMF Data Mapper,)

Küreselleşme ve Üretim: Küresel GSMH'nin artmasındaki en önemli etken sanayi üretimi olarak görülmektedir. Grafik 2.3'de yer alan ülkeler OECD grubundaki tüm ülkeleri içermektedir ve buna göre küresel GSMH'nin artmasında en önemli etken sanayi üretiminin küreselleşmenin pozitif etkileri sonucu artmasından kaynaklanmıştır. 2008 yılındaki indeksin 86.2 seviyesine düşmesine rağmen sanayi üretimi 2009 yılı başından itibaren yükselmeye başlamıştır. 2018 yılına gelindiğinde endeksin 105,7 puan seviyesine geldiği görülmektedir.

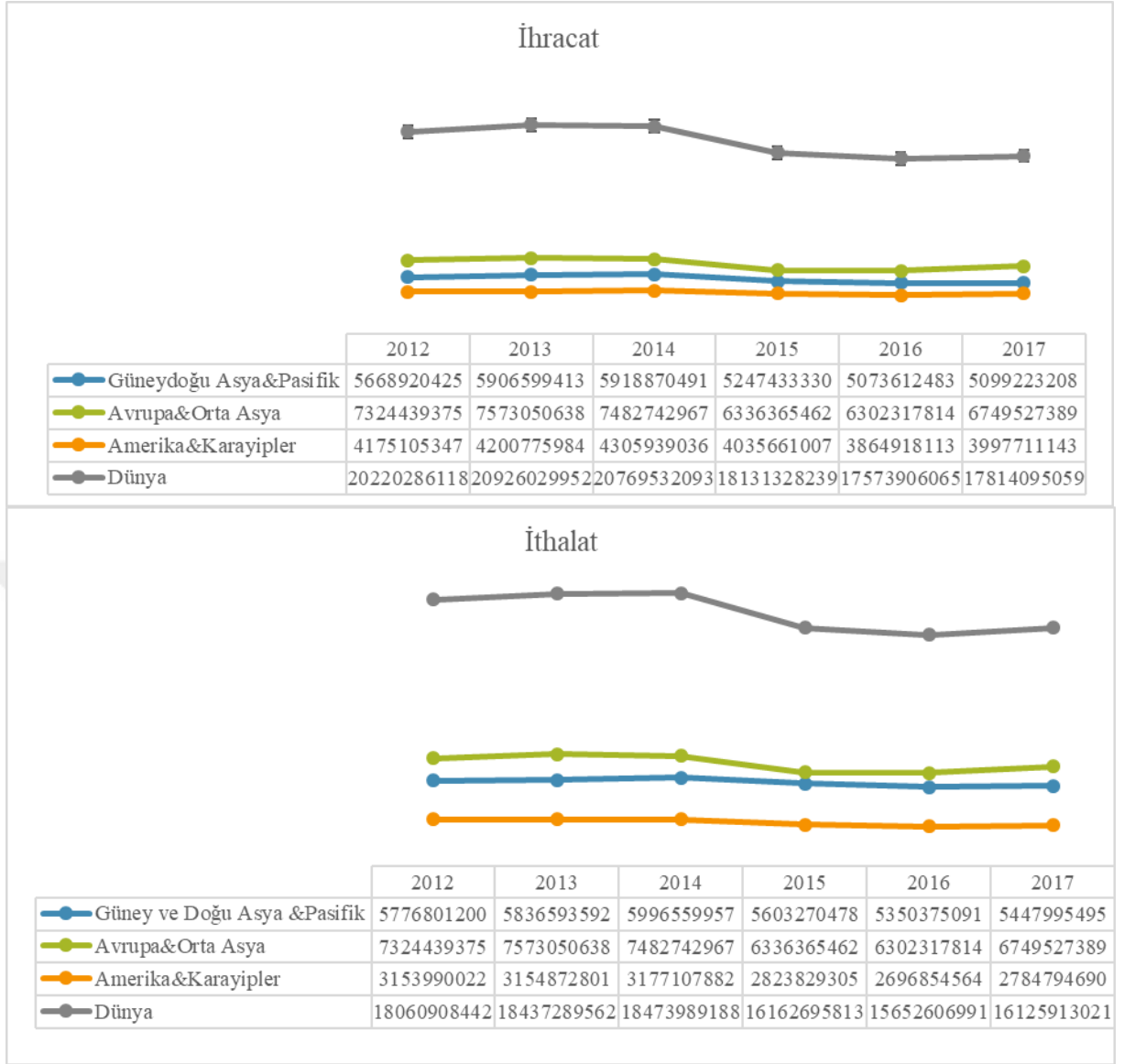
Grafik 2.3. Küresel Sanayi Üretimi (OECD Data verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur)

Küreselleşme ve işsizlik: Sanayi üretiminin artmasına rağmen küresel çapta işsizlik oranları artmaya devam etmiştir. İnovasyon küreselleşmenin gelişmesine katkıda bulunurken öte yandan işgücüne olan talebi Grafik 2.4’de görüldüğü gibi azaltmıştır. Ancak bu durumun oluşmasında sadece inovasyon değil aynı zamanda 2008 yılında yaşanan kriz sonucunda ortaya çıkan talep daralmasının da katkısı büyüktür (Globalization & Monetary Policy Institute Federal Reserve Bank of Dallas, 2019).

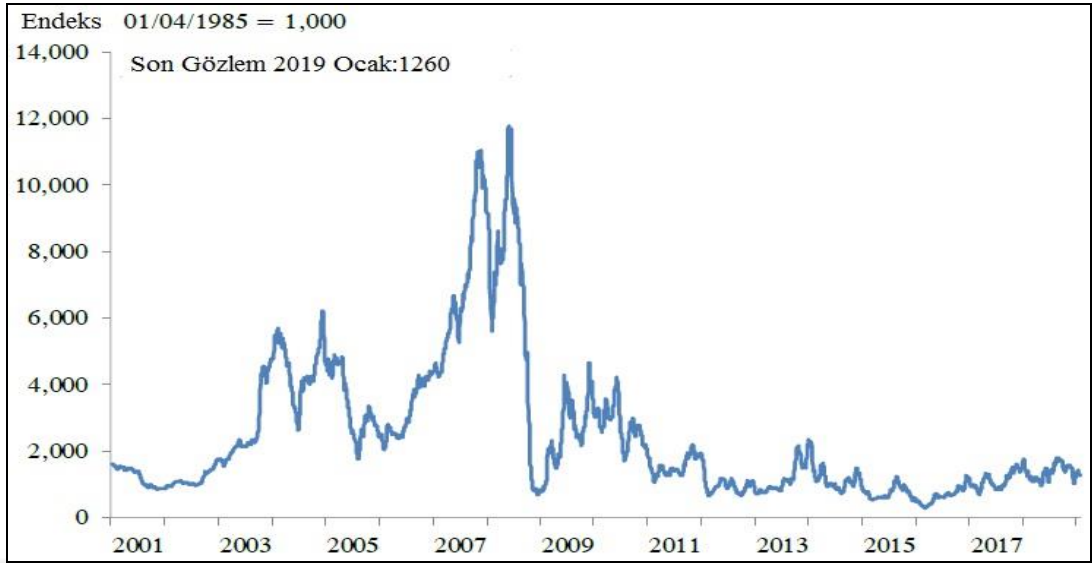
Grafik 2.4. Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik Gelişmiş Ekonomilerde İşsizlik (IMF verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur. IMF Data Mapper.)

Küreselleşme ve Ticaret: Küreselleşme üretimi artırırken iletişim olanakları ve taşımacılık sektöründeki gelişmeler 2008 finansal krizine rağmen gibi dünyada mal ticaretinin artmasına yol açmıştır. Grafik 2.5 toplam 32 gelişmiş ülkeyi ve 60 gelişmekte olan ülkeyi kapsamaktadır ve bu toplam dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 97’sine tekabül etmektedir (Dünya Ticaret Örgütü, 2018). Grafğe bakıldığında özellikle Avrupa ve Amerika bölgelerinde ithalat ve ihracatın azalış trendinde olduğu görülürken Asya bölgesinde ihracat ve ithalatın arttığı veya kriz dönemlerinde en azından seviyesini koruduğu görülmektedir.

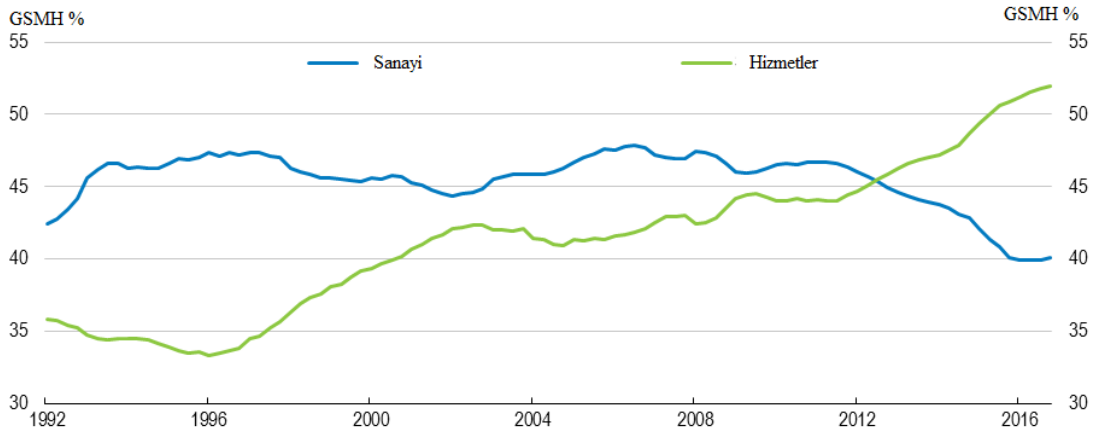
Grafik 2.5. Bölgelere Göre İthalat ve İhracat (Dünya Ticaret Örgütü ve IMF verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur).

Dünya ticaretinin artma ve azalmasını göstermede kullanılan diğer çok önemli bir gösterge Baltık Kuru Yük Endeksidir. Grafik 2.6’ da görüldüğü üzere bu endeks bir taşımacılık endeksidir ve kabaca küresel taşımacılık rotalarının yoğunluğunu, taşınan yük hacmini ve çeşidini gösterir ve bununla birlikte deniz yolu taşımacılığı navlunlarının (ücretlerinin) hangi seviyede belirleneceğini gösterir. Bu açıdan ekonomistlerin dünya ticaret hacmini ölçmede kullandıkları son derece önemli bir endeks olmaktadır (tradingeconomics.com, 2018)

Grafik 2.6. Baltık Endeksi (tradingeconomics.com, 2018)

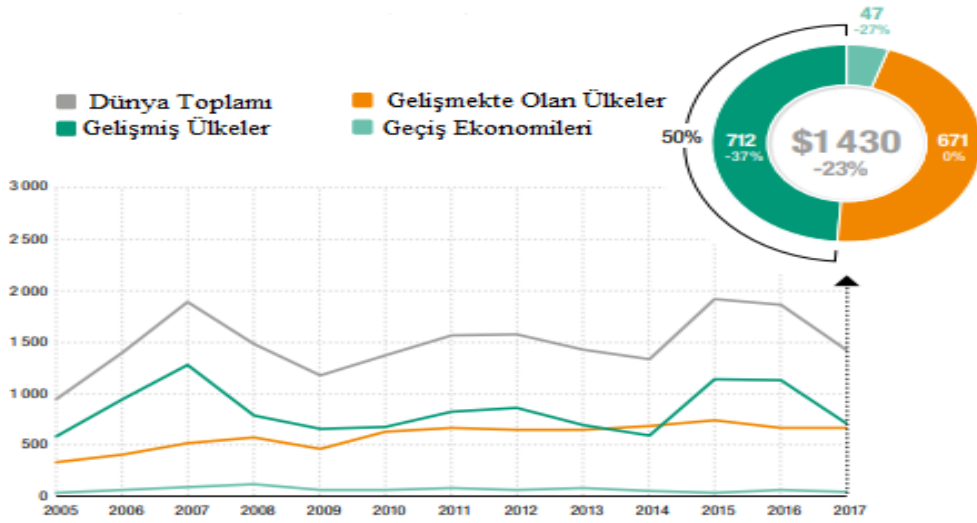
Küresel ticaretin bir diğer önemli konusu ticaret içindeki mal ve hizmet sektörlerinin payıdır. Grafik 2.7’ de görüldüğü gibi Hizmet sektörünün gelişmesi ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile yakından ilişkilidir. Küresel ticarete teknolojinin kullanımının artması ve ülkeler arasında teknolojinin kullanımı mal-hizmet sektörlerinin de oranına bağlıdır. Küresel ticaret büyüdükçe hizmet ticaretinin mal ticaretinin önüne geçtiği görülmektedir (National Bureau of Statistics, 2018).

Grafik 2.7. GSMH İçinde İmalat ve Hizmet Sektörünün Payları (National Bureau of Statistics, 2018) <http://www.stats.gov.cn/english/Statisticaldata/>

Küreselleşme ve Sermaye Hareketleri: Küresel ekonominin içinde önemli bir yere sahip olan Doğrudan Yabancı Sermaye Akımları (DYS) küresel ekonominin

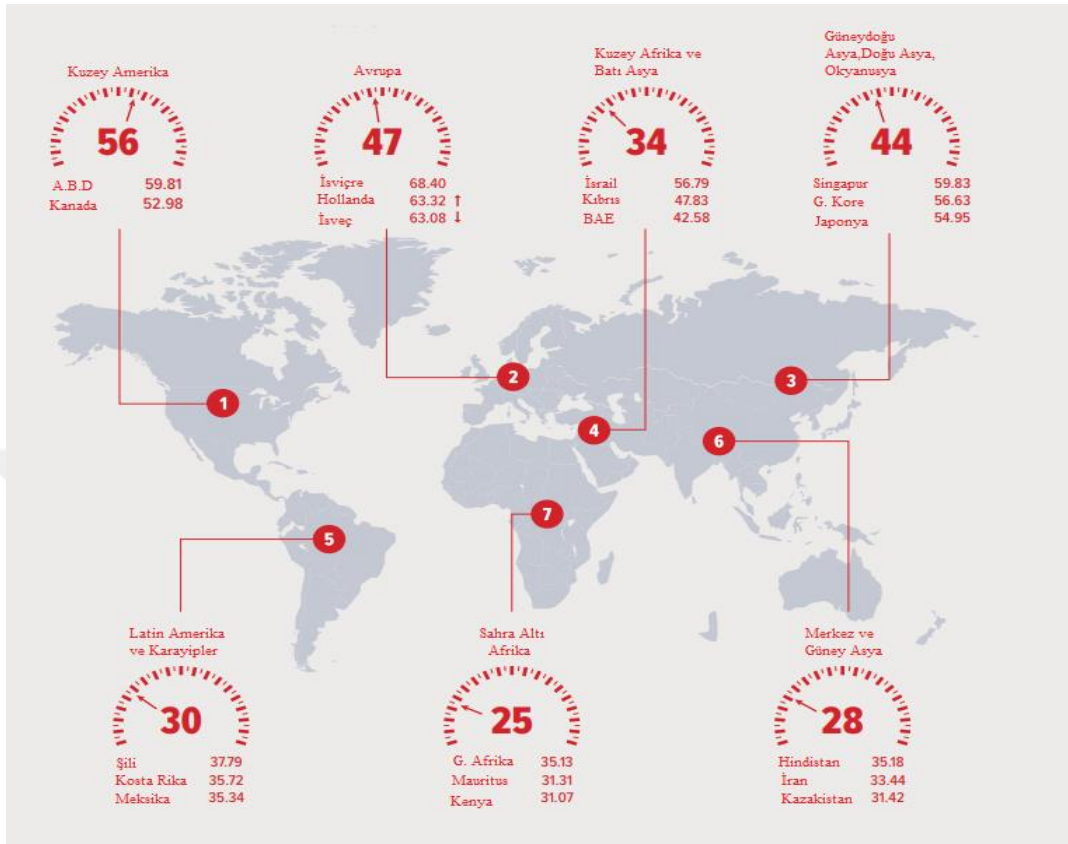
en önemli göstergelerinden biridir. Son yıllarda yabancı sermaye akımlarında nispeten bir azalma görülse de genel eğilim küreselleşmenin artmasıyla birlikte sermaye akımlarının da arttığı yönündedir (Bulman v.d., 2018) Grafik 2.8’de görüleceği üzere DYS akımları 2016 yılında 1.87 trilyon dolar olarak gerçekleşmiş ancak 2017 yılına gelindiğinde %23’lük bir azalışla 1.43 trilyon dolara gerilemiştir. Ancak grafiğin geneline bakıldığında DYS’lerin arttığı eğilimi görülmektedir (UNCTAD, 2018 World Investment Report).

Grafik 2.8. 2005-2017 Yılları Arasında Ülke Gruplarına Göre Küresel DYS Akımları (UNCTAD, 2018 World Investment Report)

Küreselleşme ve İnovasyon: Küreselleşmenin en önemli göstergelerinden biride inovasyon ve teknoloji alanında yapılan çalışmaların artmasıdır. Küresel inovasyon endeksi 126 ülkede inovasyon ve teknoloji alanında yapılan çalışmaları içeren seksen gösterge üzerinden yapılan çalışmaların sonucunda ülkelerin inovasyon ve teknolojiye verdikleri önemi ölçmektedir. Bu göstergeler arasında inovasyon ve teknolojinin gelişimini sağlayacak politik, ekonomik ve sosyal kriterleri baz alan göstergeler üzerinden ülkeler 0-100 arası puanlandırılmaktadır. Şekil 2.2’de görüldüğü gibi küreselleşmenin diğer göstergelerinde olduğu gibi inovasyon ve teknoloji konularında da en üst seviyede yer alan ülkeler gelişmiş ülkeler olmaktadır. Buna göre ABD’de bu indeks değeri 56/100 ile ilk sırada yer alırken Avrupa 47/100 değeri ile ikinci sırayı almıştır. Güneydoğu Asya ülkeleri 44/100 değeri ile Avrupa’

ya yaklaşırken 3. Sırayı almaktadırlar. Bu konuda en düşük değer beklenildiği üzere 25/100 değeri ile Sahra altı ülkeler grubuna aittir (Dutta v.d., 2018: 30).

Şekil 2.2. Küresel İnovasyon Endeksi 2018 (Dutta v.d., 2018)

Küreselleşme ve Gelir Dağılımı: Küreselleşmenin en olumsuz yanı gelir dağılımında artan eşitsizliktir. Küresel Gini katsayısı hesaplarına göre küreselleşme olgusunun görüldüğü yıllardan itibaren elde edilen ürünün ve faydanın hızlıca artmasına rağmen ortaya çıkan bu değer daha az kişinin elinde toplanmaya başlamıştır. Küreselleşme ile dünya daha zengin ve refah yer haline gelirken bu zenginlik geniş halk kitlelerine değil az sayıdaki kişilerin elinde toplanmıştır (Cai, 2017).

2.2. KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ

1970’lerde Keynesyen iktisat politikalarının mevcut problemlere cevap verememesi sonucu 1980’lerde ortaya çıkan yeni iktisadi politika arayışları neoliberal politikalara dönüşle sonuçlanmıştır. Bu yeni politika Neoliberalizm olarak literatüre girmiştir.

Neoliberal küreselleşmenin kök salması ve derinleşmesinde dünya ekonomisine yöne veren ülkeler ve IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşları çok önemli rol oynamıştır. Bu kuruluşlar özellikle dış ticaret serbestleştirilmesi ve özelleştirme gibi alanlarda etkili olmuşlardır. Bununla birlikte Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) de küresel düzenin oluşmasında çok önemli rol oynamıştır (Şenses 2004:3).

1990’lı yıllarda Fukuyama “ideolojilerin sonu geldi” demiştir ancak bunun yerine tek bir ideolojinin hâkimiyeti ortaya çıkmıştır. Bu ideoloji serbest piyasacı, küreselleşme ideolojisiydi. Buna göre küreselleşmeye ayak uyduracak ekonomiler vepiyasalar verimli çalışacak ve ayakta kalacaktı ancak bu sistemde 2008 finansal krizi ile birlikte çöktü (Özaydın, 2019:88). 2008 krizi neoliberal politikaların krizidir. Başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkeler krizden henüz çıkamamışlardır. Krizle birlikte ABD ve gelişmiş ülkeler korumacı politikalara yönelmişlerdir. Bunun aksine Çin ise dışa açılma ve küreselleşmeyi tüm dünyada daha fazla yaymak için çalışmaktadır.

2017 yılında yapılan Davos zirvesinde Çin devlet başkanı Xi Jinping KYG’ nin Çin’i serbest ticaret ve yatırımın şampiyonu yapacağını ve küreselleşmeyi farklı bir aşamaya taşıyacağını söylemiştir (Elliott ve Wearden, 2017). Hem jeopolitik hem de jeoekonomik bir proje olarak KYG Küreselleşme 2.0 olarak adlandırılmaktadır (Barber, 2016)

Acharya’ya göre (2014) küreselleşmenin ilk aşamasıyla karşılaştırıldığında sadece ticaretin küreselleşmesi değil altyapı yatırımlarının ve diğer sektörlerdeki yatırımlar yüzünden KYG küreselleşmenin farklı bir versiyonudur ve onu farklı bir aşamaya taşıyacaktır.

Rus Bilimler Akademisi Uzakdoğu Çalışmaları bölümünden Sergei Luzyanin’e göre (2017) KYG Batının dar görüşlü korumacı ve izolasyoncu politikalarına karşıdır. KYG’nin küreselleşmeye katkısı sonucunda süreç 1990’ lı yılların küreselleşmesinden çok daha farklı olacaktır. Luzyanin Batı tabanlı küreselleşmenin sınırlı bir bölgeyi kapsadığını ve sadece ticarete odaklandığını

belirtirken KYG'nin çok daha geniş bir bölgeyi ve ticaret dışında ekonominin tüm alanlarında entegrasyonu öngördüğünü belirtmektedir. Dünya Ticaret Örgütünün eski Başkanı Pascal Lamy, KYG'nin küreselleşmenin geleceğinde motor güç olacağını belirtmiştir (Lamy, 2017).

Kuşak ve Yol Girişimi, tarihi İpek Yolu güzergâhında yer alan ülkelerin ekonomik entegrasyonunun sağlanması için ülkelerin alt yapılarını geliştirmeyi ve hızlandırmayı hedefleyen kıtalararası uzun vadeli ekonomik, politik ve kültürel sonuçlar ortaya çıkaracak bir yatırım programıdır (Leer ve Yau, 2016:3).

Kuşak ve Yol Girişimi, Afrika, Asya, Avrupa ve Orta Doğu'yu içine alan ulaşım altyapısı ile farklı coğrafyaları birbirine bağlayacaktır (Reed ve Trubetskoy, 2019:3). Tablo 2.2'de KYG' nin kronolojik gelişimi gösterilmiştir. Çin cumhurbaşkanı Xi Jinping (Şi Cinqing) tarafından "yüzyılın projesi" (Clover vd., 2017) olarak adlandırılmaktadır. Çince adıyla -Yi Dai Yi Lu- olarak anılan proje, 2013 yılının Eylül ayında Çin başkanı Xi Jinping'in Kazakistan ziyareti sırasında Çin ve Orta Asya arasında iş birliği yapılmasını önermesiyle ortaya çıkmıştır (Chin ve Dobson, 2015: 151-170). Bir ay sonra Jinping Endonezya da yaptığı konuşmada ise Deniz İpek Yolu iş birliği projesini dile getirmiştir (Jinping, 2017: 341). 2013 yılında ise Çin'in önderliğinde girişim kapsamında yapılacak yatırımların finansmanını sağlamak ve öte yandan IMF'ye alternatif olarak Asya Altyapı Yatırım Bankası (AAYB) kurulmuştur (Zentürk, 2016).

Tablo 2.2. KYG Kronolojik Gelişimi (tarafımızdan çeşitli kaynaklar kullanılarak oluşturulmuştur)

Tarih	Kuşak ve Yol Girişiminin Kronolojik Gelişimi
Eylül 2013	KYG ilk olarak Çin başkanı Xi Jinping'in Kazakistan ziyareti sırasında Nazarbayev Üniversitesinde yaptığı konuşmada stratejik vizyon olarak tanıtıldı.
Ekim 2013	Xi Jinping Endonezya da yaptığı konuşmada bu sefer girişim kapsamında yapılacak altyapı yatırımları için finansman desteği sağlayacak olan AAYB kurulacağını söyledi.
Kasım 2013	18. Çin Komünist Partisi Kongresinin 3. Oturumunda KYG gündeme getirildi
Aralık 2013	Başkan Jinping altyapı yatırımlarını artırılması ve ortak çıkarlarda birleşmek amacıyla Kuşak Ve Yol Girişiminin tanıtılması ve desteklenmesi gerektiğini söyledi.
Haziran 2014	Başkan Jinping Arap ülkeleri ile petrol, altyapı, ticaret, yatırım, nükleer enerji uzay ve yeni enerji alanlarında daha derin bir iş birliğine gidilmesi gerektiğini belirtti.
Kasım 2014	Çin KYG kapsamındaki altyapı yatırımlarının finansmanı için 40 milyar ABD doları yardımda bulunacağını açıkladı.
Şubat 2015	Ticaret ve yatırımı kolaylaştıracak, kültür alışverişine olanak sağlayacak Kuşak Ve Yol Girişiminin ana hatları açıklandı.
Mart 2015	Kuşak Ve Yol Girişiminin ana hatları, çerçevesi, iş birliği öncelikleri, işleyiş mekanizması ve hareket planı açıklandı.
Mayıs 2015	Çin ve Rusya Kuşak Ve Yol Girişiminin Avrasya coğrafyası üzerinde etkili olması üzerinde anlaşılar.
Ocak 2016	Çin, Suudi Arabistan, Mısır ve İran KYG kapsamında iş birliğini artırma yönünde anlaşılar. Çin tarafından kurulan Asya Altyapı Yatırım Bankası (AAYB) operasyonlarına başladı.
Haziran 2016	Çin Sırbistan, Polonya, Özbekistan ile girişimin bu üç ülkeyi de kapsamı konusunda anlaşılar. Başkan Jinping 70 den fazla ülke ve uluslar arası organizasyonun girişime dahil olacağını ve ülkelere 60.000 den fazla iş alanı açacağını bildirdi.
Şubat 2017	2015 yılında imzalanan "İpek Yolu Ekonomi Kuşağının 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı Tasarısı" ile "Türkiye-Çin Demiryolu İşbirliği Anlaşma Tasarısı" ülkelerin imzaları sonrasında onaylanarak yürürlüğe girdi.
Mayıs 2018	Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, Türkiye'un, Çin için üretim, ihracat üssü olacağını, söyledi. Çin'in devasa sermaye fazlasını Türkiye gibi ülkelerde yatırıma dönüştürebileceğini belirten Şimşek'e göre KYG Türkiye açısından çok önemlidir.
Mayıs 2018	Çin Ticaret Bakanlığı sözcüsü Gao Feng 2018'in ilk 4 ayında 389.1 milyar dolarlık yatırım yapıldığını açıkladı. Bu rakam girişimin yıllık %19,2 oranında büyümesi anlamına geliyor. Nisan ayı sonu itibarıyla KYG'ye dâhil ülkelerde 75 adet ekonomik ve ticari iş birliği alanı inşa edildiği bildirilmiştir. Yapılan açıklamada bu yatırımların değerinin 25.5 milyar dolar olduğunu açıklayan Feng ayrıca 3.800 den fazla şirketin bu bölgelere katıldığını ve bunlardan 1.7 milyar dolar vergi geliri toplandığını ve 220.000 kişiye istihdam sağladığını belirtmiştir..
Mayıs 2018	KYG kapsamında devam eden ve 205 yılı itibarıyla 8 trilyon dolar değerine ulaşacak 7.000 projenin tarihin şimdiye kadar görmüş olduğu en büyük çevre tahribatına yol açtığı belirtildi.

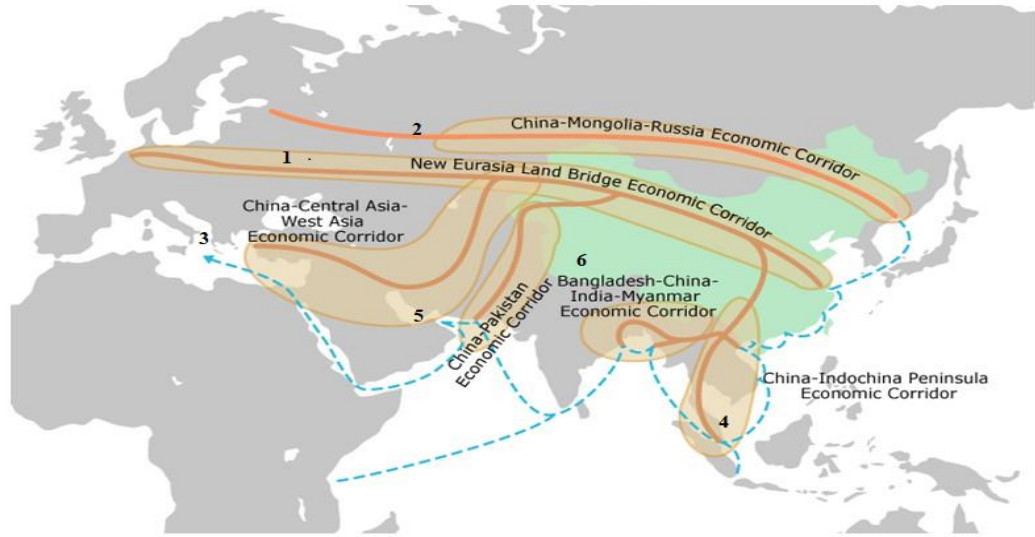
KYG projesi dâhil olan ve olacak ülkelerin daha güçlü ekonomik ve kültürel ilişkiler geliştirmesinin sağlanacağı açık ve sürekli bir platform olduğu için strateji değil "girişim" terimi ile ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu girişimin başarısı sadece

Çin'e değil girişime ortak olan ülkelerin başarılarına bağlı olacaktır (Chin ve Dobson, 2015: 151-170).

Girişimde adı geçen "Kuşak" terimi (Belt) kara yolu ile yapılması planlanan altyapı yatırımlarını ve buna dâhil olan ülkelerin coğrafi konumunu ifade ederken, Yol (Road) ise deniz yolu ile yapılması düşünülen yeni ticaret rotalarını ifade etmekte kullanılmaktadır. Bu bağlamda KYG temel olarak iki bölümden oluşmaktadır. Bunlar; karasal anlamda İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ve denizlerde 21. Yüzyıl Deniz İpek Yoludur (Chaisse ve Matsushita, 2018):164-185).

Bununla birlikte Şekil 2.3' de gösterilen altı adet ekonomik koridor oluşturulması kararlaştırılmıştır. (Derudder v.d., 2018: 1-75) Bunlar;

1. Yeni Avrasya Kara Köprüsü Ekonomik Koridoru
2. Çin'den Moğolistan ve Rusya'ya uzanan koridor
3. Çin'den Orta ve Batı Asya'ya uzanan koridor
4. Çin'den- Hindi Çini Yarımadasına uzanan koridor
5. Çin'den Pakistan'a uzanan koridor
6. Çin'den Bangladeş, Hindistan ve Myanmar'a uzanan koridor

Şekil 2.3. KYG Kapsamında 6 Ekonomik Koridor

KYG'nin temel amaçlarından biri ticaretin serbestleştirilmesidir. Girişim dâhilindeki koridorlar ülkeler arasında işbirliği kurulması için fırsatlar yaratacaktır. Dünya ülkeleri arasında ve özellikle Asya ile diğer bölgeler arasında üretim faktörleri ile birlikte mal ve hizmetlerin transferinin kolaylaştırılması ve bütünleştirilmesi

KYG'nin amaçları arasındadır. Bununla birlikte sadece ekonomik değil sosyal ve kültürel çalışmalar da girişimin içeriğini oluşturmaktadır. Bu anlamda KYG ticari ve ekonomik anlamda altyapı projelerinin geliştirilmesi, finansal işbirliğinin kolaylaştırılmasının yanında kültürel olarak da ilişkilerin geliştirilmesi, ülkeler arasında yatırımların artırılması gibi amaçları da içermektedir.

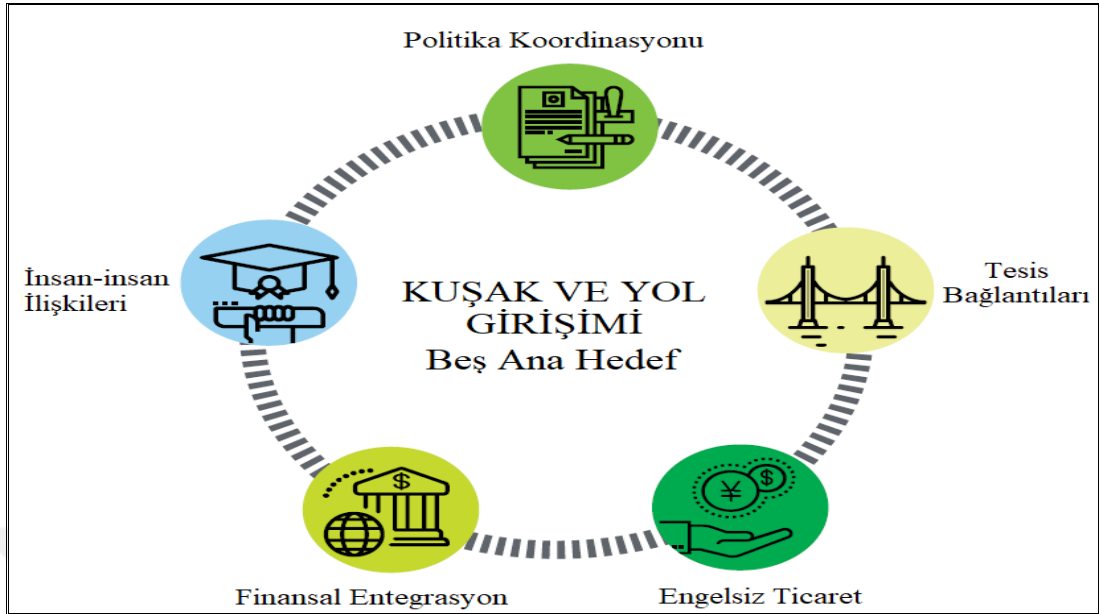
Deniz ticaret yolları açısından Afrika, projenin önemli ayaklarından biridir. Özellikle, Cibuti, Etiyopya, Gabon, Gana, Kenya, Mozambik, Mısır, Senegal, Tanzania, Tunus projeden en fazla etkilenen ülkeler olacaktır. Aynı şekilde Mısır, Süveyş kanalı dolayısıyla KYG kapsamında önemli ülkelerden biridir. Kanal Çin açısından önemli bir geçiş noktası olarak görülmektedir bu yüzden Çin kanalın en önemli yatırımcılarından biridir (Pop, 2016:2-12).

KYG'nin kara bağlantıları göz önüne alındığında Orta Asya büyük önem taşımaktadır. Özellikle Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan gibi ülkeler kilit öneme sahip ülkelerdir (Tweed, 2018). Çin'in altyapı ve liman yatırımları açısından en dikkat çeken ülkeleri ise Pakistan ve Endonezya'dır.

2.2.1.KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİN HEDEFLERİ

Kuşak ve Yol Girişiminin beş temel amacı vardır. Şekil 2.4'de görüleceği üzere bunlar; politikaların koordinasyonu, tesislerin bağlantısı, engelsiz ticaret, finansal bütünleşme ve insanlar arası ilişkilerin geliştirilmesidir.

Politika koordinasyonu; girişimdeki ülkelerin kalkınma stratejilerinin oluşturulması ve bölgesel işbirliğini geliştirmenin yöntemlerinin ortaya çıkarılmasını ifade etmektedir. Tesislerin bağlantısı; altyapı yatırımlarının organizasyonu, demiryolları, otobanlar, telekomünikasyon sistemleri, teknik standartların uyumlaştırılması gibi kavramları ifade eder. Engelsiz ticaret; ülkeler arasında ticaretin geliştirilmesine yönelik engellerin kaldırılması ve yatırım maliyetlerinin düşürülmesini ifade etmektedir. Finansal entegrasyon; para politikalarının uyumlaştırılması, yerel para birimlerinin kullanılmasının önünün açılması, çok taraflı ve çift taraflı finansal işbirliğinin geliştirilmesi ve finansal risklerin ortaya çıkarılmasını ifade etmektedir. İnsanlar arası ilişkiler; kültürel ve eğitim alanında değiş tokuşların yapılmasını ifade etmektedir (Pop, 2016:2-12).

Şekil 2.4. KYG Beş Ana Hedef (Embracing the BRI ecosystem in 2018, Deloitte Insights, 2018)

KYG sadece ekonomik boyutları olan bir proje olarak düşünülmemelidir. Bu girişim temelindeki felsefe göz önüne alındığında yeni bir dünya ortaya çıkarma amacını taşımaktadır.

Kuşak ve Yol Girişiminin İngilizce yayınlanan ana metnine bakıldığında 18 kez mutual (karşılıklı) kelimesinin geçtiği görülmektedir. Bununla birlikte 45 kez de karşılıklı öğrenme ve iş birliği kelimelerini görülmektedir. Bu tür ayrıntılar ve metnin ruhuna bakıldığında KYG yalnızca ekonomik açıdan değil yeni bir paradigma olması yönüyle de oldukça dikkate değerdir (Nordin ve Weissman, 2018: 231-249).

Girişim başladığından bu yana yaklaşık 300 milyar USD lik altyapı yatırımı yapılmıştır ve önümüzdeki 20 yılda bu tutarın bir trilyon USD olması planlanmaktadır.

Çin, birçok akademisyen ve uzman tarafından artık büyük bir güç olarak kabul edilmektedir. Günümüzde Çin, gösterdiği büyük ekonomik performans ile dünya politikasında başat aktörlerden biri olmaya başlamıştır. KYG sadece bir proje değil aynı zamanda Avrasya bölgesini içeren bir stratejidir. Birçok uzmana göre kapsamlı bir strateji veya jeopolitik ve diplomatik alanda saldırgan bir proje olarak görülmesine rağmen Çin’li yetkililer girişimi dışa açılma ve işbirliğinin arzulandığı stratejik bir proje olarak nitelenmektedirler (Pop, 2016:2-12). Açıklanmasının

üzerinden geçen yaklaşık altı yılda KYG'nin tek başına büyük ve geniş bir altyapı yatırım projesi değil başlı başına bir süreç olduğu ve sadece Çin'in yurtdışında yaptığı bir doğrudan yabancı sermaye yatırımı olmadığı kesindir (Kroeber, 2017).

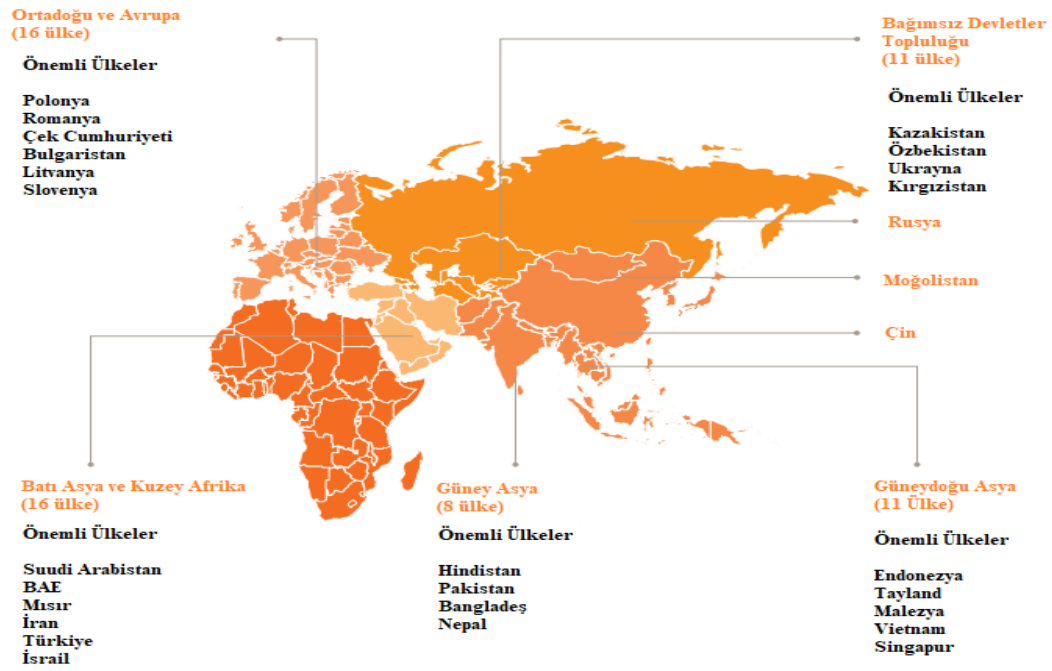
KYG her ne kadar oldukça açık bir şekilde yürütülen bir girişim olsa ve Çinliler bu girişimin en önemli özelliğini her şeyin şeffaf olması olarak iddia etseler de girişimin en önemli özelliklerinden birisi onun belirsizliğidir. Girişim kapsamında üç temel konu olduğu görülmektedir. Birincisi ciddi bir altyapı ve inşaat çalışması, ikincisi ülkeler arasında ticaretin geliştirilmesine yönelik engellerin kaldırılması için yapılan çalışmalar ve son olarak kültürel alışverişin girişim kapsamında amaçlanmasıdır (Nordin ve Weissman, 2018: 231-249).

KYG'ne destek olmak isteyen herhangi bir organizasyon veya ülke girişimin bir parçası olarak düşünülmektedir. Bu bakış açısı KYG içindeki ülke veya organizasyon için daha kapsayıcı ve samimi bir hava yaratmaktadır. Her ne kadar Hindistan ve Rusya gibi bu girişime şüpheyle yaklaşan ülkeler varsa da şimdiye kadar dünyanın çeşitli bölgelerinden 65 ülke bu girişime katılmıştır (Fangye, 2018).

Tarihi İpek Yolu uluslararası ticaretin ve kültürel alışverişin yapıldığı barışçıl amaçlar taşıyan bir yol olmuştur ve Çin'den Roma'ya kadar uzanan 10.000 km'lik bir güzergâha dağılmıştır. İlk olarak 2012 yılında bir akademisyen olan Wang Jisi üç farklı rotada eski İpek Yoluna ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Bunlar Çin'den Güneydoğu Asya, Güney Asya ve Orta Asya'ya uzanan rotalardan oluşuyordu (Bondaz, 2015: 7). Bundan bir yıl sonra Başkan Jinping Kazakistan da Kuşak ve Yol Girişimi'ni ilk kez ortaya atmıştır. Son olarak 2015 yılında girişim ile ilgili ilk belge olan "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ve 21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu inşası ve vizyonu" yayınlanmıştır. Bu belgeye göre; KYG Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarını kapsayacak ve Doğu Asya ekonomilerini gelişmiş Avrupa ekonomilerine bağlayarak önümüzdeki 15 yılda ülkelerin GSMH'lerini artıracaktır (Nordin ve Weissman, 2018: 231-249).

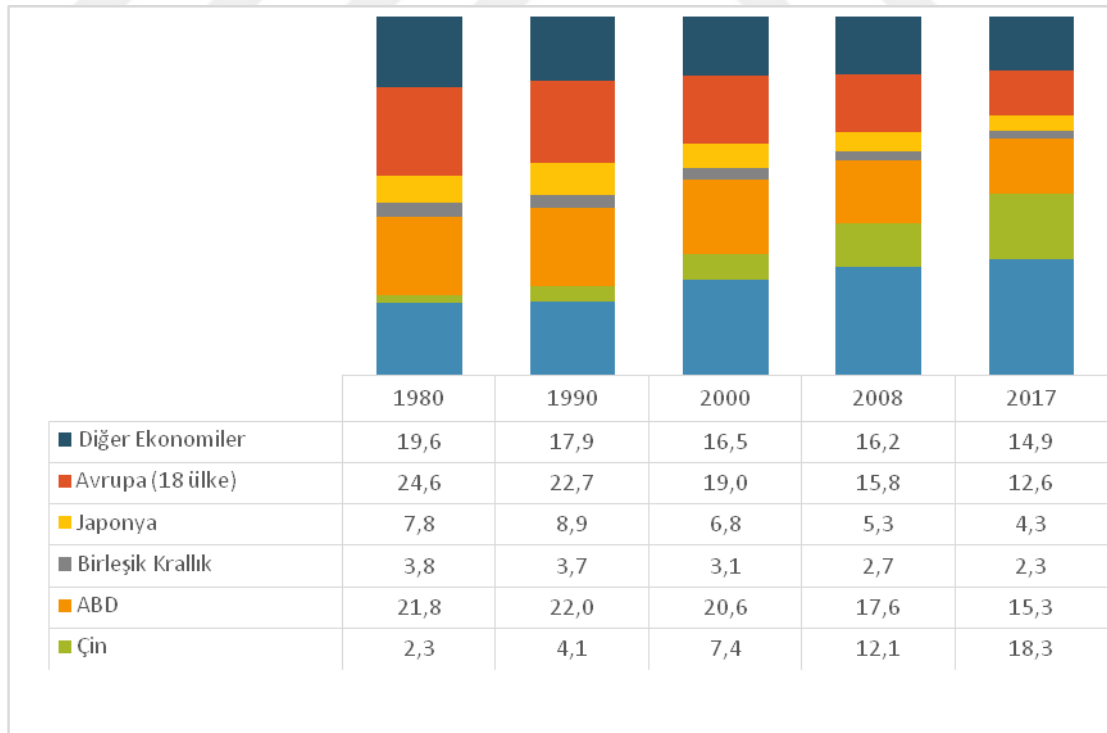
2.2.2. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ KAPSAMINDA YATIRIMLAR

KYG dünya da şu ana kadar gerçekleşmiş veya gerçekleşmesi planlanan ve etki alanı bakımından en büyük girişim olma özelliğini taşımaktadır. Şekil 2.5' de görüldüğü gibi 65 ülke girişim içerisinde yer almaktadır.

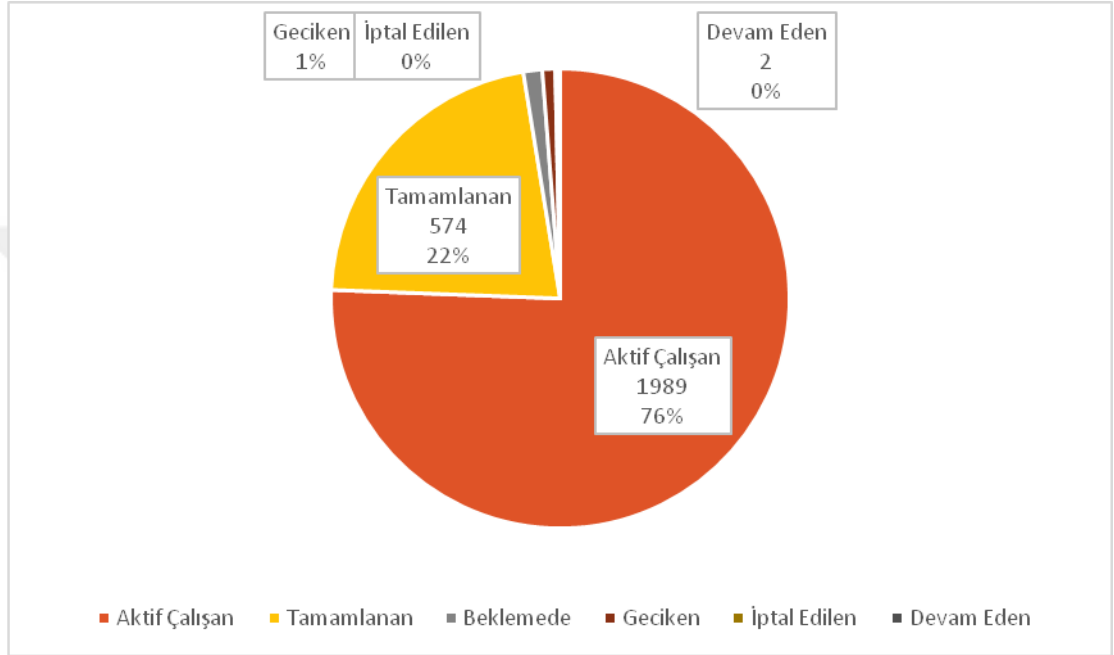
Şekil 2.5. KYG Kapsamındaki Ülkeler (PwC Analize, 2018)

Bu ülkeler şekilde görüleceği üzere Asya kıtası, Afrika ve Doğu Avrupa bölgelerinde toplanmaktadır.

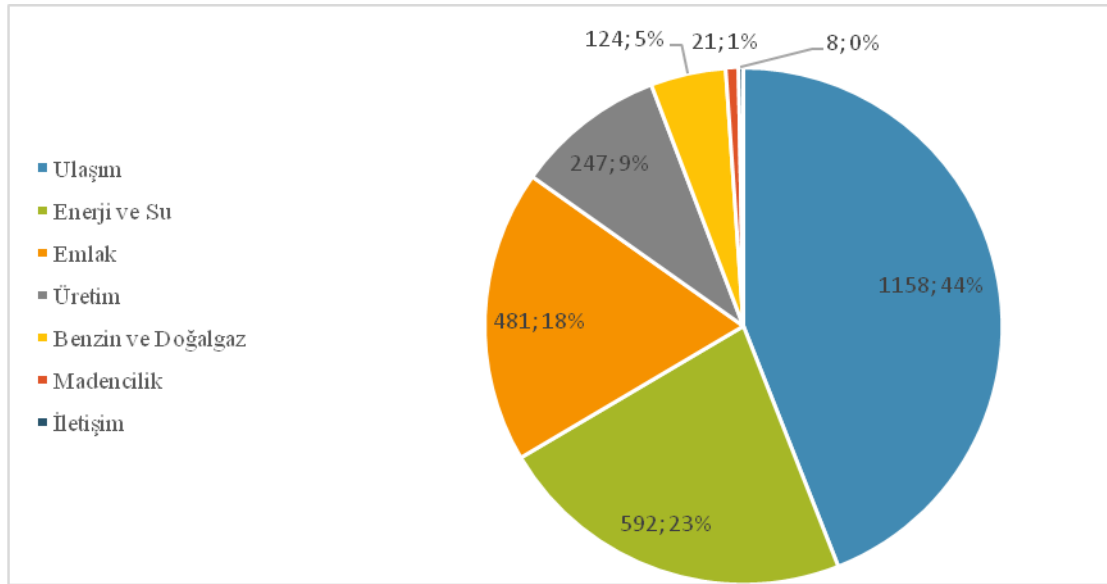
Grafik 2.9. KYG Kapsamındaki Ülke ve Ülke Gruplarının Küresel GSMH İçindeki Payları

Grafik 2.9’da görüldüğü gibi KYG kapsamındaki ekonomiler küresel GSMH’ nin 1/3’ ünden daha fazlasını temsil etmektedir. Bununla birlikte KYG kapsamındaki ülkelerin nüfus toplamı dünya nüfusunun yarısından fazlasına sahiptir. KYG temelde altyapı yatırımları ile anılsa da aşırı kapasite veren bazı sektörlerde de yatırımlar hız kazanmıştır. Böylece KYG sürdürülebilir ve bölgesel kalkınma anlamında önemli bir görev üstlenmiştir (OECD Report, 2018).

Grafik 2.10. KYG Kapsamındaki Projelerin 2019 Mayıs Ayı İtibarıyla Durumları (REFINITIV, 2019)

Grafik 2.10 KYG kapsamındaki projelerin 2019 yılının Mayıs ayı itibarıyla durumlarını göstermektedir. Buna göre toplam projelerin %76’lık kısmı başarı ile çalışırken %22’lik kısım ise tamamlanmış ve çalışmaya hazır durumdadır. İptal edilen ve geciken projelerin oranı bütün projeler içerisinde sadece %2 civarında kalmıştır.

Grafik 2.11. KYG Kapsamındaki Yatırımların Sektörel Dağılımı (REFINITIV, 2019)

Grafik 2.11’de görüldüğü gibi; 2019 Mayıs ayı itibarıyla ulaşım ve nakliye amacıyla yapılan yatırımların toplam yatırımlar içerisindeki payı %44 olarak gerçekleşirken bunu %23 oranla üretim alanında yapılan yatırımlar izlemektedir.

Tablo 2.3 KYG kapsamındaki yatırımların, yatırımın ait olduğu ülkeyi ve projenin sektörünü göstermektedir. Afrika ülkelerine yapılan yatırımların çokluğu ve yatırımların enerji alanında ve altyapı inşaatları şeklinde olması dikkat çekmektedir. KYG projelerinin temel özelliğini göstermesi açısından tabloda ki proje, sektör ve ülkelerin dağılımı önemlidir.

Tablo 2.3. KYG Kapsamındaki Yatırımlar (<https://www.beltroad-initiative.com/projects/>)

Proje Adı	Ülkesi	Sektör
Padma Demir Yolu	Bangladeş	Ulaşım
Lower Sesan İki Hidroelektrik Barajı	Kamboçya	Enerji
Orta Asya-Çin Boru Hattı	Çoklu	Enerji
Doraleh Çok Amaçlı Limanı	Cibuti	TranLimanı
Avrupa- Çin – Demir Yolu I & II	Çoklu	Ulaşım
Khorgos Limanı	Kazakistan	Ulaşım
Mombasa Nairobi Standard Gauge Tren Yolu SGR	Kenya	Ulaşım
Orman Şehri	Malezya	Kentsel Dönüşüm
Malaka Geçidi	Malezya	Kentsel Dönüşüm
Pakistan-Çin Fiber Optik Projesi	Çoklu	ICT
DiAmer-Bhasha Barajı	Pakistan	Enerji
Gwadar Limanı	Pakistan	Ulaşım
Engro That Block II Enerji Alanı	Pakistan	Enerji
Belgrad-Karadağ Bar Limanı	Sırbistan	Ulaşım
Sino-Thai – Yüksek Hızlı Tren Yolu	Çoklu	Ulaşım
Kolombo Güney Limanı	Sri Lanka	Ulaşım

Kolombo Şehir Limanı	Sri Lanka	Kentsel Dönüşüm
Hambantota Limanı	Sri Lanka	Ulaşım
Single Gauge Trans-Asian Tren Yolu	Multiple	Ulaşım
Karuma Hidroelektrik Santrali	Uganda	Enerji
Pap Angren Tren Yolu	Özbekistan	Ulaşım
Budapest-Belgrade Tren Yolu	Çoklu	Ulaşım
Yamal LNG Projesi	Russia	Enerji
Tehran-Mashhad Tren Yolu	Iran	Ulaşım
Lagos-Calabar Tren Yolu	Nijerya	Ulaşım
Lagos-Kano Tren Yolu	Nijerya	Ulaşım
Chad-Cameroon & Chad-Sudan Tren Yolu	Chad	Ulaşım
Abuja Rail Mass Transit Phase II	Nijerya	Ulaşım
Addis Ababa Hafif Raylı Sistem	Ethopia	Ulaşım
Benguela Tren Yolu	Angola	Ulaşım
Abuja-Kaduna Tren Yolu	Nijerya	Ulaşım
Khartoum-Limanı Sudan Tren Yolu	Sudan	Ulaşım
Djibouti-Ethiopia Tren Yolu	Çoklu	Ulaşım
Vientane-Boten Tren Yolu	Laos	Ulaşım
Savannakhet-Lao Bao Tren Yolu	Laos	Ulaşım
Bangkok-Nong Khai Tren Yolu	Tayland	Ulaşım
Bangkok-Chiang Mai Tren Yolu	Tayland	Ulaşım
Kuala Lumpur-Singapore Yüksek Hızlı Tren	Çoklu	Ulaşım
Jakarta-Bandung Tren Yolu	Endonezya	Ulaşım
East Coast Tren Yolu	Malezya	Ulaşım
Gemas-Johor Bahru Tren Yolu	Malezya	Ulaşım
Dawei Limanı	Myanmar	Ulaşım
Gujarat Rural Roads (MMGSY) Projesi	Hindistan	Ulaşım
Nurek Hidroelektrik Rehabilitation Projesi, Faz I	Tacikistan	Enerji
Batum Bypass Yol Projesi	Gürcistan	Ulaşım
Natural Gas Projesi	Bangladeş	Enerji
Trans Anatolian Natural Boru Hattı Projesi	Azerbaycan	Enerji
Duqm Limanı Commercial Terminal and Operasyon Bölgesi	Umman	Ulaşım
Tarbela 5 Hidroelektrik Genişletme Projesi	Pakistan	Enerji
M4 Otopanı	Pakistan	Ulaşım
Dushanbe-Uzbekistan Yol İnşası	Tacikistan	Ulaşım
Nenskra Hidroelektrik Santrali	Gürcistan	Enerji
Amaravati Sürdürülebilir Şehir Projesi	Hindistan	Kentsel Dönüşüm
Madhya Pradesh Kırsal Transfer Projesi	Hindistan	Ulaşım
Mumbai Metro Hattı 4	Hindistan	Ulaşım
Gulshat 40 MW PV Solar Enerji	Kazakistan	Enerji
Sahiwal 2x660MW Kömür Yakıtlı Santral	Pakistan	Enerji
China Dawood 50MW Rüzgâr Enerjisi	Pakistan	Enerji
UEP 100MW Rüzgâr Tarlası	Pakistan	Enerji
Sachal 50MW Rüzgâr Tarlası	Pakistan	Enerji
Thar Mine Mouth Oracle Enerji Santrali	Pakistan	Enerji
Peshawar-Karachi Motorway	Pakistan	Ulaşım
Havelian Dry Limanı	Pakistan	Ulaşım
Gwadar Uluslararası Havalimanı	Pakistan	Ulaşım
Myitsone Barajı	Myanmar	Enerji
Balloki Enerji Santrali	Pakistan	Enerji
Gadani Elektrik Projesi	Pakistan	Enerji
Hakla-Dera Ismail Khan Otopanı	Pakistan	Ulaşım
Khunjerab Tren Yolu	Pakistan	Ulaşım

M5 Otoban	Pakistan	Ulaşım
M8 Otoban	Pakistan	Ulaşım
Matiari–Lahore Geçiş Hattı	Pakistan	Enerji
Orange Hattı Lahore Metro	Pakistan	Ulaşım
Pak-China Teknik ve Meslek Enstitüsü	Pakistan	Eğitim
Pakistan Limanı Qasim Enerji Projesi	Pakistan	Enerji
Quaid-e-Azam Solar Park	Pakistan	Enerji
Karakoram Otobanı	Pakistan	Ulaşım
Sahiwal Kömür Enerji Santrali	Pakistan	Enerji
Suki Kinari Hidroelektrik Santrali	Pakistan	Enerji
Nigcomsat Uydu Üretim	Nijerya	Space
MNC Lido Şehri	Endonezya	Turizm
Harare Hava Limanı Genişletme	Zimbabve	Ulaşım
Gilgit KIU Hidroelektrik Santrali	Pakistan	Enerji
Cacho 50MW Rüzgar Enerjisi Santrali	Pakistan	Enerji
Rahimyar Khan Enerji Santrali	Pakistan	Enerji
Kohala Hydel Projesi	Pakistan	Enerji
Phandar Hidroelektrik Santrali	Pakistan	Enerji
Karachi Circular Tren Yolu	Pakistan	Ulaşım
Greater Peshawar Mass Transit	Pakistan	Ulaşım
Quetta Mass Transit	Pakistan	Ulaşım
Keti BUnder Sea Limanı Projesi	Pakistan	Ulaşım
Rashakai Economic Zone	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Çin Dhabeji Özel Ekonomik Bölgesi	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Bostan Sanayi Bölgesi	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Allama Iqbal Sanayi Şehri	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
ICT Model Sanayi Bölgesi	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Mirpur Özel Ekonomi Bölgesi	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Mohmand Mermer Şehri	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Moqpondass Özel Ekonomi Bölgesi	Pakistan	Özel Ekonomik Bölge
Bar-Boljare Otobanı	Karadağ	Ulaşım
Haifa Limanı	İsrail	Ulaşım
Pire Limanı	Greece	Ulaşım
Kumport Limanı Terminal	Türkiye	Ulaşım
Süveyş Kanalı Ekonomi Bölgesi	Mısır	Özel Ekonomik Bölge
Kyaukpyu Derin Deniz Tanker Limanı	Myanmar	Ulaşım
Kyaukpyu Özel Ekonomi Bölgeleri	Myanmar	Ulaşım
Aktau Limanı	Kazakistan	Ulaşım
“Khorogos – Doğu Kapısı”	Kazakistan	Özel Ekonomik Bölge
Khalifa Limanı Terminal 2	BAE	Ulaşım
Peshawar Bölgesi Transit Geçiş	Pakistan	Ulaşım
Dhaka-Chattoqram Demiryolu	Bangladeş	Ulaşım
Kuala Tanjung Limanı	Endonezya	Ulaşım
Kayan River Hidroelektrik Santrali	Endonezya	Enerji
Lake Toba Turizm Bölgesi	Endonezya	Kentsel Dönüşüm
Lembbeh Uluslararası Hava Limanı	Endonezya	Ulaşım
Barajımam Riyadh Deniz Yolu	Suudi Arabistan	Ulaşım
Hassyan Temiz Kömür Santrali, Dubai	BAE	Enerji
Muse-Mandalay Tren Yolu	Myanmar	Ulaşım

KYG'nin büyüklüğünü anlayabilmek için girişimi dünya da şu anda var olan işbirliği ve ticaret antlaşmaları ile karşılaştırmak yerinde olacaktır. Tablo 2.4'de görüleceği üzere TPP olarak adlandırılan Trans-Pasifik Ortaklığı ABD'nin öncülüğünde Japonya, Malezya, Vietnam, Singapur, Brunei, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada, Meksika, Şili ve Peru gibi ülkelerin oluşturduğu bir ortaklıktır. Önceleri ABD tarafından tarifeleri kaldırdığı için bütün serbest ticaret antlaşmalarının "altın standart" ı olarak tanımlanmıştır. Sadece tarifeleri değil tarife dışı engelleri kaldırmayı ve birçok alanda yapılacak düzenlemeleri de içermesi açısından oldukça önemli bir anlaşmadır (Mendis ve Balazs, 2016). Ancak dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan Çin bu ortaklığa dâhil edilmemiştir. TPP dönemin ABD başkanı Obama'nın Asya Pasifik de yeni bir denge stratejisinin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Ancak Trump başkan olmasının ardından ABD'de işsizliğe yol açtığı gerekçesiyle bu antlaşmayı askıya almıştır (Iwamoto, 2018).

Tablo 2.4. KYG ve Diğer İşbirliği Örgütlerinin Karşılaştırılması (Chan, 2017: 53)

Gösterge	TPP	TPP (ABD Hariç)	Kuşak ve Yol	Kuşak ve Yol (Çin Hariç)	RCEP	FTAAP
Katılan Ülkelerin Sayısı	12	11	65	64	16	21
Nüfus	800 Milyon	490 Milyon	4.5 Milyar	3.2 Milyar	3.5 Milyar	2.9 Milyar
Nominal GSMH (\$ Trilyon)	27.5	9.4	29.8	12.0	22.6	43.8
Küresel GSMH içindeki Yüzesel Oran	40	13	40	16.0	30	60
Küresel Ticaret İçindeki Yüzesel Oran	26	15	34	22	29	50

RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership, Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Kalkınma); Çin tarafından desteklenen bu oluşum Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği'nin (ASEAN) 10 ülkesi Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam' a ek olarak Çin,

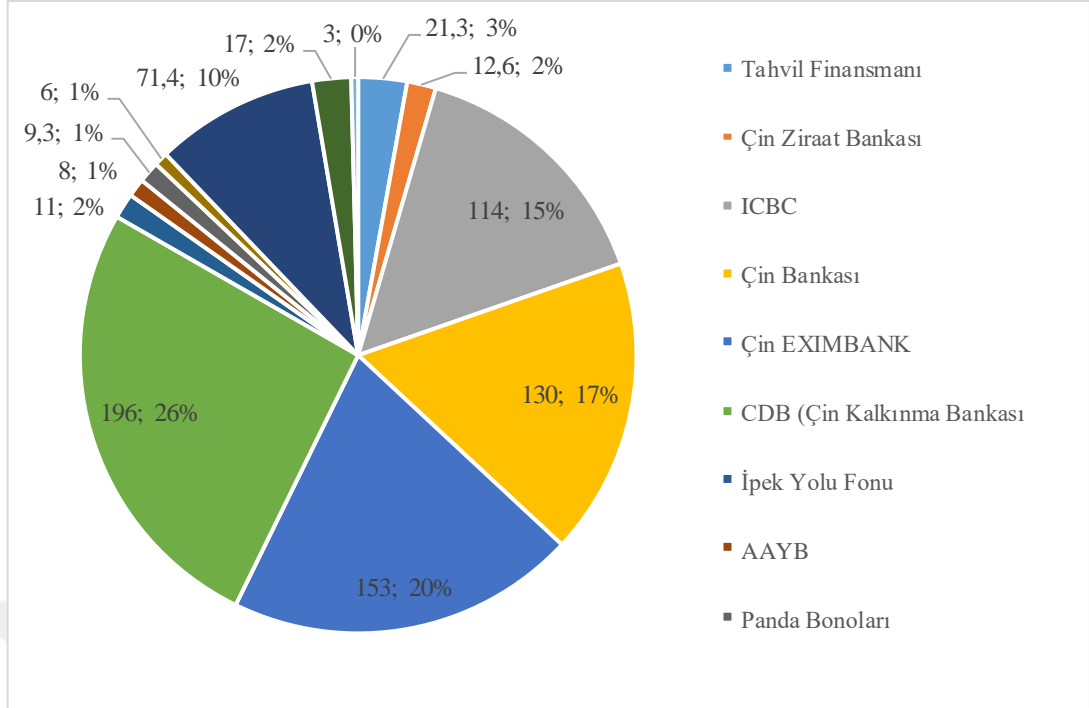
Japonya, Güney Kore, Avustralya, Yeni Zelanda ve Hindistan'ı içermektedir. Bu birlikte ABD yer almamaktadır. TPP ve RCEP hemen hemen aynı özelliklere sahip olmakla birlikte RCEP daha sınırlı düzenlemelere sahiptir (Hunt, 2018).

FTAAP (Free Trade Area of the Asia-Pacific, Asya-Pasifik Serbest Ticaret Bölgesi); Asya-Pasifik Serbest Ticaret Bölgesi anlaşması ABD'nin de dâhil olduğu Çin'den Şili'ye kadar olan Pasifik kıyısı ülkelerini kapsamaktadır. Ortaklığın amacı Doha görüşmelerinde alınan kararların çift taraflı ve bölgesel işbirliklerinin uyum içinde çalışmasını sağlamaktır (Suokas, 2016).

TPP (Trans-Pasific Partnership, Trans-Pasifik İşbirliği); Pasifik okyanusuna kıyısı olan Çin hariç 12 ülkenin yaptıkları işbirliği anlaşmasıdır.

2.2.3. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ' NİN FİNANSMANI VE YENİ FİNANSAL KURUMLAR

KYG kapsamında Çin, özellikle projelerin finansmanı anlamında birçok kurumun öncülüğünü yapmıştır. Ancak bu kurumlar sadece projelerin finansmanı için ülkelere kredi sağlamayacak aynı zamanda Çin'in uluslararası düzenin önemli bir oyuncusu olma yolunda ona büyük bir avantaj sağlayacaktır. Zaten girişimlerin finansmanına bakıldığında finansmanın çoğunluğunun Çin devletine ait banka ve kurumlarca karşılandığı görülmektedir. Projelerin finansmanında kullanılan banka ve diğer kurumların girişimi içindeki payları Grafik 2.12' de görülebilir.

Grafik 2.12. Girişimin Finansmanındaki Kurumlar (He, 2019)

Girişim kapsamında yapılan yatırımların %36'sı Çin devletinin sahip olduğu bankalarca karşılanmaktadır. %46'lık kısım Çin'in ihracatı ve yatırımları artırmaya yönelik politikalarını uygulayan Çin EXIMBANK ve Çin Kalkınma bankalarınca karşılanmaktadır. Girişimin sadece %4-6'lık kısmı yeni kurulan (İpek Yolu Fonu, AAYB) finansman kurumlarınca karşılanmaktadır (He, 2019).

KYG'nin ayrıca Çin parasının Amerikan dolarına karşı alternatif bir para birimi olması yönündeki çabaları açısından da önem taşımaktadır. Batı merkezli küreselleşme kurumlarına karşı ortaya konulmak istenen AAYB ve Yeni kalkınma bankası gibi kurumlar ile birlikte düşünüldüğünde Çin para biriminin uluslararası alanda konvertibl bir para olmasına yönelik çabalar küresel yönetime karşı da bir alternatif oluşturulmak istendiğini göstermektedir. KYG kapsamında Çin'in ikili görüşmeler aracılığıyla Macaristan, Moğolistan, Rusya, Tacikistan ve Türkiye ile birlikte imzalamış olduğu anlaşmalar başta gelmektedir (Salidjanova ve Koch-Weser, 2015).

2.2.3.1. Asya Alt Yapı Yatırım Bankası

AAYB, Çin Halk Cumhuriyeti liderliğinde altyapı yatırımlarını finanse etmeye yönelik olarak kurulan bir bankadır (Yiğenoğlu, 2017). Ocak 2016 yılında başkent Pekin'de operasyonlarına başlayan (Şekil 2.6.) bankanın 2019 yılı

itibarıyla üye sayısı 76 asıl ve 24 adet üyelik işlemi süren toplam 100 üyedir (www.aiib.org, 2019). ABD ve Japonya'nın itirazlarına rağmen ve ABD'nin bankanın kuruluşu aşamasında özellikle Batılı devletleri kurucu üye olarak katılmamaları yönünde uyarmasına rağmen başta İngiltere ve Almanya olmak üzere Batılı devletlerde bankanın kuruluşunda rol oynamıştır (Yıldız, 2017: 1- 15).

Şekil 2.6. AAYB Kuruluş Süreci (AIIB, 2018)

Asya Altyapı Yatırım Bankası küresel yönetişimde ve kalkınmaya yeni bir vizyon getirmiştir. Banka özellikle enerji, nakliye, telekomünikasyon, kırsal ve tarımsal kalkınma, su kaynaklarının araştırılması, şehirlerin kalkınması gibi konulara odaklanmıştır (Pop, 2016:2-12).

Politik açıdan AAYB'nın kuruluş amacına bakıldığında Çin'in uluslararası ekonomik kuruluşlarda yeterince teslim edilmediği düşüncesi yatmaktadır. Örneğin Dünya Bankasında Çin'in oy gücü %4,85 iken ABD'nin gücü %16,21 ve Japonya'nın gücü 7,51 dir. IMF içinde Çin'in oy gücü 2010 yılında %6'ya çıkarılmış olmasına rağmen yeni durum fiilen ABD'nin itirazına takıldığından Çin oy gücünü kullanamamaktadır (Weiss, 2017). Böylece Çin mevcut finansal kuruluşlardaki ABD ve Japonya hegemonyası nedeniyle böyle bir bankanın kurulmasına ön ayak olmuştur (Yıldız, 2017: 1-15). Tablo 2.5' de AAYB içerisinde seçili ülkelerin oy

hakları görülmektedir. Buna göre Çin' in bu banka içindeki oy hakkı %26,52 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2.5. AAYB Oy Hakları (www.aiib.org, 2019)

Seçili Ülkeler	Oy Oranları %
Çin	26,52
Hindistan	7,61
Rusya	5,99
Almanya	4,18
Güney Kore	3,52
Türkiye	2,55

Tablo 2.6' da ise AAYB' yi oluşturan ülkelerin bankadaki sermaye payları ve banka yapısının oluşmasında bölgesel olup olmama durumları görülmektedir. Buna göre en büyük pay %30,89 ile Çin'e ait iken Türkiye banka sermayesinin %2,70 ine ortaktır ayrıca Türkiye bu bankanın kurucu ortakları arasındaki bölgesel ülkelere biridir.

Tablo 2.6. AAYB Ülkelerin Sermaye Payları (www.aiib.org, 2019)

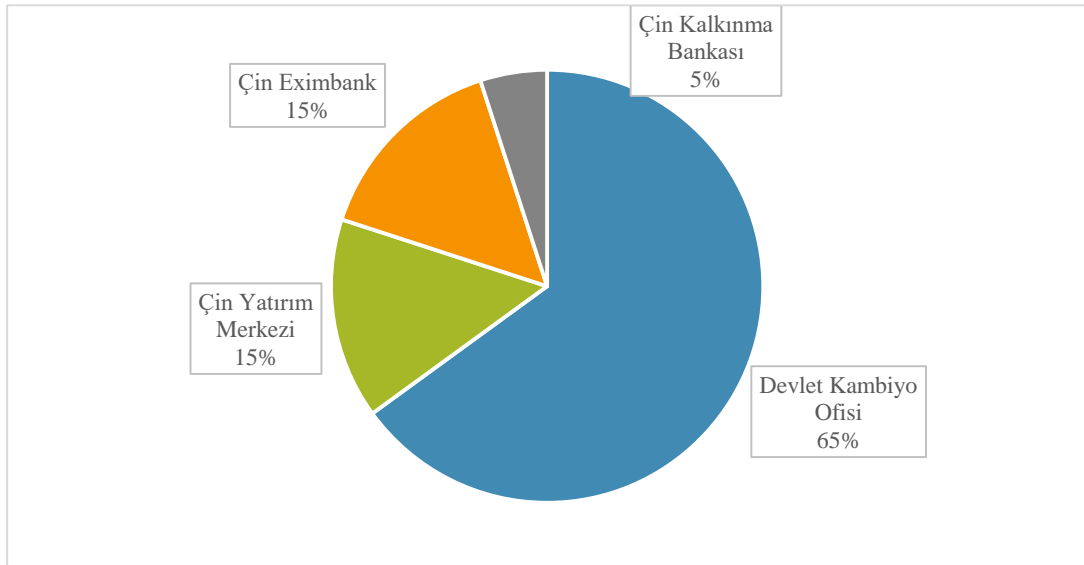
Ülke	Banka Payları	Üyelik
Çin	30.89%	Bölgesel
Hindistan	8.67%	Bölgesel
Rusya	6.78%	Bölgesel
Kore	3.87%	Bölgesel
Avustralya	3.82%	Bölgesel
Endonezya	3.48%	Bölgesel
Türkiye	2.70%	Bölgesel
Suudi Arabistan	2.63%	Bölgesel
İran	1.63%	Bölgesel
Tayland	1.48%	Bölgesel
Almanya	4.65%	Bölge Dışı
Fransa	3.50%	Bölge Dışı
Birleşik Krallık	3.16%	Bölge Dışı
İtalya	2.66%	Bölge Dışı
İspanya	1.82%	Bölge Dışı
Hollanda	1.06%	Bölge Dışı
Kanada	1.03%	Bölge Dışı
Polonya	8.6%	Bölge Dışı
İsviçre	7.3%	Bölge Dışı
Mısır	6.7%	Bölge Dışı

Ekonomik açıdan bakıldığında Çin yüksek tasarruf oranları ve sermaye fazlasını banka aracılığıyla başta bölge ülkelerin ekonomileri ve diğer ülke ekonomilerinin entegrasyonu projelerinde kreditor ülke olarak kullanmak istemektedir (Shepard, 2017).

2019 yılı itibarıyla AAYB onaylanmış elli projeye toplamda 9.64 milyar USD kredi kullandırmıştır (www.aiib.org, 2019). Türkiye, AAYB'nin üçüncü büyük yatırım pazarı olarak banka ile yoğun olarak çalışan ülkelerin başında gelmektedir. AAYB Türkiye de 2018 yılında iki projeyi onaylamıştır. Bu projelerin ilki olan, "Tuz Gölü Doğalgaz Depolama Genişletme Projesi" ile Türkiye'nin doğalgaz arzının güvenilirliği ve güvenliği artırmak amaçlanmıştır. İkinci proje olan "TSKB Sürdürülebilir Enerji ve Altyapı Kredisi" de özellikle yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projeleri için uzun vadeli finansmanı desteklemeyi amaçlamaktadır. 2019 yılına gelindiğinde banka Türkiye'de ki bir diğer proje olan Efeler 96,7 Megawatt jeotermal enerji projesine de onay vermiştir (AIIB, 2019)).

2.2.3.2. İpek Yolu Fonu

Grafik 2.13' de görüleceği üzere İpek Yolu Fonu başlangıç sermayesi 10 milyar USD olan bir fon olarak Çin'li banka ve kurumlar tarafından kurulmuş bir fondur. Fonun en büyük ortağı Çin döviz rezervleri bürosudur. Çin Eximbank, Çin Yatırım Bankası ve Kalkınma Bankaları ise fonun diğer ortaklardır.

Grafik 2.13. İpek Yolu Fonu Sermaye Yapısı (Silk Road Fund, 2019)

Fon 29 Aralık 2014 yılında KYG kapsamında yapılacak yatırımlar için Çin ve diğer ülkelerdeki yatırımcıları desteklemek amacıyla kurulmuştur. Fon temel felsefesini açıklık, kapsayıcılık ve karşılıklı fayda olarak tanımlamaktadır (Wu, 2017).

2.2.3.3. Yeni Kalkınma Bankası

2015 yılında Çin'in Şangay kentinde BRICS ülkeleri ile birlikte kurulan Yeni Kalkınma Bankası (YKB), Sonrasında ise AAYB gibi IMF ve Dünya Bankası'na alternatif olacak Yeni Kalkınma Bankası'nın açılması ile ilgili olarak anlaşmaya varıldığı açıklanmıştır. Banka Amerikan ve Avrupa finansal yapılanmalarına alternatif olmayı amaçlamaktadır (Mutize ve Gossel, 2017). Bankanın başlangıç sermayesi 100 milyar dolar olarak belirlenmiştir. Sermayenin BRICS ülkeleri arasındaki dağılımı ise şu şekildedir; Çin 41 milyar USD, Brezilya, Hindistan ve Rusya 18'er milyar USD ve Güney Afrika Cumhuriyeti ise başlangıçta 5 milyar USD (Yüksel P, 2017).

Bankanın merkezi Şangay'dadır. "Küçük IMF" olarak adlandırılan bu kurumun temel amacı BRICS ülkelerinde yaşanabilecek acil mali kriz dönemlerinde finansal yardım etmeyi amaçlamaktadır. (Munite ve Gossel, 2017).

BRICS bünyesinde kurulan Kalkınma Bankası dünyada gelişmekte olan ülkeler tarafından kurulan ilk banka olma özelliğini taşımaktadır. Banka sayesinde dünya GSMH' sinin %21' i ve küresel döviz tutarının %40' ını oluşturan BRICS ülkeleri dünya ekonomisinde daha fazla söz sahibi olacaklardır. Yeni kalkınma Bankası'nın üç temel özelliği; küresel boyutta "güney-güney" işbirliği, eşit güç dağılımı ve sürdürülebilir kalkınma olarak belirlenmiştir (Roychoudhury ve Vazquez, 2016).

Tablo 2.7 yeni kurumların ve finansal yapıların mevcut özelliklerini göstermesi açısından önemlidir. Tabloda ayrıca bu finansal kurumların finanse ettiği projeler ve tahmini finansman değerleri de gösterilmektedir.

Tablo 2.7. KYG Kapsamındaki Uluslararası Finansman Kurumlarının Özellikleri (Refinitiv, 2019)

Kurumlar	Özellikler	Tahmini Katılım Miktarı (Milyar USD)	Örnek Projeler
Çin Gelişim Bankası (Dünyanın En Büyük Finans Kuruluşu)	İmtiyazlı ve imtiyazsız kredi olanaklarına sahip	110	2015 Aralık ayı itibarıyla Çin Gelişim Bankası KYG kapsamındaki 37 ülkede 400 den fazla yatırıma kredi desteği sağlamıştır. Bu kredilerin tutarı 110 Milyar USD yi bulmaktadır. Bu yatırımlar enerji alımındaki yatırımlardan, inşaat yatırımlarına kadar uzanmaktadır. Örneğin Endonezyaya 40 yıllık imtiyaz kredisi herhangi bir garanti olmadan açılmıştır. Bununla birlikte hızlı tren projesi için 5,29 milyar dolarlık bir kredi paketi %60'ı USD cinsinden %2 faiz oranı ve %40'ı RMB cinsinden %3,4 gibi düşük faiz oranıyla verilmiştir.
Çin İhracat bankası	Çin firmaları ve yabancı ülke ihracat teşvikleri için kredi olanaklarına sahip.	80	2015 yılı sonu itibarıyla Çin EXIMBANK 49 ülkede 1000' den fazla projeye destek vermiştir. Bu desteklerin tutarı 520 milyar RMB (yaklaşık 80milyar USD) dir. Projeler yol inşaatları, limanlar, enerji ve iletim teknolojilerini içeren geniş bir yatırım portföyüne sahiptir.
Çin Ziraat Bankası	Deniz aşırı yatırımların desteklenmesi		Çin şirketleri için İpek Yolu Fonunu destekliyor.
Çin Sanayi ve Kalkınma Bankası	İmtiyazsız kredi sağlama	159	Şu ana kadar KYG ile ilgili projelere 67,4 milyar USD kredi sağladı. Potansiyel projelerle bu tutarın 159 milyar USD' yi bulması bekleniyor.
Çin Bankası (Bank of China)	İmtiyazsız kredi sağlama	100	2017 yılı sonuna kadar KYG ile ilgili projelere 100 milyar USD kredi vermesi bekleniyor.
İpek Yolu Fonu	KYG ile ilgili tüm projeler destekleniyor	40	Bu fon esas olarak enerji sektöründeki yatırımlara destek vermektedir. Pakistan Karot hidroelektrik santrali, Mısır ve BAE elektrik santrali projeleri önde gelen örnek projelerdir.
Çin İnşaat Bankası	KYG ile ilgili tüm projeler destekleniyor	10	Devlet desteği ile 10 milyar USD kredi sağlandı
Yeni Gelişim Bankası	KYG projelerinde en büyük rolü oynayan bankalardan birisi	1261	KYG' ya üye ülkelerin altyapı inşaatları için kredi sağlamaktadır. Brezilya, Çin, Güney Afrika gibi bölgelerde yenilenebilir enerji santrallerine kredi vermiştir.
Çin İhracat ve Sigorta Kurumu		570,56	2015 Aralık ayı itibarıyla esas olarak KYG projelerine destek vermeye başlamıştır.
Asya Altyapı Yatırım Bankası	Sadece KYG ile ilgili projelere değil başka projelere de destek vermektedir. Bu bankada Çin'in oy hakkı %36 dır.	233	2016 Aralık ayı itibarıyla birçok ülkede özellikle altyapı yatırımlarının finansmanında yer alan en önemli kurumlardan biridir.

Bununla birlikte yukarıda anılan kurumlar ve bunların dışında Çin tarafından ortaya konulan ve içinde KYG' nin de bulunduğu kurumlar mevcut finansal sistemde var olan kurumların alternatifini olarak düşünülebilir. Tablo 2.8' de KYG' nin de dâhil

olduğu Çin merkezli kurumlar ve özellikleri ile bunların mevcut sistemde ikame ettikleri kurumlar görülebilir.

Tablo 2.8. Yeni Kurumlar ve İkame Ettiği Organizasyon ve Mekanizmalar (Tuncel, 2017)

Çin Merkezli Organizasyon ya da Mekanizma	Temel Özellikleri	İkame Ettiği Mevcut Organizasyon ya da Mekanizma
Finansal Sistem Ve Para Politikası		
BRICS Yeni Kalkınma Bankası	Altyapı odaklı geliştirme bankası, Temmuz 2014'te Shanghai da kurulmuştur.	Dünya Bankası
Asya Altyapı Yatırım Bankası	Ekim 2013' te (APEC zirvesi) 50 milyar dolarlık bir başlangıç sermayeyle ilan edilmiştir.	Asya Yatırım Bankası
BRICS Acil Durum Rezerv Anlaşması	100 Milyar dolar ile rezerv havuzu oluşturuldu.	IMF
Çin Uluslararası ödeme sistemi (CIPS)	Uluslararası RMB işlemleri için CIPS sistemi SWIFT sistemine alternatif olarak kurulmuştur.	Mevcut Ödeme Sistemi SWIFT
Universal Credit Rating Group (UCRG)	Üç derecelendirme kuruluşunun ortak projesi (Dagong, Rusrating, Egan-Jones) NDRC ve dışişleri bakanlığı ortak projesi.	S&P, Moody's, Fitch
China Union Pay (CUP)	Kart veren bankalar birliği	VISA, Mastercard
Dış Ticaret ve Yatırım Politikası		
Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP)	Üç milyar insanı ve dünya ekonomisinin %40' ını kapsayan bir projedir.	Trans Pasifik Ortaklığı (TTP) Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP)
Bölgelerarası Altyapı Projeleri		
Nikaragua Kanalı	Çin-Hong Kong ortaklığı ile inşasına başlanan proje	Panama kanalı
Kuşak ve Yol Girişimi	Asya, Avrupa, Afrika ve Güney Amerika'yı kapsayan büyük altyapı inşaat projeleri	Yeni İpek Yolu (ABD), Avrasya Ekonomik Birliği (Rusya)
Güvenlik		
Shanghai İşbirliği Örgütü	Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'ın güvenlik odaklı uluslararası organizasyondur.	Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (CSTO) ASEAN Bölgesel Forumu (ARF)
Diplomatik Forumlar		
BRICS Zirvesi	Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan siyasi oluşum.	G7-G8
Bo'ao Asya Forumu	Asya bölgesel odaklı siyaset, ticaret ve akademik çevredeki karar alıcılar için 2001 yılında kurulmuş bir forum.	Davos/ Dünya Ekonomi Forumu

2.2.4. KYG'ne YÖNELİK ELEŞTİRİLER

KYG birçok eleştiriyi de beraberinde getirmiştir. Genel olarak bakıldığında Çin'in sadece kendi çıkarlarını düşünen ve özellikle kendi bölgesinde ve sonrasında tüm dünya da hegemonik bir güç olmayı amaçlayan yayılmacı bir devlet olduğunu düşünen kötümser bir kesim vardır. Korumacı ve küreselleşme karşıtı bakış açısına göre KYG sadece Çin'in ulusal çıkarlarına hizmet eden bir projedir.

KYG'ne yönelik yapılan eleştirileri genel olarak üç başlıkta toplayabiliriz. Bunlar; KYG'nin Marshall Planına benzerliği, KYG'nin gelişmekte olan ülkeler için bir borç tuzağı stratejisi olduğu, KYG'nin sömürgeciliğin yeni bir türü olması yönündeki eleştirilerdir.

KYG Çin'in Marshall Planıdır: II. Dünya savaşından sonra ortaya çıkan Marshall planı ve 2013 yılında açıklanan KYG birçok alanda karşılaştırılmaktadır ki bu son derece normal karşılanmaktadır (Tiezzi, 2014). II. Dünya Savaşı'nın ardından bir tarafta Avrupa' da oluşan yıkım ve bunun sonucunda ortaya çıkan kaos diğer tarafta ise komünist ideolojiye sahip Rusya' nın yükselişe geçmesi sonucunda Amerika komünist tehdidine karşı güçlü Avrupa planını yürürlüğe sokmuştur. Amerikalı yetkililere göre Avrupa maddi olarak güçlenmeli ve savaşın ardından ortaya çıkan psikolojik yıkım onarılmalıydı. Bu aşamada ABD İngiltere, Almanya ve Fransa'yı ve sonra tüm Avrupa'yı siyasal ve ekonomik işbirliği içine sokmak, böylece entegre olmuş bir Avrupa yaratarak komünist tehlikesini bertaraf etmeyi amaçlamıştır (Ertem, 2009;397).

KYG'ni Marshall Planından ayıran sebepler şu şekilde sıralanabilir öncelikle iki plan arasında tarihsel açıdan farklı şartlar olmakla birlikte iki planın amaçları da birbirinden farklıdır. Marshall yardımı yıkılan Avrupa'yı Sovyet tehlikesinden korumak istiyordu. KYG' nin amaçları onun Vizyon ve amaç kısmında belirtilmiştir. KYG çok kutuplu bir dünya, ekonomik açıdan küreselleşme, üretim faktörlerinin dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması ve kaynakların adil dağılımı gibi amaçlar taşımaktadır. Bununla birlikte Marshall yardımı zamanında ABD zaten hegemonik bir güç iken Çin kişi başına milli gelir açısından bölgede yatırım yapmayı planladığı ülkelerden çok daha güçlü değildir. Bununla birlikte nicelik açısından da KYG ve Marshall Planı arasında ciddi bir fark vardır. Marshall Planı 18 ülkede uygulanırken, KYG yaklaşık 70 ülkeye yayılmıştır. Marshall Planı 1950 yılının

fiyatları ile 285 milyon dolarlık bir yatırım planı iken KYG 3.4 trilyon dolarlık bir yatırım hacmine sahiptir (Balhuizen, 2017).

Borç Tuzağı Eleştirisi: KYG beşinci yılına geldiğinde bazı katılımcı ülkelerin büyük borç batağına saplanmaları ve bu borcu ödeyemeyecek hale gelmeleri yüzünden çeşitli eleştiriler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu eleştirilerin en başında Sri Lanka ve Pakistan gibi ülkelerde ortaya çıkan borç krizi problemi gelmektedir. Özellikle Batı basınında “borç tuzağı” olarak anılan bu problem Pakistan, Cibuti, Maldivler, Laos, Moğolistan, Karadağ, Tacikistan ve Kırgızistan gibi sekiz ülke de oldukça tartışma yaratmıştır (Ming, 2018).

Altay Atlı’ya göre; (Atlı, 2018) Çin’e borçlanan ülkelerin alt yapıya yatırımlarına ihtiyaçları vardır ancak bu yatırımları gerçekleştirmek için yeterli sermayeye sahip değildirler. Bu nedenle KYG bu ülkeler için büyük bir fırsat olmuştur. KYG olmasa da başka bir yerden kaynağı temin etmek zorundadırlar. Bu nedenle Batılı ülkeler eğer Çin’den daha az maliyetli ve daha etkili bir proje sunamadıkları sürece bu şekilde bir eleştiri yapamazlar. Bununla birlikte Sri Lanka örneğinde olduğu gibi ülkeler aldıkları krediyi nerede kullanacakları konusunda kendi özgür iradelerini kullanmaktadırlar. Bu yüzden verimsiz yatırımların suçlusu Çin değildir.

Yeni Sömürgecilik Eleştirisi: Çin’in son yıllarda Afrika ülkeleri ile yakın ve samimi ilişkiler kurarak hem ekonomik çıkarlar elde ettiği hem de BM başta olmak üzere uluslararası arenada siyasi destek kazandığı artık bir gerçektir (Öztürk, 2006). Ancak özellikle batılı ülkeler ve bazı Afrikalı haber kaynakları Çin’in yaklaşımını “Yeni Sömürgecilik” olarak tanımlarken ülkeyi kıtanın hammaddelerinin peşinde olmakla suçlamaktadırlar (Tweed v.d., 2019). Eleştirilerden en büyüğü Çin’in burada çıkardığı hammaddeyi Afrika ülkesinde değil Çin’de işlemesidir. Çünkü her ne kadar karşılıklı ticaret söylemi kullanılsa da ucuz Çin malları tüm dünyayı olduğu gibi Afrikalı üreticileri de rekabet edemeyecek duruma düşürmüştür. Kaldı ki Çin de diğer batılı ülkeler gibi ticarete Afrika’dan sadece petrol, doğal gaz ve minerallerin alımını ön plana çıkarmaktadır (Tweed, 2018).

En önemli sorunlardan biri ise KYG yatırımları sonucunda Afrika ülkelerini Çin’e bağımlı bir hale gelmeleridir. Bu bağımlılık doğal bir süreç mi yoksa büyük devletler belirli bir strateji çerçevesinde kendilerine bağımlı devletler oluşturabilir

mi? Çin'in artan etkinliği yeni bir tür emperyalizm mi ortaya çıkartıyor? gibi soruların sorulmasına yol açmıştır (Temiz ve Uçar,2018).

Çinli yetkililer ise bu tür eleştirileri "Soğuk Savaş Zihniyeti" olarak değerlendirirken ülkelerinin yaklaşımlarının Afrika'da kalkınmayı hızlandırdığını, istihdam olanakları sunduğunu ve bireylerin yaşam standartlarını artırdığını ne sürmektedirler. Ayrıca Çin'li yetkililer şimdiye kadar Afrikalı ülkelerin 10 milyar yen tutarında borçlarının silindiğini belirterek sömürgeci zihniyetin böyle davranamayacağını savunmaktadırlar (ztrk, 2006).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİNİN MUHTEMEL ETKİLERİ

Dünya kadar küreselleşmeyi savunan Batılı ülkelerin günümüzde korumacı bir tavır içine girmelerinin ana nedenlerinden birisi Kuşak ve Yol Girişimi'nin dünya ekonomisi ve siyasetinde var olan eksen kaymasını daha hızlandıracak olması ve liberal değerlere bir alternatif olacağı gerçeği yatmaktadır. Bu bölümde KYG'nin muhtemel etkileri incelenecektir.

3.1. KYG VE KÜRESEL EKONOMİDE EKSEN KAYMASI

Küresel ekonomik krizi sonrasında büyüme oranları küçülmeye başlayan Çin yine de ürün ihracatı açısından avantajlı konumunu büyük ölçüde sürdürmeye devam etmiştir. Bununla birlikte Çin, büyüyen ekonomisinin sürdürülebilirliği ve güvenli enerji kaynaklarına ihtiyaç duyması nedeniyle KYG'ni gündeme getirmiştir. KYG, ağır sanayi ve ileri teknoloji seviyesine rağmen içinde bulunduğu ekonomik durgunluk ve yüksek bütçe açıkları nedeniyle yeterli ve sürdürülebilir bir büyümeyi sağlayamayan AB ülkeleri içinde fırsatlar doğurmuştur. Birleşik Krallık, Brexit sonrası Çin'i yatırım ve ticarette doğal ortak ilan etmiştir. Birçok Doğu Avrupa ülkesi için de Çin AB'den daha yakın ekonomik ortak olmaya başlamıştır. Çin, KYG ile girişim dâhilindeki ülkelerde politik eşgüdümünün, altyapı ve teknik standartların, serbest ticaretin ve finansal bütünlüğün gerçekleştirilmesini amaçlayan Asya ve Avrupa arasındaki ekonomik bütünleşmeye katkıda bulunacak yatırımlara başlamıştır (Bay, 2018).

21. yüzyılda gelişmeler Fukayama'nın batılı liberal değerlerin bir daha geri gitmeyeceğini öngören "tarihin sonu" önermesine ters bir yönde Batının gerilemesi ve Doğunun öne çıkması olarak gelişmiştir (Özsağır, 2017:52). 19. yüzyılın öncesinde ekonomik gelişmenin temel fonksiyonlarından biri nüfus iken Sanayi devrimi ile birlikte verimlilik ekonomik gelişmenin en önemli etkeni olmuştur.

1800'lü yıllara kadar dünyanın en büyük ve gelişmiş ülkeleri arasında Çin ve Hindistan yer alırken, Sanayi devrimi ile birlikte dünyanın en gelişmiş ülkeleri Batı Avrupa ülkeleri olmaya başlamıştır. Bu değişimin temelinde yatan sebep kalkınmanın fonksiyonunun nüfustan verimliliğe değişimi yer almaktadır. 1990'lı yıllar ile birlikte iletişim teknolojilerinde yer alan gelişmeler sonucunda ABD'nin ekonomik gücü oldukça büyümüş ve küreselleşme faaliyetleri teknoloji sayesinde oldukça hız kazanmıştır.

Ancak kalkınmanın bir fonksiyonu olarak nüfus teknolojinin gelişmesi ile birlikte tekrar önem kazanmaya başlamıştır. Bunun sonucunda ekonomik üstünlük geliştirmekte olan ülke olarak tanımlanan Çin, Hindistan, Endonezya, Brezilya ve Türkiye gibi geçmeye başlamıştır. Dünya tarihine bakıldığında ekonomik ve politik alanda güç dengelerinin dönemsel olarak değiştiği görülmektedir. Güç dengelerinin değişmesine yol açan etkenler göz önüne alındığında bunların coğrafi şartlardan, nüfusa ve savaşlardan teknolojik gelişime kadar farklı kategorilerde olduğu görülmektedir.

Sanayi devrimi öncesinde en önemli üretim faktörü emektir. Dolayısıyla nüfus ülkelerin gelişmesinde en önemli etkidir. Ancak sanayi devrimi ile birlikte seri üretim ve verimlilik artışı ülkelerin gelişmesinde nüfus faktörünü arka plana itmiştir. Bu dönemde Sanayi devriminin doğduğu ülke olan İngiltere olmak üzere Avrupalı devletler büyümüş ve güçlenmişlerdir. Sonrasında ithal ikamesine dayalı sanayi politikasını izleyen ABD, dünya savaşlarının dışında kalmasının etkisiyle ekonomik anlamda büyümeye başlamıştır ve liderliği İngiltere, Almanya ve Fransa'dan devralmıştır. 1867 yılında Japonya'da başlatılan Meiji Reformları ile Japonya modern bir ülke olmaya başlamıştır. II. Dünya savaşı sonrasında Japonya birçok Avrupa devletini ekonomik açıdan geride bırakmış ancak 1990'larda içine düştüğü durgunluk sonucunda bu yükselişi durmuştur. 1930'lardan itibaren Rusya dünya ekonomisi ve siyasetinde önemli bir yer tutmaya başlamış ancak 1990'larda komünizmin çökmesiyle eski gücünü kaybetmiştir. 16'ncı yüzyılın başlarında dünyaya tamamen kapalı olan Çin dünya ekonomisinde geride kalmıştır. İngilizlerin 17. Yüzyılda ekonomik anlamda Çini keşfetmeleri ve uzun yıllar süren ticari ve politik çekişmeler sonucunda Çin'lilerin "utanç yüzyılı" dedikleri dönemin ardından Deng Xiaoping'in piyasa ekonomisi kurallarını işletmeye başlattığı "Reform ve Açıklık" politikasının yürürlüğe girdiği 1978 yılına kadar Çin dünyanın en fakir ülkelerinden biri olmuştur. Bu yıldan itibaren yapılan atılımlar sonucunda Çin bugün

satın alma paritesiyle ölçüldüğünde dünyanın GSMH açısından en büyük ülkesi olmuştur.

Tablo 3.1. Satın Alma Paritesiyle GSMH Payları (IMF Verileri)

Yıllar	1980	1990	2000	2010	2020
Çin	2,3	4,1	7,4	13,9	19,7
ABD	21,5	21,8	20,4	16,7	14,9
B.Krallık	3,8	3,7	3,1	2,5	2,2
Almanya	6,5	6	4,9	3,6	3,1
Hindistan	2,9	3,6	4,2	5,9	8,3
Fransa	4,3	4	3,3	2,6	2,1
Brezilya	4,4	3,7	3,2	3,1	2,4
Japonya	7,9	9	6,8	5	3,9

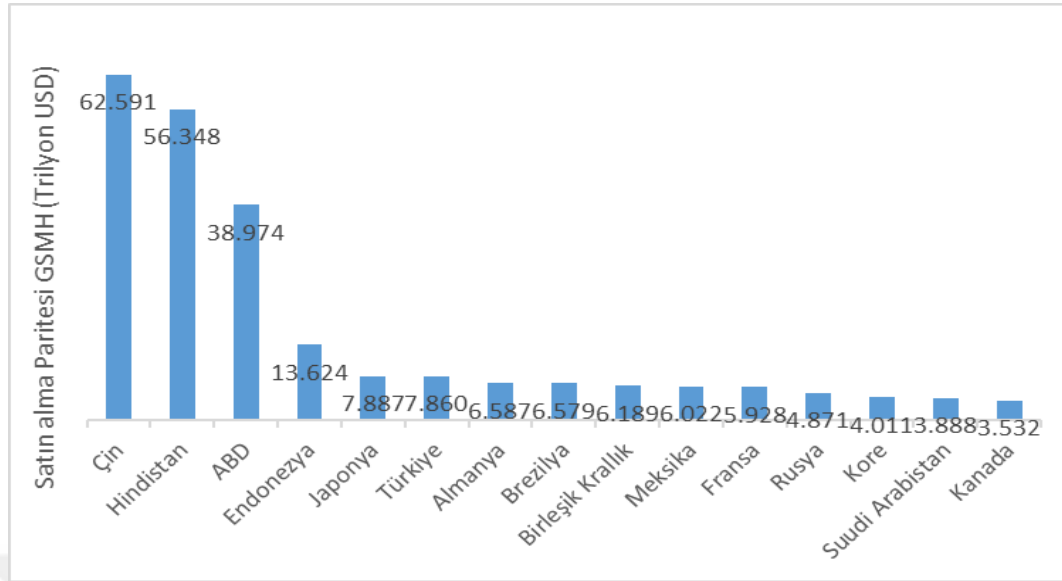
Tablo 3.1’de satın alma pariteleri ile 10’ar yıllık süreçlerde seçilmiş ülkelerin dünya GSMH’si içindeki payları görülmektedir. Çin 1980 yılından itibaren hızlı bir ekonomik gelişme göstererek 40 yıllık bir süreçte dünya zenginliği içindeki payını %2,3’lerden %19,7’lere çıkarmıştır. Bu süreçte yine az gelişmiş bir ülke olan Hindistan’ın ekonomik büyümesi de %2,9’lardan %8,3’lere çıkmıştır. Buna karşın 1980 yılında ABD ve B.Krallığın payları sırasıyla %21,5 ve 3,8 olarak gerçekleşmiş ancak 2020 yılına gelindiğinde bu payların sırasıyla %14,9 ve %2,2’ye düştüğü görülmektedir. Aynı süreçte Fransa ve Almanya gibi gelişmiş Batı ülkelerinin dünya GSMH’si içindeki payları neredeyse yarı yarıya düşmüştür.

Çin’in Kuşak Yol Girişimi ile birlikte günümüzdeki başarısının uzun dönemde de devam edeceğini ve küresel ekonomideki eksen kaymasının devam edeceğine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Pwc nin hazırladığı 2050 dünya ekonomik raporu bu çalışmalardan biridir. Rapora göre; G7 ülkeleri (ABD, Birleşik Krallık, Fransa, Almanya, Japonya, Kanada ve İtalya) ve E7 olarak tanımlanan (Çin, Hindistan, Endonezya, Brezilya, Rusya, Meksika ve Türkiye) ülke gruplarının 1995 - 2040 yılları arasındaki karşılaştırmalarına bakıldığında 1995 yılında E7 ülkelerinin ekonomik büyüklüğünün G7 ülkelerinin ekonomik büyüklüğünün ancak yarısını oluşturduğu görülmektedir. 2015 yılına gelindiğinde ise ülke gruplarının ekonomik büyüklükleri aynı seviyeye ulaşmıştır. Rapora göre 2040 yılında E7 ülkelerinin ekonomik büyüklüğü G7 ülke ekonomilerinin 2 katından fazlaya ulaşabilir. Yine

rapora göre dünya ekonomisi 2050 yılına gelindiğinde bugününün iki katına ulaşacaktır. Dünyanın en büyük yedi ekonomisinin altısı bugünün gelişmiş ekonomilerinden oluşacaktır. Birleşik Krallık, Fransa gibi ülkeler ilk on ülke içerisinde yer almayacaklardır (Pwc, 2017). Ekonomi alanındaki gelişmeler finans piyasalarında da etkisini göstermektedir. Küresel bazda ABD dolarının rezerv para olmasının yanında Çin yuanının da artık piyasada etkin olarak yer alması ile birlikte küresel anlamda rollerin değiştiği bir döneme girilmektedir (Kuepper, 2019).

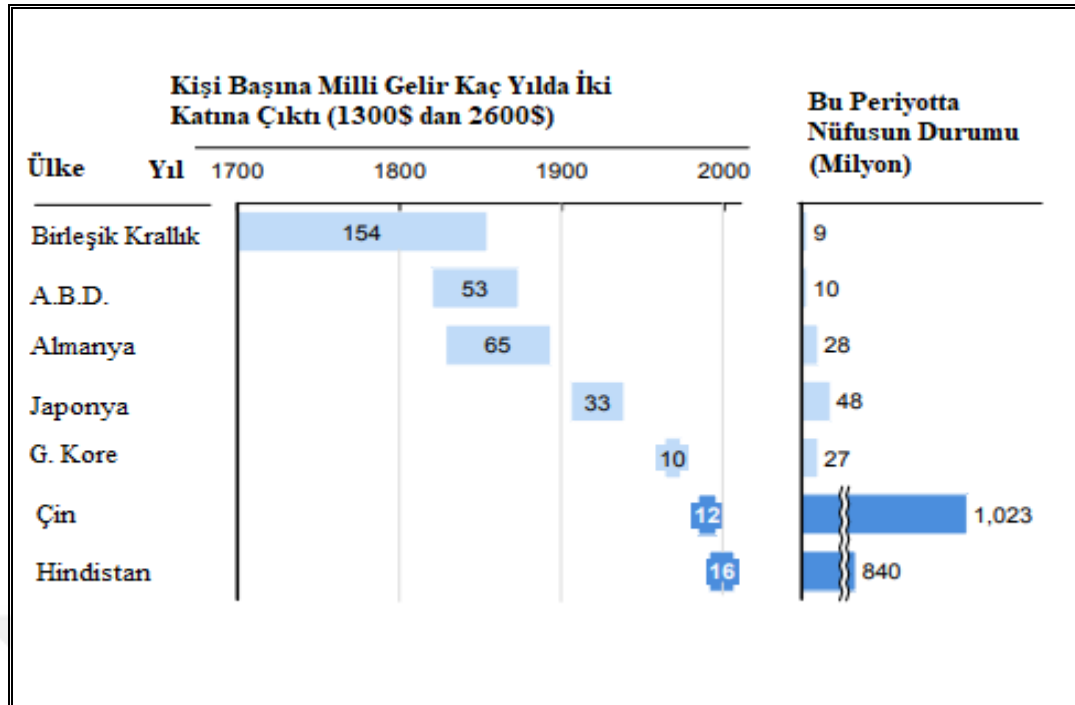
OECD'nin bu konuyla ilgili yaptığı uzun dönemli GSMH projeksiyonlarına bakıldığında günümüzdeki sıralamadan çok farklı bir sıralamanın oluşacağı görülmektedir. 2010 yılı satın alma paritesine göre ve model tabanlı analizlere göre hazırlanmış GSMH rakamları baz alınarak 2060 yılı için yapılan OECD projeksiyonunda Tablo 2.2'de görüleceği üzere Çin ve Hindistan şu andaki en büyük ekonomiye sahip ABD'nin önünde yer almaktadır. ABD'nin hemen ardında Endonezya, Japonya ve Türkiye yer almaktadır. Günümüzün ekonomisi en güçlü ülkelerinden Almanya ise bu devletlerin ardından gelmektedir. Tabloda 2060 yılında ekonomisi en büyük olan ilk 15 ülkenin 8' i Asya bölgesinde yer alırken 2 ülke (Brezilya ve Meksika) Güney Amerika bölgesinde yer almaktadır (OECD, 2019). ABD, Almanya, Birleşik Krallık gibi ülkelerin listede orta sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu sürecin hızlanmasında KYG'nin etkisi çok büyüktür.

Tablo 3.2'de Çin 62,6 trilyon dolarlık GSİYH 1. sıraya, Hindistan ise 56,3 trilyon dolarlık GSİYH ile 2. sıraya yükselerek ABD'nin önüne geçmiştir. Gelişmekte olan ülkelerden Endonezya 4. sıraya, Türkiye 6. sıraya, Brezilya 8. sıraya, Meksika ise 10. sıraya yükselmektedir. Gelişmiş ülkelerden Japonya 5. sıraya düşerken Almanya 7. sıraya, İngiltere ise 9. sıraya gerilemektedir. Projeksiyona göre Türkiye ve Endonezya'nın en hızlı gelişen Müslüman ülkeler olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2. OECD 2060 yılı GSMH Projeksiyonu

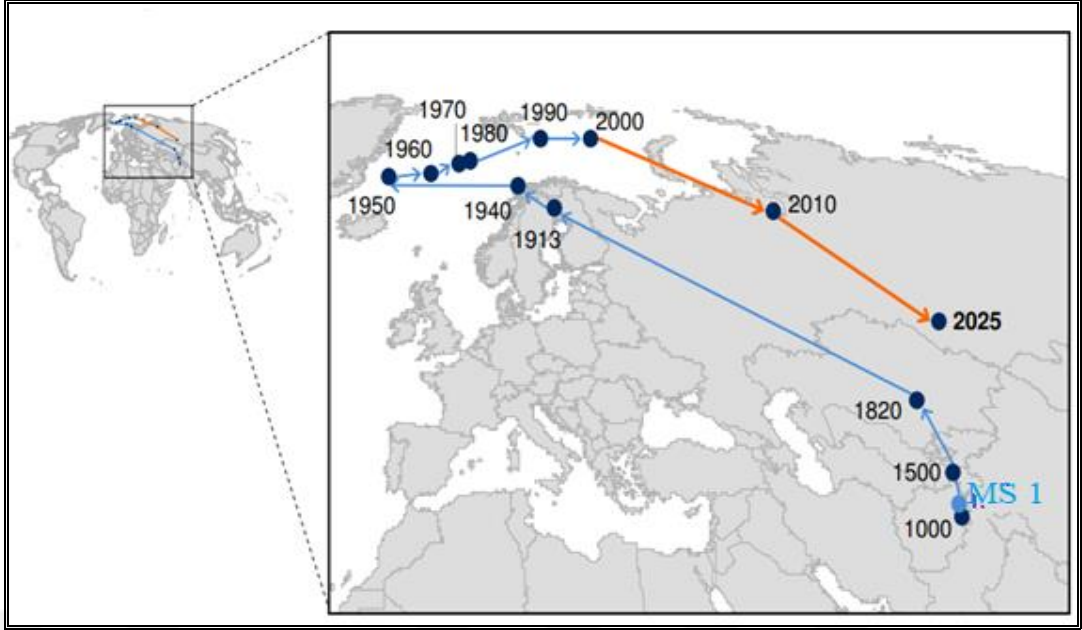
Çin'in günümüzde KYG projesi ile birlikte ekonomik olarak yükselişi ve küresel gücün Batı merkezli Atlantik'ten Pasifiğe doğru yönelmesi daha geniş kapsamlı bir sürecin parçasıdır. Bu küresel kuzey ile küresel güney arasındaki ilişkinin yeniden düzenlenmesi fikridir. Bu süreç 1970'li ve 1980'li yıllarda Doğu ve Güneydoğu Asya kaplanlarının yükselişiyle başlamış, Kuşak ve Yol Girişimi ile birlikte Hindistan ve Brezilya ile diğer yükselen ekonomi ülkelerinin ekonomik açıdan ilerlemesiyle devam etmiştir. Küresel Güney'in önemli kısmı fakirliği azaltmada ve ekonomik kalkınmada önemli başarılar elde etmişlerdir. Bu durum Kuzey ve Güney arasında ilişkilerin tamamen güce ve bağımlılığa dayanmadığını göstermiştir. Küresel Güney'in gittikçe güçlendiği varsayımı Çin, Hindistan, Brezilya ve benzer örneklerin diğer Güney ülkeleri ve bölge ülkeler tarafından takip edileceği fikrine dayanmaktadır. Dünya nüfusunun çoğunun güney yarıkürede yaşaması ve nüfusun büyük kısmının gençlerden oluşması bu fikri desteklemektedir (Nougayrède, 2017).

Grafik 3.1' de McKinsey Küresel Araştırmalar Enstitüsünün hazırladığı "şehir ve tüketici sınıfların yükselişi" başlıklı raporda içinde bulunduğumuz yıllarda dünyanın ekonomik açıdan gördüğü en büyük değişimi gözlemlediğimiz belirtilmiştir. Rapora göre Çin 18. Yüzyılda İngiltere'nin gerçekleştirdiği değişimden yüz kat daha fazla ve en az on kat daha hızlı bir değişim göstermektedir (McKinsey Urban Report: Cities and the rise of consuming class, 2012).

Grafik 3.1. Ülkelerin Kişi Başı GSMH Artış Hızları ve Nüfus Karşılaştırması (McKinsey Urban Report: Cities and the rise of consuming class, 2012)

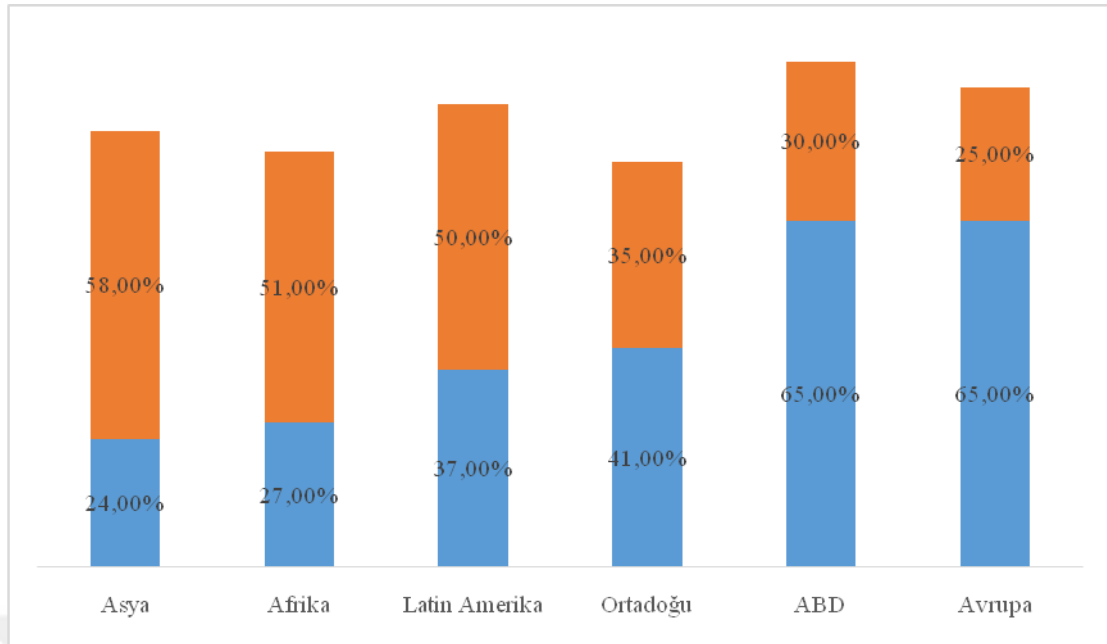
Raporda, ayrıca son 2000 yıldaki küresel ekonomik dengenin tarihsel eğilimleri grafiksel olarak iletmek için dünyanın değişen ekonomik “ağırlık merkezleri” bir şekilde ifade edilmiştir. Grafik 3.1’e göre MS 1 yılı ile 1820 yılları arasında dünyanın ekonomik merkezi Doğu ile Batı arasında büyük değişiklikler göstermeden kalırken 19. Yüzyıl ve 20. Yüzyılın ilk yarısında bu merkezin Avrupa ve Kuzey Amerika’ya kaydığı görülmüştür. 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren bu merkezin Asya’ya kaydığı raporda belirtilmiştir. 2000-2025 yılları arasında bu denge artan şehirleşme oranı ile birlikte tamamen Asya bölgesinde olacaktır. Rapora göre bu değişimin etkisi Avrupa’da 1820-1913 yılları arasında görülen değişimle aynı etkiyi yaratacaktır (Woetzel, 2017).

Şekil 3.1. MS1-2025 Yılları Arası Dünyanın Ağırlık Merkezi (McKinsey Urban Report: Cities and the rise of consuming class, 2012)

Groningen Üniversitesindeki Angus Maddison verileri kullanılarak oluşturulan Şekil 3.1' e göre 1820-1913 yılları arasında ekonomik faaliyetlerin (burada gösterge olarak ülkelerin GSMH'leri kullanılmıştır) ve şehirleşme oranlarının ağırlıkları açısından dünyanın merkezinin Avrupa olduğunu II. Dünya savaşından sonra ise bu merkezin Atlantik yoluyla A.B.D'ne kaydığı gösterilmiştir. 60,70,80 ve 1990'lı yıllar boyunca dünyanın ağırlık merkezi batı dünyası ve özellikle ABD olurken 2000'li yıllardan itibaren bu dengenin çok hızlı bir şekilde tekrar Asya'ya kaydığı görülmektedir.

Grafik 3.2' de Asya ve Avrupa'da yapılan anketlerde Asyalıların Avrupalılara oranla geleceğe daha umutlu baktıkları görülmektedir. Avrupa'nın Brexit, ekonomik daralma, nüfusun yaşlanması, birçok Doğu ve orta Avrupa ülkesinde ortaya çıkan demokrasi ile ilgili problemler gibi boğuştuğu sorunlar Avrupalıların geleceğe daha karamsar bakmalarına yol açmaktadır. Bu bakış açısı psikolojik olarak da ağırlık merkezinin Asya'ya doğru kaydığını göstermektedir.

Grafik 3.2. Geleceğe Yönelik Beklentiler (Pew Research Beklenti Anketi, 2018)

3.2. KYG VE LİBERAL DÜNYA DÜZENİ

ABD'nin II. dünya savaşı sonrası kurduğu ekonomik ve sosyal sistem uluslararası liberal sistem olarak tanımlanmaktadır. “Dünya düzeni, bir bölge ya da uygarlığın, adil düzenlemelerin doğası ve tüm dünyaya uygulanabilir olduğu düşünülen güç dağılımı konusunda kabul ettiği bir kavramı ifade eder. Uluslararası düzen, bu kavramların dünyanın önemli –küresel güç dengesini etkileyebilecek kadar büyük- bir bölümüne pratikte uygulanmasıdır. Bölgesel düzen, aynı ilkelerin tanımlanmış bir coğrafi alana uygulanmasıdır” (Kissinger, 2016: 19) .

Liberal uluslararası düzen dört ana unsur üzerine kuruludur bunlar; serbest ticaret; savaş sonrası çok taraflı kurumlar; demokrasinin büyümesi ve liberal değerlerdir. Son yıllarda, Çin'in olağanüstü ekonomik büyümesi, küresel serbest ticaretin genişlemesinin arkasındaki en önemli etken olmuştur. Bununla birlikte, 2010'dan bu yana, küresel ticaret yıllık yüzde 2 gibi düşük bir oranda büyümekte ve gayri safi yurtiçi hâsıla (GSYH) oranı düşmektedir. Bu düşüşün ana sebebi ise Çin'deki son ekonomik yavaşlama ile yakından ilgilidir. Çin'in ihracata dayalı büyüme stratejisinden iç tüketime dayalı ekonomiye geçişi ve orta gelir tuzağı olasılığı bu düşüşün ana sebebidir (Acharya, 2017).

Batılı ülkeler ve ABD, liberal dünya düzeni olarak adlandırılan bu sistem içerisinde bazı kurumları meydana getirdiler. Barışın inşa edilmesi ve sürdürülebilmesi için Birleşmiş Milletler (BM), ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek için Dünya Bankası, ticaret ve yatırımı geliştirmek için Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi kurumlar sistemin işlemlerini sağlamak amacıyla oluşturulmuşlardır. Ancak geldiğimiz nokta bundan iki yüz sene kadar önce Fransız düşünür Voltaire'in Kutsal Roma İmparatorluğu için yaptığı "ne kutsal, ne Roma ne de imparatorluk" tespitine benzer şekilde günümüzde de yaklaşık yetmiş yıldır süren bu düzenin "ne liberal ne de dünya çapında" olmadığını göstermektedir (Haas, 2018).

Dünya Bankası liderliğinde II. Dünya savaşı sonrası dönemde başlayan "Ulusal Kalkınma" ilkesi 1980'li yıllardaki neo-liberal akım ile dünyanın gündeminden kalkarken Washington Uzlaşması yapısal uyum ve istikrara politikalarını geliştirmekte olan ülkelerin gündemine sokmuş ve "Kalkınmanın Sonunu" ilan etmiştir. Washington Uzlaşması³, 1980 yılından sonra ana akım iktisat politikası haline gelen Washington Uzlaşması reçeteleri ülkelerin iktisadi gelişmesi için uygulanması gereken tek ekonomi politikası olarak algılanmaya başlanmıştı (Berksoy, 2008).

Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi 2008 krizi sonrası dönemde neoliberalizmin sürdürülebilirliğinin tartışıldığı bir tarihsel dönemeçte altyapı yatırımları ve insani gelişmeye odaklanan yeni bir kalkınma anlayışının hem gelişmiş hem de geliştirmekte olan ülkelerin gündemine girmesine olanak sağlamıştır. Bu ekonomik ve kültürel hat kuşak üzerinde yer alan geliştirmekte olan ülkelerin kalkınmasına olumlu katkı sağlayacaktır. Çünkü mevcut küresel kurumsal yapıda geliştirmekte olan ülkeler uluslararası organizasyonlar ve mekanizmaları kullanarak yerel altyapı ve sanayi kapasitelerini kendi başarılarına geliştirememektedirler. Bu durum birçok geliştirmekte olan ülkede fiziki ve beşeri gelişmenin önünü tıkamaktadır. Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası gibi Batı merkezli finansal kurumlar riskten kaçınmaya ve yatırımcı ülkelerin çıkarlarını korumaya odaklı oldukları için birçok geliştirmekte olan ülkenin kalkınmasının finansmanında yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle Çin'in ABD öncülüğündeki Batı hegemonyasına karşı inşa etmeye çalıştığı Kuşak ve Yol

³ Merkezi Washington'da bulunan üç önemli kurumun (Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, ABD Hazine Bakanlığı) ülkelere tavsiye ettikleri ortak iktisat politikalarını ifade ediyor

Girişimi, "Asya Altyapı Yatırım Bankası" gibi ikame edici yeni küresel organizasyonlara ve mekanizmalara dayanan kurumsal mimari gelişmekte olan ülkeler için büyük fırsatlar barındırmaktadır. Bu girişim aynı zamanda diğer ülkelerle kurulan ekonomik ve kültürel işbirliği nedeniyle Çin'in dünya sorunlarının çözümünde başat bir oyuncu konumuna gelmesinin önünü açarak "Çok Kutuplu Bir Dünyanın" oluşmasına katkı sağlayacaktır (Tuncel, 2017).

Çin, Batının ortaya koyduğu bu liberal sistemin temel varsayımlarını eleştirmektedir. Ülkelerin modernleşmesi ve gelişmesinde liberal demokrainin olmazsa olmaz mantığı Çin tarafından reddedilmektedir. Çin, Batı'nın içinde bulunduğu "güçsüzlüğünün" ekonomik küreselleşmeye bir tehdit olarak ortaya çıktığını iddia etmektedir. Bununla birlikte popülizmin ve korumacılığın faaliyetlerine karşı çıkmaktadırlar. Çin'in iki yılda bir savunma ile ilgili yayınladığı stratejik belgelerin hemen hepsinin önsözünde "Çin asla hegemonya mücadelesi içinde olmayacak" ifadesi dikkat çekmektedir. Çin, tek kutuplu liberal dünya düzeni yerine çok kutuplu bir dünya dengesinin istikrarlı bir dünya düzenine dönüşeceğine inanmaktadır (Korkmaz, 2019).

Çin başkanı Xi Jinping için "büyük güç ilişkilerinin yeni bir türü" ve "uluslararası sistemin yeni bir yöntemi"nin ortaya konulması gerekmektedir çünkü mevcut düzen artık dünyanın ihtiyaçlarına cevap vermemektedir. Jinping'in yeni sistem arayışındaki en önemli araçlardan bir KYG olmuştur (Liangxiang ve Janardhan, 2018).

Hegemonik bir liderlik aradığı eleştirilerine rağmen Çin başkanı Jinping' in "Çin asla hegemonya ya da genişleme arayışında olmayacak", ve "pragmatik işbirliği, kazan-kazan çözümlerini bulmalıyız" şeklindeki Kuşak ve Yol Girişimi'ni açıkladığı Kazakistan konuşmasına ait bu sözleri Çin'lilerin bu eleştirileri reddettiğini göstermektedir. (Xinping, 2017: 337)

KYG, büyük altyapı yatırımları, AAYB, İpek Yolu Fonu gibi kurumları ile küresel liberal düzene alternatif olma iddiasındadır.

3.3. KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİNDE TÜRKİYE

KYG kapsamında Türkiye coğrafi konumu ile projenin tam ortasında yer almaktadır. Bu açıdan girişimin kendisi ve Türkiye için karşılıklı fayda açısından KYG Türkiye için büyük fırsatlar sunmaktayken girişimin başarı için de önemli bir yer tutmaktadır. Bu bölümde Türkiye- Çin ilişkilerine bakıldıktan sonra KYG içerisinde Türkiye'nin önemi ve Türkiye için fırsatları inceleyeceğiz.

3.3.1. Türkiye Çin İlişkileri

Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin kökeni çok eskiye dayanmakla birlikte Türkiye Cumhuriyeti ve Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki diplomatik ilişkiler 1971 yılında kurulmuştur (Dışişleri Bakanlığı, 2018). Bu ilişkiler 1978 yılında Çin'in Reform ve Dışa açılma politikası ve Türkiye' de 24 Nisan kararlarının alındığı 1980'li yıllardan itibaren hızlanmaya başlamıştır (Çolakoğlu, 2013:32-45). 2010 yılında imzalanan "Stratejik İşbirliği" ile ilişkiler gittikçe güçlenmeye başlamıştır (Dışişleri Bakanlığı, 2018).

2000'li yıllarda Çin ile olan diplomatik ilişkiler hızlanmış ve karşılıklı ziyaretler Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık düzeyinde gerçekleşmiştir. KYG ile ilgili olarak 2017 ve 2019 yılı Temmuz aylarında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan' ın ziyaretiyle Çin ile olan ilişkiler KYG bünyesinde geliştirilmeye devam etmiştir.

Ekonomik olarak Çin ile olan ilişkilere bakıldığında, ekonomik ilişkilerin diplomatik ilişkilerin gelişmesiyle birlikte aynı şekilde geliştiği görülmektedir. Ancak Çin- Türkiye dış ticaretinde Türkiye aleyhine dış ticaretin açık verdiği görülmektedir. Özellikle 2000' li yılların başında 20 milyar dolar civarında seyreden dış ticaret açığı 2017 ve 2018 yıllarında ekonomik krizin etkisiyle 15 milyar dolar seviyelerine çekilmiştir (TUİK, 2019).

Türkiye-Çin Stratejik İş Birliği çerçevesinde 2015 yılına kadar karşılıklı ticaret hacmini 50 milyar dolara ve 2020 yılına kadar da 100 milyar dolara çıkarma hedefi konulmuş olmasına rağmen, ticaret hacmi henüz 27 milyar dolar civarında kalmıştır. Ancak bu mutabakat çerçevesinde Çanakkale boğazı köprüsü, 3 Katlı Tüp Geçit Projesi, Filyos, Çandarlı ve Mersin limanları inşası ve Edirne-Kars hızlı tren ve bağlantıları demiryolu projesine yönelik çalışmaları devam etmektedir (Nuroğlu, 2019).

Bununla birlikte 2015 yılında KYG'nin açıklanmasıyla birlikte Çin' den Türkiye' ye gelen doğrudan yabancı sermaye akımlarında ciddi artışlar olduğu

görülmektedir. Tablo 3.3' de bu akımların türü ve yıllara yaygın olarak izlediği seyir görülmektedir.

Tablo 3.3. Çin' den Türkiye' ye DYS Akımları (TÜİK, 2018 verileri ile tarafımızdan oluşturulmuştur)

Tarih	Toplam DYS (Milyon USD)	Stok (Milyon USD)	Akım (Milyon USD)	Yüzdesel Oran (Milyon USD)
2003	6.138,00	1	0	0,02%
2004	7.060,00		0	0,00%
2005	8.315,00	1	2	0,04%
2006	8.866,00		3	0,03%
2007	12.210,00	2	1	0,03%
2008	17.846,00	2	0	0,01%
2009	23.314,00	3	1	0,02%
2010	23.962,00	4	1	0,02%
2011	28.294,00	4	0	0,01%
2012	31.378,00	6	10	0,05%
2013	33.660,00	69	9	0,23%
2014	39.933,00	82	30	0,28%
2015	36.248,00	624	451	2,97%
2016	39.463,00	474	301	1,96%
2017	46.999,00	1.562,00	115	3,57%
2018	46.188,00	1.126,00	43	2,53%

Tablo 3.3 de görüleceği üzere 2014 yılına kadar Çin'den gelen doğrudan yabancı sermayenin Türkiye ye gelen toplam doğrudan yabancı sermaye içinde payı bindelik olarak gerçekleşmişken 2015 yılından itibaren çok ciddi artışlar gerçekleşmiştir.

3.3.2. KYG Kapsamında Türkiye ve Orta Koridor Projesi

Türkiye KYG'nin Rusya üzerinden geçen Kuzey ve İran üzerinden geçen Güney koridorunun yanında Orta Koridor olarak adlandırılan parçasında yer almaktadır. Orta Koridor; Türkiye'den başlayıp Kafkaslarda Gürcistan ve Azerbaycan üzerinden Hazar denizini geçerek Orta Asya üzerinden Afganistan ve Tacikistan aracılığıyla Çin'e ulaşan hattı tanımlamaktadır (Dış İşleri Bakanlığı, 2018). Jeopolitik konumu gereği Türkiye girişimin olmazsa olmaz ülkelerinden biridir. 2008 yılında Türkiye'nin ortaya attığı "İpek Yolu Girişimi ve Kervansaray

Projesi” ile olan benzerlikten dolayı Türkiye bu girişime oldukça sıcak bakmaktadır (Durdular, 2016: 77-97).

Türkiye-Çin arasında 2015 yılında toplanan G-20 zirvesinde “Orta Koridor” kapsamında imzalanan, “İpek Yolu Ekonomi Kuşağının 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı Tasarısı” ile “Türkiye-Çin Demiryolu İşbirliği Anlaşma Tasarısı” TBMM’ de onaylanmıştır. Bu tasarı Türkiye’nin KYG’ne attığı ilk resmi adım olmuştur. İpek Yolu Ekonomi Kuşağının 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı Tasarısı aşağıdaki düzenlemeleri içermektedir (TBMM, 378);

- **Politik Eşgüdüm:** İki ülke arasında ana kalkınma stratejileri, planları ve politikalarına ilişkin diyalog ve değişimler düzenli olarak gerçekleştirilecektir.

- **Kolaylaştırıcı Bağlantı:** Otoyol, demiryolu, sivil havacılık, limanın yanı sıra petrol ve gaz boru hatları, enerji nakil hatları şebekesi ve telekomünikasyon ağı da dâhil Türkiye’de, Çin’de ve üçüncü ülkelerde iki taraflı altyapı projelerinde işbirliği yapılacaktır.

- **Mali Bütünleşme:** Ticarete ve yatırımda yerel ülke para birimlerinin kullanımı genişletilecek, TL-Yuan para birimi takas anlaşmasından yararlanılacaktır. Türkiye ve Çin’in bankalar arası yatırımları etkin şekilde teşvik edilecektir.

- **İnsandan insana bağ:** İnsandan insana değişimler teşvik edilecektir. Orta ve uzun vadeli kültür alışverişi işbirliği modeli oluşturulacaktır.

- **Fon işbirliği:** Devlet ve sosyal kooperatif sermayesi de dahil olmak üzere özellikle Asya Altyapı ve Yatırım Bankası, İpek Yolu Fonu ve diğer hükümet fonları, piyasa işlemleri, yardım fonları, uluslararası ve sosyal fonlar aracılığıyla bu programlara yatırım ve finansman desteği sunulacaktır.

Bunlarla birlikte 2016 yılında Türkmenistan, Azerbaycan ve Türkiye Ulaştırma Bakanlarının katılımıyla imzalanan Aşkabat Bildirisi KYG kapsamında Türkiye’nin konumunun güçlenmesi açısından çok önemli bir adım olmuştur. Bu gelişmeleri daha sonra Marmaray ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü yatırımları, İstanbul Havalimanı, Bakü-Tiflis-Kars, Edirne-Kars Demiryolu projeleri takip etmiştir. Bu yatırımlar KYG’nin kara ayağını oluştururken, İstanbul Kumport limanının dünyanın en büyük lojistik işletmelerinden biri olan COSCO firması

tarafından satın alınması ise KYG' nin Türkiye'deki deniz ayağını oluşturmuştur (Esmer, 2018).

Tablo 3.4. Türkiye'de Faaliyette Olan Çin Yatırımları (Dilek v.d., 2019)

Yıllar	Yatırımı Yapan Çinli Firma	Yatırım Tutarı (Milyar USD)	Sektör	Ortaklık Yapılan Türk Firma
2005	China Railway Construction, Genertec	1,27	Ulaşım	Cengiz ve IC Ictas
2006	Sinomach	0,61	Enerji	Eren Grup
2007	Chian National Building Material	0,11	Emlak	Sıfır yatırım
2008	Datong	0,76	Enerji	Hema Enerji
2009	China National Chemical Engineering	0,44	Metal	Europena Nickel
2010	Sinomach, Sinoma	0,360- 0,780	Enerji, Emlak	Sıfır Yatırım, Eren Grup
2011	China National Chemical Engineering	0,64	Enerji	Sıfır Yatırım
2012	China Power Investment and AVIC, Chery Auto, China Electric Equipment, Harbin Electric	0,850- 0,120- 0,600- 0,130	Enerji, Ulaşım, Enerji, Enerji	Hattat Holding, Sıfır Yatırım, Sıfır Yatırım, Hattat Holding
2013	China National Chemical Engineering, Genertec, Harbin Electric, Sinomach	1,100- 0,460- 2,400- 0,220	İlaç, Enerji, Enerji, Enerji	Ciner, Aksa Holding, Hattat Holding, Sıfır Yatırım
2014	ICBC	0,32	Finans	Tekstil Bankası
2015	Sinomach, Sinoma, Sinoma, China Merchants, CIC, China Ocean Shipping (COSCO)	0,380-0,160- 0,100- 0,920	Enerji, Emlak, Emlak, Ulaşım	OEDAS ve OEPAS, Limak Holding, Votorantim Çimento, Fina Liman-Kumport
2016	Dongfang Electric, Bank Of China, ZTE	0,660- 0,110- 0,100	Enerji, Finans, Teknoloji	Hattat Holding, Sıfır Yatırım, Netaş
2017				
2018	Power Construction Corp, China Energy Engineering	1,090- 0,300	Enerji, Enerji	Sıfır Yatırım, Toya

Tablo 3.4. de Türkiye de var olan Çin yatırımları görülmektedir. İstanbul'da Üç Seviyeli Tüp Tünel Projesi, Çanakkale Boğaz Köprüsü projesi, Edirne-Kars Hızlı

Tren Projesi, Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu projesi ve Filyos, Çandarlı ve Mersin limanlarının inşası gibi yatırımlar Türkiye'nin KYG kapsamında bölgesel bağlantı gücünü artıracak projelerdir. Bu anlaşma ile ilk etapta 40 Milyar USD yatırım yapılması ve her yıl 750 milyon dolarlık yatırım yapılması kararlaştırılmıştır (Dış İşleri Bakanlığı, 2018).

Jeopolitik konumu ve yüksek ticaret hacmi Türkiye'yi Kuşak ve Yol Girişimi içerisinde vazgeçilmez bir aktör yaparken Türkiye içinde mal ve hizmetlerin yanında enerji koridorları için de bir dağıtım merkezi ve Türkiye içinde ekonomisini ve sanayisini dönüştürme yolunda büyük fırsatlar taşımaktadır (Güler, 2019).

02 Temmuz 2019 tarihinde Çin'i ziyaret eden Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Global Times adlı gazete için ele aldığı makalede ifade ettikleri Türkiye'nin Kuşak ve Yol Girişimi'ne verdiği önemi göstermektedir. Erdoğan, Türkiye'nin öncülük ettiği Orta Koridor projesinin Kuşak ve Yol Girişiminin merkezinde yer aldığını ifade ederek, Türkiye'den başlayıp demiryolu ile Gürcistan'dan Azerbaycan'a, buradan da Hazar Denizi'ni aşarak Türkmenistan ve Kazakistan'ı takiben Çin'e ulaşan Orta Koridor'un, Kuşak ve Yol projesinin en önemli bileşenlerinden birini oluşturduğunun altını çizmiştir (Aytekin v.d., 2019).

Bununla birlikte Erdoğan makalesinde KYG 'nin sadece ekonomik bir girişim olmadığını belirtmiş ve yeni bir dünya düzenine yapacağı etkileri de değerlendirmiştir. "Ekonomik küreselleşme derinleşirken, küresel serbest ticaret sistemine yönelik tehditleri, bütün dünya ekonomileri için tehdit oluşturuyor. Halen tek kutuplu bir dünyada yaşadığımız gibi bir yanlış anlayışın ürünü olan bu tehditler, dünya barış ve istikrarını da zedelemektedir. Türkiye olarak dünya barışı, güvenliği ve istikrarının korunması, çok taraflılığın teşvik edilmesi ve serbest ticaretin sürdürülmesi gibi alanlarda Çin ile aynı vizyonu paylaşıyoruz. Dünyanın çok kutuplu yeni denge arayışı içerisinde olduğu günümüzde bütün insanlığın ortak çıkarımı gözetecek yeni bir uluslararası sistem inşasına ihtiyaç olduğu apaçık ortadadır. Bu yeni sistemin inşası sürecinde de insanlık tarihinin en kadim medeniyetleri olan Türkiye ve Çin'e tekrar büyük görevler düşmektedir" (Erdoğan, 2019).

Bununla birlikte Çin ve Türkiye arasındaki bazı problemler Kuşak ve Yol Girişiminin de bu yatırımların daha hızlı ve stabil bir şekilde ilerlemesini engellemektedir. Bu sorunların başında Çin'in Uygur özerk bölgesinde yaşananlar dikkat çekmektedir. Çin, Uygur Özerk bölgesinde yaşananları kendi iç problemi olarak görüp bu probleme karşı seslerini yükselten ülkelerin (bunlardan en

önemlilerinden biri Türkiye) ülkesini bölmek istediğini düşünürken Türkiye, Uygur probleminin temel insani hakların gaspı olarak görmektedir (Isik ve Zou, 2019:278-293).

KYG kapsamında ticari ilişkilerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi ülkeler arasındaki güvenlik ve terörizm sorunlarını işbirliğiyle çözüme yolunda atılacak büyük bir adımdır. Türkiye'nin dünyanın artık çok kutupluluğa doğru yol aldığı bir dönemde ekonomik, ticari, politik açılardan bir alternatifte sahip olması ayrıca çok önemlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Bu çalışmanın ana amacı; Kuşak ve Yol Girişimi' nin yeni bir ekonomik kalkınma modeli olması, KYG' nin küresel ekonomiyi, küresel politikayı ne yönde etkileyeceği ve Türkiye' nin KYG içindeki konumunu ve KYG' nin Türkiye üzerine olası etkilerinin ve beklentilerin ortaya çıkarılmasıdır. Bu çalışmanın ana materyalini; Çin tarafından yürütülen “Kuşak ve Yol Girişimi” konusunda çalışan bireylerden elde edilen birincil veriler oluşturmaktadır.

Birincil veriler; hem nitel hem de nicel araştırmalarda, araştırmacının çalışmasında ihtiyaç duyduğu verilerin çeşitli araçları kullanarak kendisinin toplaması ile oluşan veri türüdür. Bu tür veriler, üç yöntem ile toplanabilir. Bunlar; anket, gözlem ve mülakattır (Lorcu, 2015: 22).

Çoğu zaman araştırmacı, çalışması ile ilgili verilere, kendisinin geliştirdiği araçlar ile erişemez ya da erişemez. Bir kurum, kuruluş, dernek, örgüt veya kişiler tarafından önceden elde edilen veriler kullanılır. İşte bir kurum, kuruluş, dernek, örgüt veya kişiler tarafından önceden elde edilen veriler, ikincil tür verilerdir (Lorcu, 2015: 22). Bu araştırmada konu ile ilgili araştırma yapan, bu konuda çalışan veya içinde bulunduğu ortam dolayısıyla KYG hakkında bilgisi ve tecrübesi olan kişilerin anket yoluyla fikir ve görüşleri birincil verileri oluştururken, çeşitli kurum, kuruluş ve kişilerin çalışmalarından oluşan; literatürden elde edilen ikincil verilerden faydalanılmıştır.

4.1. LİTERATÜR

KYG henüz 2013 yılında açıklanan bir proje olmasına ve hakkında yazılmış çok sayıda makale bulunması ile beraber girişimin kapsamı, kurumları, amacı ve küreselleşmeye olan etkileri konusunda yapılan akademik çalışmalar sınırlıdır.

Nordin ve Weissman (2018), KYG kapsamındaki altyapı yatırımlarını analiz ettikleri çalışmalarında, KYG'nin demiryolları, otoyollar, petrol ve doğalgaz boru hatlarından oluşan büyük bir ağ oluşturduğunu ve Çin küresel kapitalizm içerisinde Çin merkezli bir dünya düzeni inşa etmek istediğini göstermişlerdir.

Zhai (2018) KYG ekonomisi ile ilgili yaptığı çalışmada KYG çok büyük altyapı yatırımları içerdiğini ve girişimin maliyetinin 1.4 trilyon USD'den 6 trilyon USD'ye kadar çıkabileceğini göstermiştir.

Garlick, (2018) KYG kapsamında Çin-Pakistan ilişkilerini incelemiştir. Çin'in bu girişimini Çin-Pakistan ilişkileri üzerinden değerlendirerek girişim kapsamında yapılan yatırımların ekonomik olduğu kadar politik de olduğunu bildirerek girişimin jeo-ekonomik amaçlardan ziyade jeopolitik amaçları olduğunu düşünmektedir.

Blanchard ve Flint (2017) yaptıkları çalışmada, Deniz İpek Yolu'nun jeopolitik sonuçları olan bir proje olduğunu göstermişlerdir.

Cui v.d. (2018: 1-17) yaptıkları çalışmada; KYG kapsamında iklim değişikliği, tarımsal üretim sürdürülebilir gıda arzı gibi konularda girişimin ülkeler arasında önemli bir köprü oluşturacağını değerlendirmişlerdir.

Tekdal (2018) çalışmasında KYG'nin bölgesel ve küresel amaçları olan bir projedir olduğunu belirtmiştir. Projeye Çin, komşuları ile olan entegrasyonu artırıp Çin ulusal para birimi Renminbi'nin (RMB) uluslararasılaşmasını sağlayarak küresel düzeni yeniden tasarlamak istemektedir.

Chun ve Voon (2017) yaptıkları çalışmada Deniz İpek Yolu girişiminde yer alan projelerin Güneydoğu Asya ülkeleri üzerine maliyet, fayda analizini yapmışlardır. Buna göre; KYG taşıma maliyetlerini ve sürelerini azaltacaktır.

Timofeev v.d. (2017) Rusya'nın girişimi, Çin ile işbirliği için temel öncelik olarak gördüğünü çünkü girişimin gerçekten "karşılıklı faydaya dayanan bir proje" olduğunu belirtmişlerdir.

Sidaway ve Woon yaptıkları çalışmada (2017) KYG'yi jeopolitik açıdan değerlendirerek Çin'in girişim sürecinde emperyalist ve sömürgeci bir anlayıştan uzak olarak barışçı ve karşılıklı faydaya dayanan amaçlarla küresel topluluğun faydasını gözetmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Huang (2016) yaptığı çalışmada KYG'nin genel bir tanımını yapmış, girişimin önceliklerini ve ardındaki motivasyona değinmiştir. Huang bu çalışmasında aynı zamanda girişimin finansmanında yer alacak AAYB, BRICS ve Yeni Kalkınma

Bankası gibi kurumların önemini ve küresel ekonomik düzene olan etkisini göstermiştir.

Yu (2016) yaptığı çalışmada KYG ve AAYB'un altında yatan motivasyonu açıklarken girişimin Çin'in günümüz dünyasında küresel bir güç olarak önemli bir aktör olmaya başladığını ifade etmiştir.

Callaghan ve Hubbard (2016) yaptıkları çalışmada AAYB'un çok kutupluluğa olan etkilerini incelemişlerdir. AAYB, amaçları ve felsefesi sayesinde IMF benzeri kurumların kredi politikalarına alternatif yaratarak az gelişmiş ülkelerin daha rahat krediye ulaşabileceğini belirtmiştir.

Liao ve McDowell (2016) ise RMB'nin uluslararasılaşmasının küresel finansal düzene olan etkileri üzerine çalışmışlardır.

Herrero ve Xu (2017) yaptıkları çalışmada KYG'un en önemli ayağının ticaret olduğunu vurgulayarak altyapı yatırımlarının Avrupa için ne gibi faydalar sağlayacağını göstermişlerdir.

Lemoine ve Ünal (2017: 1-21) Çin'in "yeni normal" olarak adlandırdıkları büyüme stratejisinin ardından 2007-2015 yılları arasında Çin'in dünya ticareti içindeki payının %9'dan %14'e çıktığını göstermişlerdir.

Chan (2017) Çin AAYB'sını Amerika'nın liberal düzendeki kurumları olan IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlara karşılık olarak stratejik bir kararla kurmuştur. Amerika'nın Asya-Pasifik bölgesindeki yapılanması Çin için bir tehdittir ve bu tehdidin giderilmesinde bu kurumlar büyük önem taşımaktadır.

Vangelli (2017) ise yaptığı çalışmada KYG'nin Doğu ve Orta Avrupada ki 16 ülke ile yapılacak yatırımlarını değerlendirdiği çalışmada girişimin ekonomik ve politik açıdan dünyada paradigma değişikliğine yol açacağını söylemiştir.

Friedberg (2018) çalışmasında belirttiği gibi KYG, Çin'in "gizle ve bekle", "bekle ve korun" süreçlerinden sonra gelen "şekillendir ve yeniden yapılandır" sürecinin ürünüdür. Buna göre Çin yıllar içinde güçlenip büyürken bir meydan okuma yapmamış ve artık gücünün farkına vardığı anda dünyadaki var olan düzeni değiştirmeye karar vermiştir. Bunun yöntemi ise KYG dir.

Pantucci ve Lain (2017) ve Ploberger (2017) gibi akademisyenler KYG'nin Çin için olan önemi ve girişimin küreselleşme ve yenedünya düzeni üzerine olan etkilerini araştırdıkları çalışmalarında girişimin ekonomik ve politik alanda zaten var olan eksen kaymasını hızlandıracağını ve küreselleşmeyi farklı bir boyuta taşıyacağı konusunda hem fikirdirler.

Feng ve Yiwei (2016) yazdıkları “The Belt and Road Initiative: What Will China Offer the World in Its Rise” kitaplarında girişim hakkındaki genel tanım ve bilgilerle vermektedirler. Ayrıca kitap Çin’in yükselişinin bir sonucu olarak ortaya çıkan girişimin küreselleşme üzerindeki etkilerine değinmektedir.

Lim, Chan, Tseng (2016) yazdıkları “China’s One Belt One Road Initiative” adlı kitapları da KYG hakkında yazılmış temel bir kaynak niteliğindedir. Editörlüğünü Bal Krishan Sharma ve Nivedita Das Kundu’nun yaptığı “China’s Belt And Road Initiative: Initiative, Challenges and Prospects” adlı kitap da girişimin genel tanımlarının ve dünya ekonomisindeki değişime, eksen kayması ve liberal düzene olan etkilerinin değerlendirildiği makalelerden oluşmaktadır.

Özdaşlı, (2015) “Çin’in Yeni İpek Yolu Projesi ve Küresel Etkileri” başlıklı makalesinde KYG’ nin küreselleşme üzerinde etkilerini analiz etmiştir.

Durdular (2016) “Çin’in Kuşak-Yol Projesi ve Türkiye-Çin İlişkilerine Etkisi” başlıklı makalesinde KYG’ nin Türkiye üzerine etkilerini analiz etmiştir.

Kodaman ve Konca (2016) “Jeoekonomik Hayaller: Çin’in Yeni İpek Yolu Girişimi’nin Orta Asya’da Algısı” başlıklı makalelerinde Çin’ in Orta Asya ülkeleri üzerindeki algısı üzerine çalışmışlardır.

Okur (2017) “Bir Kuşak, Bir Yol Projesi’nin Jeopolitiği, Türk Kuşağı ve Uygurlar” başlıklı çalışmasında Çin Uygur problemini KYG kapsamında incelemiştir.

Şahin (2016) ise KYG’nin Avrupa Birliği ve Orta Asya ülkeleri üzerine etkilerini incelediği çalışmasında KYG’ nin bazı risklerine rağmen bu bölgeler üzerindeki etkilerine değinmiştir.

4.2. MATERYAL VE YÖNTEM

Birincil verilerin toplanmasında hazırlanan anket formu bu alanda bilgi sahibi olan “China Studies” adlı sosyal medya grubunda yer alan araştırmacılarla, “Boğaziçi Asya Araştırmaları Merkezi” akademisyenlerinden oluşan 114 adet katılımcıya gönderilmiştir. Katılımcıların bir kısmı bağlı buldukları kurumlardaki pozisyonları gereği anket formlarını doldurmak istememiş olup toplam 89 anket formuna geri dönüş sağlanmıştır.

Araştırmada katılımcılara yapılan anketin içeriği; çalışma konusu ile ilgili basılı yerli ve yabancı kaynaklardan elde edilen bilgiler, konu ile ilgili kişilerle

yapılan görüşmelerden, tartışmalardan ve daha önce yapılan benzer çalışmalarda kullanılan anket formlarından faydalanılarak oluşturulmuştur. Hazırlanan anketler, bireysel görüşmelerde ve soru formu hazırlamada uzman olan kişilere gönderilerek soru formlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi istenmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda soruların net olarak anlaşılması, soruların konu ile ilgili olarak ne amaçla sorulduğuna dair eleştiri ve görüşler alınmıştır. Gelen görüş ve eleştiriler doğrultusunda anket formunda gerekli değişiklikler yapılmış, pilot anketler oluşturulmuştur. Hazırlanan pilot anket formları 12 kişiye uygulanarak; anket uygulama süresinin uzunluğu ölçülmüş, soruların anlaşılabilirliği, kavramların yeterliliği, yanlış anlamaya sebep olacak soru ve kavramların olup olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan tespitler sonucunda gerekli değişiklikler ve düzenlemeler yapılarak anketlerin son hali oluşturulmuştur. Yapılan pilot anketlerde görüşme süresi her bir anket için yaklaşık 10 dakika olarak planlanmış olup; anket uygulamasında planlanan sürenin dışına çıkılmamıştır.

4.3. ÖRNEKLEM SÜRECİ VE ÖRNEKLEMİN HESAPLANMASI

Anket formu 3 ana başlıktan ve toplamda 21 sorudan oluşmaktadır. Birinci grup sorular demografik bilgilerini almaya yönelik olup dört adet soru (cinsiyet, yaş, çalıştığı kurum ve mesleki tecrübe) sorulmuştur. İkinci grup sorular likert ölçeğe göre (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum) hazırlanıp konuya ilişkin tutumlarını ölçmeye yöneliktir. Üçüncü gruptaki soru anket formunda olmayan ancak belirtmek istedikleri fikir ve düşünceleri almaya yöneliktir.

Örneklem hacmi aşağıdaki formül yardımıyla hesaplanmıştır (Weiers, 2008:300).

$$n = \frac{q * p \left(\frac{Z\alpha}{d} \right)^2}{1 + \frac{1}{N} * \left[q * p \left(\frac{Z\alpha}{d} \right)^2 - 1 \right]} + p$$

p: Anaküttelede gözlenen X'in oranı, q: (1-p) değeri, N: Anakütle hacmi, n: Örneklem hacmi, Z α : $\alpha=0,05$ için 1,96, d: kabul edilebilir hata oranını göstermektedir.

$$n = \frac{0,5*0,5\left(\frac{1,96}{0,05}\right)^2}{1+\frac{1}{114}\left[0,5*0,5\left(\frac{1,96}{0,05}\right)^2-1\right]} + 0,5$$

Yerine konulduğunda 88,61 rakamına ulaşılmıştır.

Yukarıdaki formülde p ve q değerleri bilinmemektedir. Bu nedenle anakütleyi en iyi temsil edecek örneklem seçimi için başarı oranı (anaküttelede gözlenen X olayının oranı) p= 0,5 olarak kabul edilir. Bu araştırmada ana kütle 114' tür ve %95 güven seviyesinde, %5 kabul edilebilir hata oranı ile formüle göre 88 adet denek ile anket yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır (Weiers, 2008: 300).

4.4. VERİLERİN ANALİZİ

Cevaplanan anket formlarındaki veriler SPSS (Statistical Package for Social Science) paket programı kullanılarak oluşturulan veri tabanına girilmiş ve verilere uygun yöntemler (parametrik ve parametrik olmayan) Mann Whitney U, Kruskal-Wallis testleri kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır.

Araştırmada öncelikli olarak; literatür taraması ve ön görüşmeler sonrası oluşturulan hazır soru formu yardımıyla *biçimsel mülakat (anket)* yöntemi kullanılmıştır. Biçimsel mülakat (anket) yöntemi, bir soru kâğıdı (anket formu) aracılığı ile birimlerin bazı özellikleri ile ilgili veri toplama yöntemidir. P sayıda değişkene ilişkin veri toplamak için birimlerin anket formundaki soruları yanıtlaması istenir ya da görüşmeci (anketör) bu soruları birimlere sorar ve aldığı yanıtları bu forma kaydeder (Özdamar, 2013: 83).

Araştırmada birincil verilerin toplanmasında olasılığa dayalı olmayan “kasti (kararsal) örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Bu teknikte, örnekleme oluşturan elemanlar araştırmacının araştırma problemlerine cevap bulacağına inandığı kişilerden oluşur. Yani deneklerin belirlenmesindeki ölçüt araştırmacının yargısıdır. Denekler rastgele seçilmezler (Altunışık vd., 2007: 132).

Olasılığa dayalı olmayan kasti (kararsal) örnekleme yöntemi; araştırmacının anakütle yapısını çok iyi bildiği ve örnek seçiminde tarafsız davranabildiği durumlarda iyi sonuçlar veren bir örnekleme türüdür. Lorcu'ya (2015: 21) göre;

Araştırmacı, kendi bilgi ve deneyimleri çerçevesinde ana kütleyi iyi temsil ettiğine inandığı birimleri, örnek için seçmektedir.

Anket yoluyla elde edilen birincil veriler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılmış, Cinsiyet, görev, ülke, sektör ve tecrübelerine göre sınıflandırılmıştır. Daha sonra istatistik analizler için uygun formata getirilen veriler, SPSS istatistik programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Yaş, cinsiyet vb. demografik ve genel sonuçların analizi için ortalama ve yüzde hesapları gibi temel istatistik hesaplar ile çapraz tablolar ve frekans dağılımlarından yararlanılmıştır.

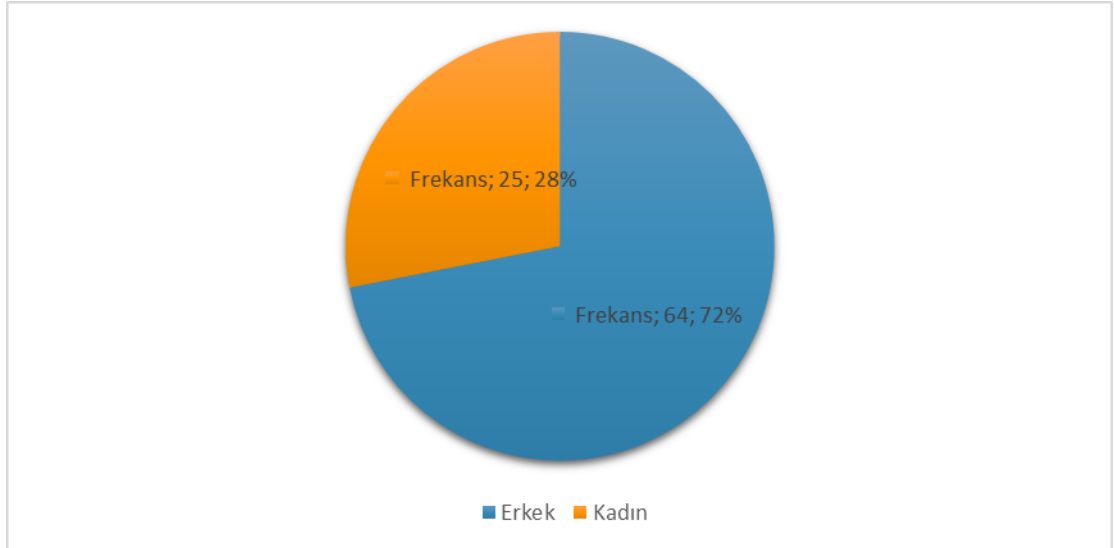
Temel tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra değişkenlerin grup karşılaştırmaları için normal dağılışa uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile belirlendikten sonra normal dağılış gösteren değişkenler için T testi yapılmıştır. Normal dağılış göstermeyen değişkenler için de Mann Whitney U testi gibi parametrik olmayan testlerden faydalanılmıştır. T testi ile iki grubun ortalamaları karşılaştırılarak, aradaki farkın rastlantısal mı, yoksa istatistiksel olarak anlamlı mı olduğuna karar verilmektedir. Bu test küçük örneklerle de çalışmaya olanak verdiği için, araştırmacılar için büyük kolaylık sağlamaktadır. Mann Whitney U testi ise veri parametrik test varsayımlarını yerine getiremiyor ise iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi yerine kullanılabilen bir testtir (Miran, 2002:36).

4.5. BULGULAR

Bu bölümde anket çalışması ile ilgili tanımlayıcı ve çalışmaya ilişkin dağılımlarını göstereceğiz.

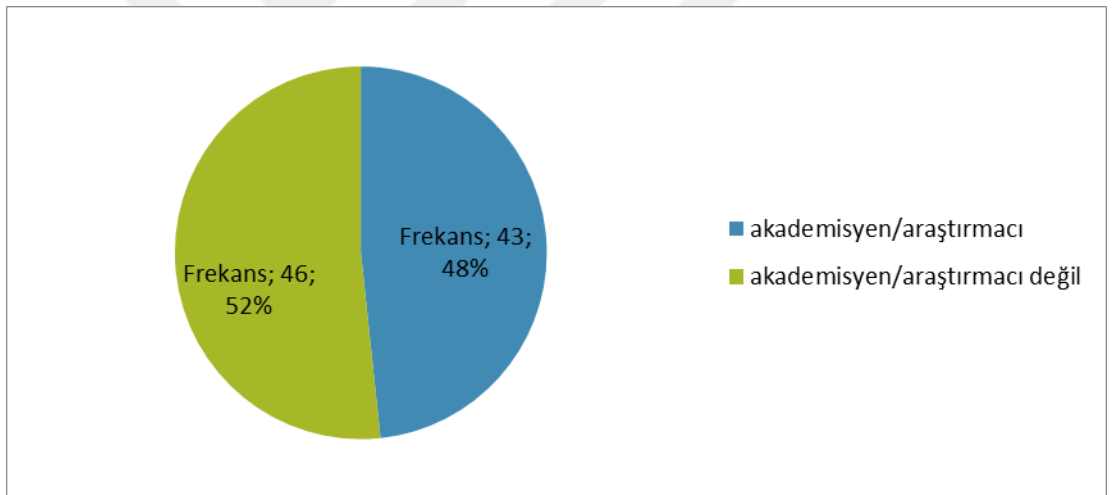
4.5.1. Tanımlayıcı Bilgileri

Ankete dâhil olanları tanımlamak amacıyla cinsiyet, görev, ülke, çalışılan kuruluş ve tecrübelerine (yıl) ilişkin sorular sorulmuştur. Bu sorular içinde cinsiyet, tecrübe ve görev değişkenlerinin yanında yurtiçi veya yurtdışında yaşamaları ile çalışılan kurumun (devlet, özel, dernek/vakıf) türüne göre iki yapay değişken oluşturulmuştur. Bu sorulara ilişkin dağılımlar aşağıda verilmiştir.

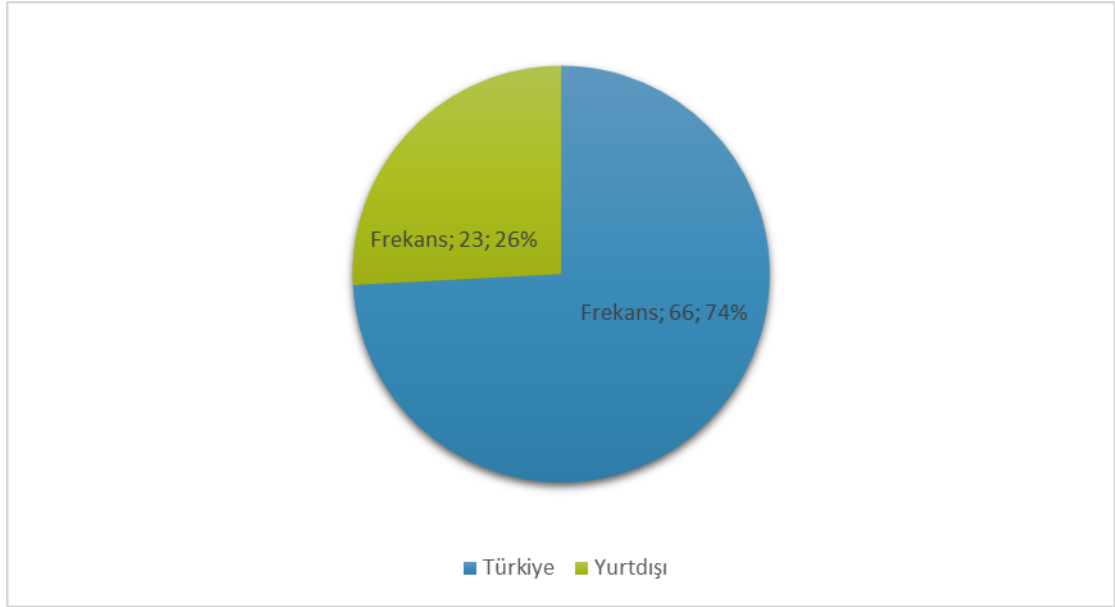
Grafik 4.1. Cinsiyet Değişkenine Ait Dağılım

Grafik 4.1’ de cinsiyet değişkenine göre katılımcıların 64’ ü erkek (%72) 25’ i ise kadınlardan (%28) oluşmaktadır.

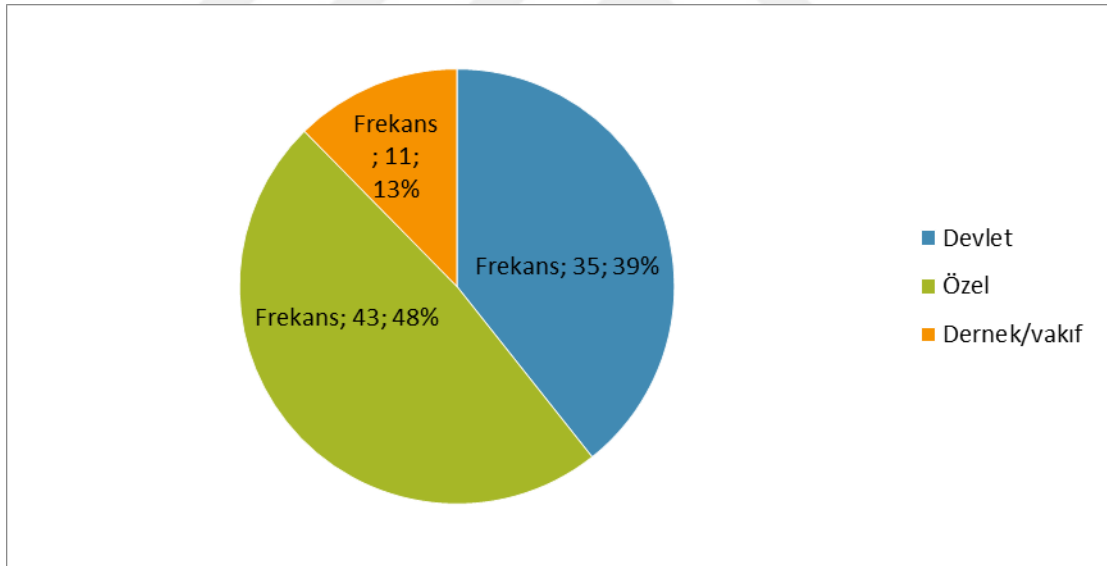
Grafik 4.2. Görev Değişkenine Ait Dağılım

Grafik 4.2’de katılımcıların 46’sı akademisyen/araştırmacılardan (%48) oluşurken 43 kişi ise özel sektör ve devlet sektöründe çalışan kişilerden (%52) oluşmaktadır.

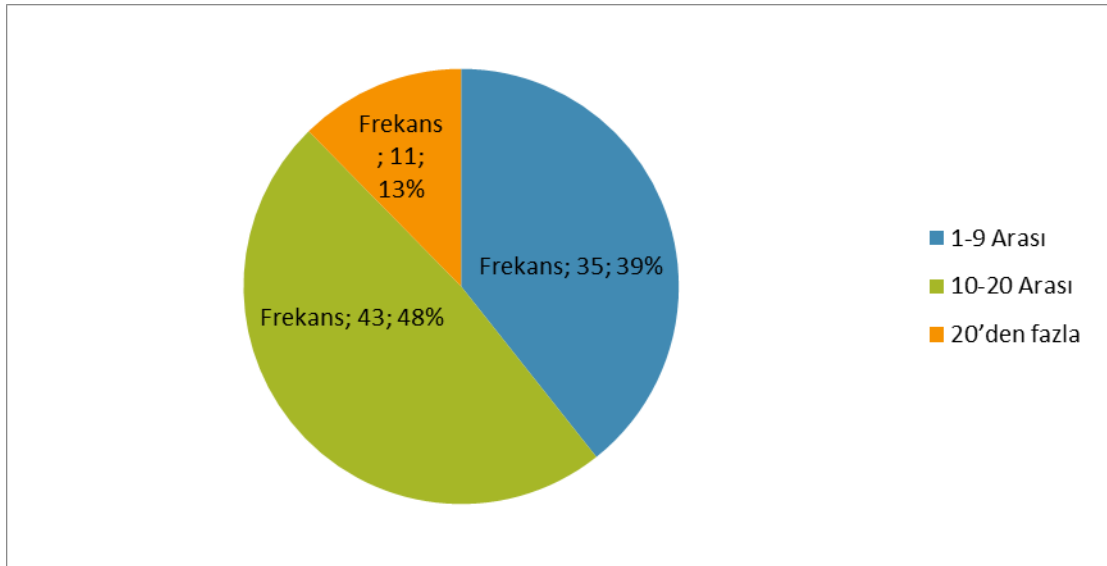
Grafik 4.3. Ülke Değişkenine Ait Dağılım

Grafik 4.3’de katılımcıların 66’ sının Türkiye’de ikamet ettiği (%74) görülmektedir. Geri kalan 23 katılımcının 19’ u Çin, 2’ si Hong Kong, 2’ si ise ABD’de ikamet etmektedir (%26).

Grafik 4.4. Sektör Değişkenine Göre Dağılım

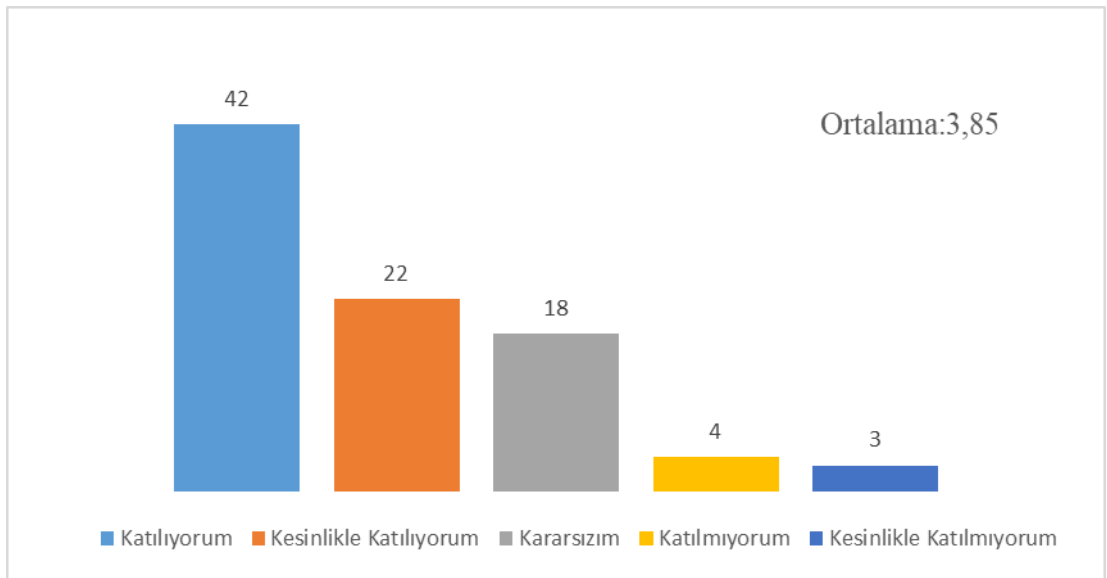
Grafik 4.4.’de Akademisyen/ akademisyen olmayanlarla ile akademi dışı kişilerin 43’ ü özel üniversite ve özel şirketlerde çalışırken (%48), 35’ i devlete ait üniversite ve kurumlarda (%39) çalışmaktadır. 11 kişi ise (%13) kar amacı gütmeyen dernek ve vakıflarda çalışmaktadır.

Grafik 4.5. Tecrübe Değişkenine Ait Dağılım

Grafik 4.5’de katılımcıların tecrübesi ile ilgili frekanslara bakıldığında 1-9 yıllık tecrübeye sahip kişilerin sayısı 35’tir (%39). 10-20 yıllık tecrübeye sahip olan kişilerin sayısı 43’tür (%48). 20 yıldan fazla tecrübeye sahip olanların sayısı ise 11’dir (%13).

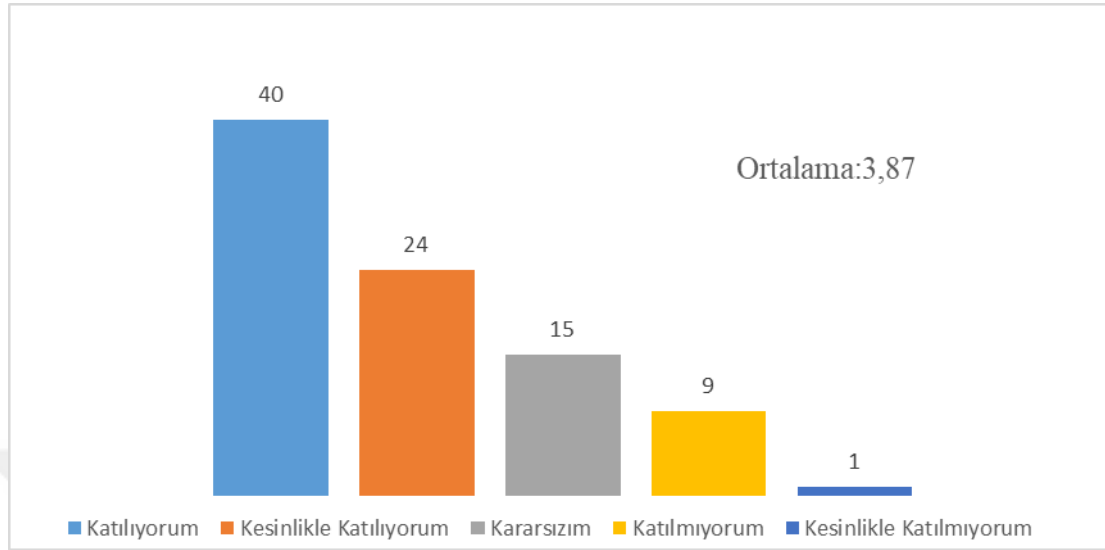
4.5.2. Anket Sorularına İlişkin Dağılımlar

Grafik 4.6. 6. Soruya Ait Dağılımlar

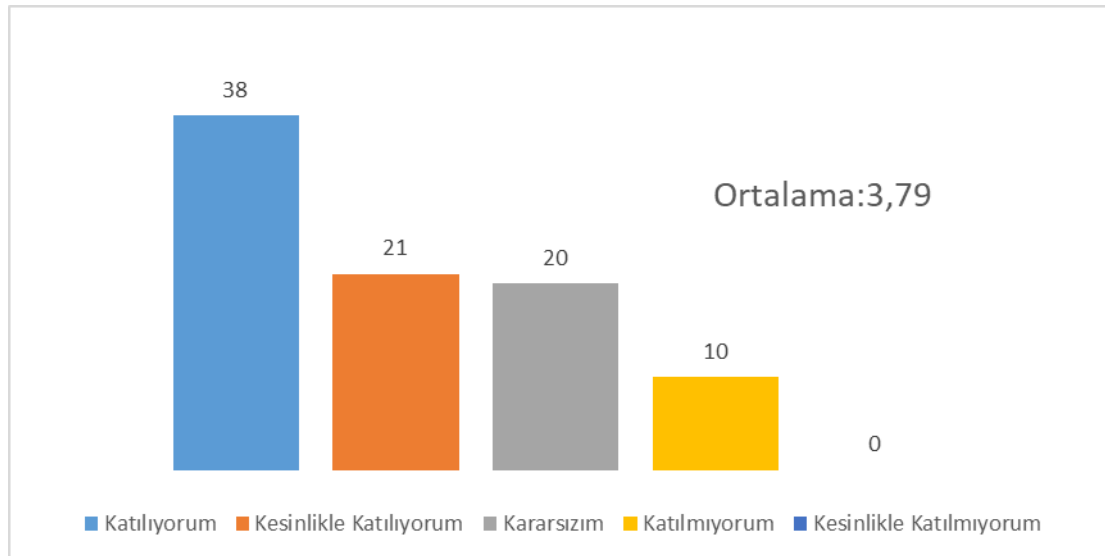
6 numaralı “KYG altyapı yatırımları ve sermaye ihracı yöntemi, kazan-kazan, karşılıklı saygı ve öğrenme prensipleri ile küresel ekonomiye yeni bir yaklaşım getirmiştir” sorusuna katılımcıların %71,9’ u (64 kişi) olumlu % 7,9’u (7 kişi)

olumsuz görüş bildirmişlerdir. %20,2'lik kesim (18 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.7. 7. Soruya Ait Dağılımlar

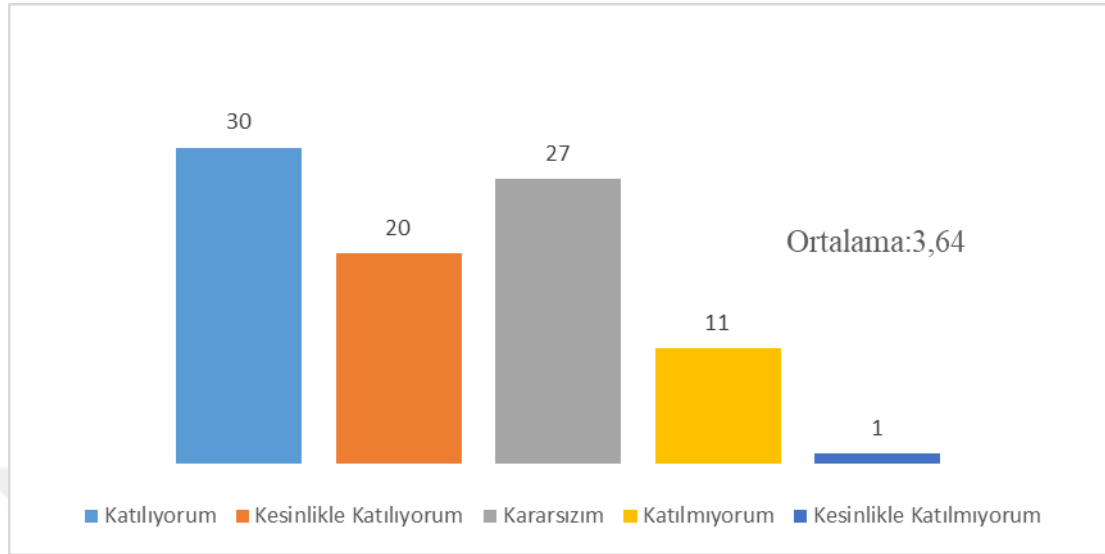
7 numaralı “KYG, Asya Altyapı Yatırım Bankası ve İpek Yolu Kalkınma Bankası Gibi Yeni Kurumlar İle ABD' nin liderliğini yaptığı liberal düzene alternatif bir düzen oluşturmak amacını taşımaktadır” sorusuna katılımcıların %71,9' u olumlu (64 kişi) % 11,2' si (10 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. %16,9' lik kesim (15 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.8. 8. Soruya Ait Dağılımlar

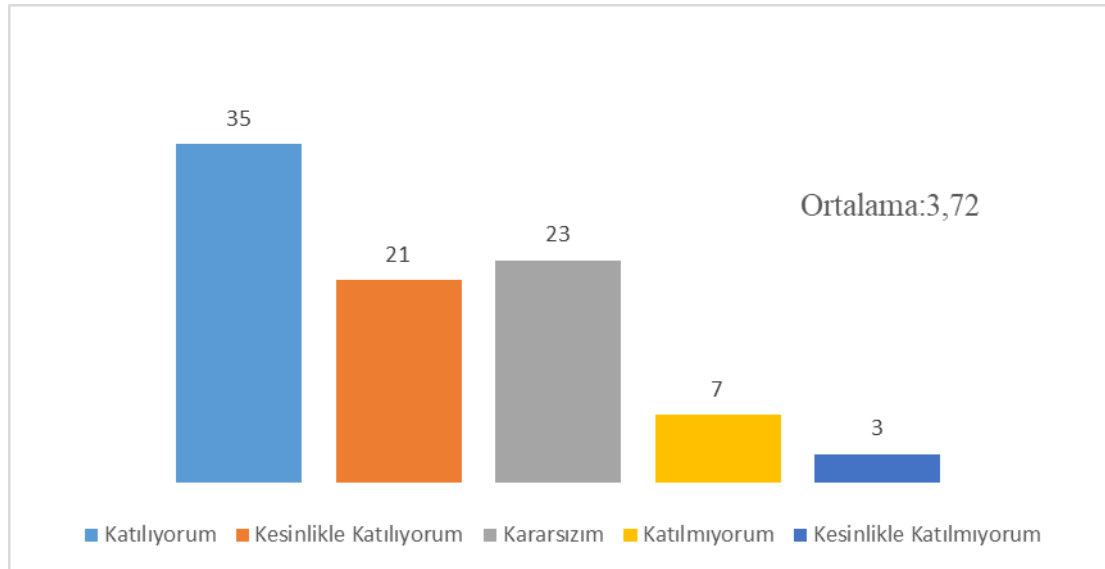
8 numaralı “KYG kapsamında oluşturulan yeni finansal kurumlar, küresel finansal sistemde değişikliklere yol açacaktır” sorusuna katılımcıların % 66,3' ü

olumlu (59 kişi) % 11,2' si olumsuz (10 kişi) görüş bildirmişlerdir. %42,7 lik kesim (27 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.9. 9. Soruya Ait Dağılımlar

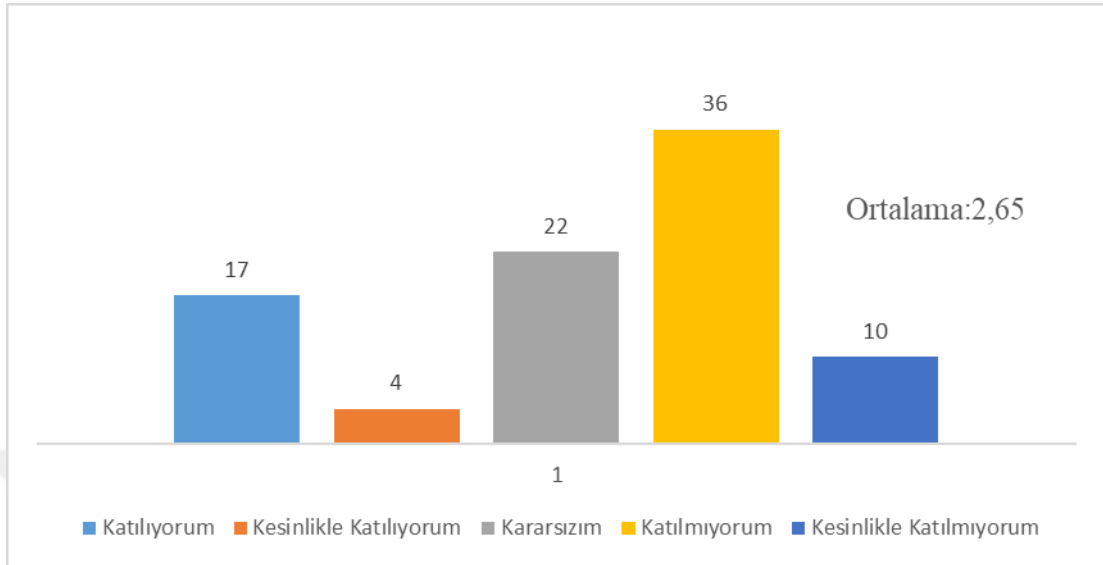
9 numaralı “KYG, temelinde yatan prensipleri ve ekonomik büyüklüğü ve etkilediği alan ile Marshall Planından oldukça farklıdır.” sorusuna katılımcıların % 56,2' si olumlu (50 kişi) % 13,5' i olumsuz görüş (12 kişi) bildirmişlerdir. %30,3 lik kesim (27 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.10. 10. Soruya Ait Dağılımlar

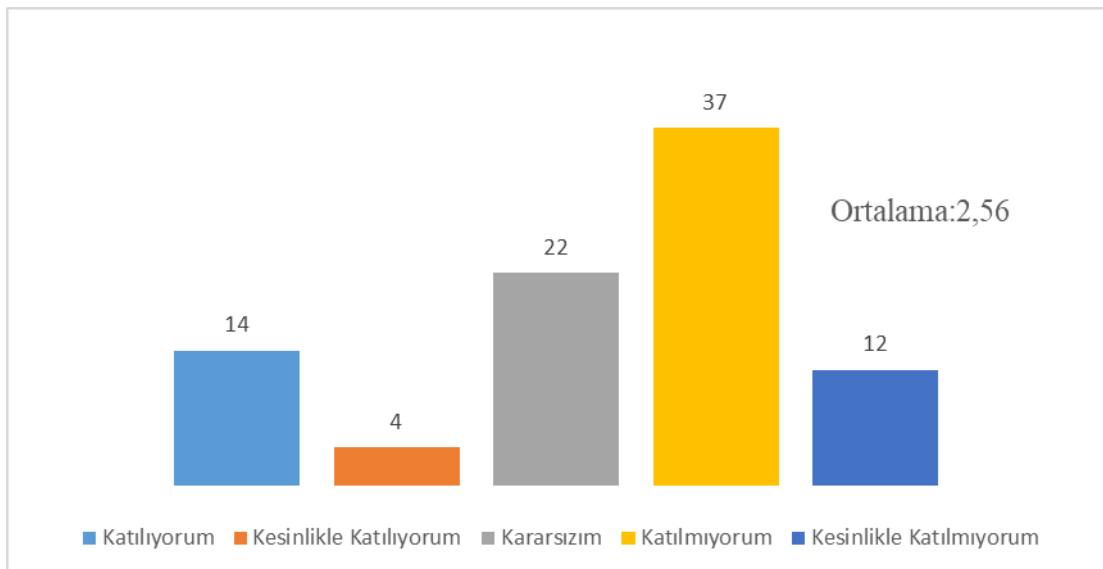
10 numaralı “Çin’in ekonomik, siyasi ve askeri açıdan yükselişinin küresel güç dengesi sağlanması açısından sağlıklı sonuçlar doğuracağını düşünüyorum.” Sorusuna

katılımcıların % 62,9' u olumlu (56 kişi) % 11,3' ü olumsuz görüş (10 kişi) bildirmişlerdir. %25,8 lik kesim (23 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.11. 11. Soruya Ait Dağılım

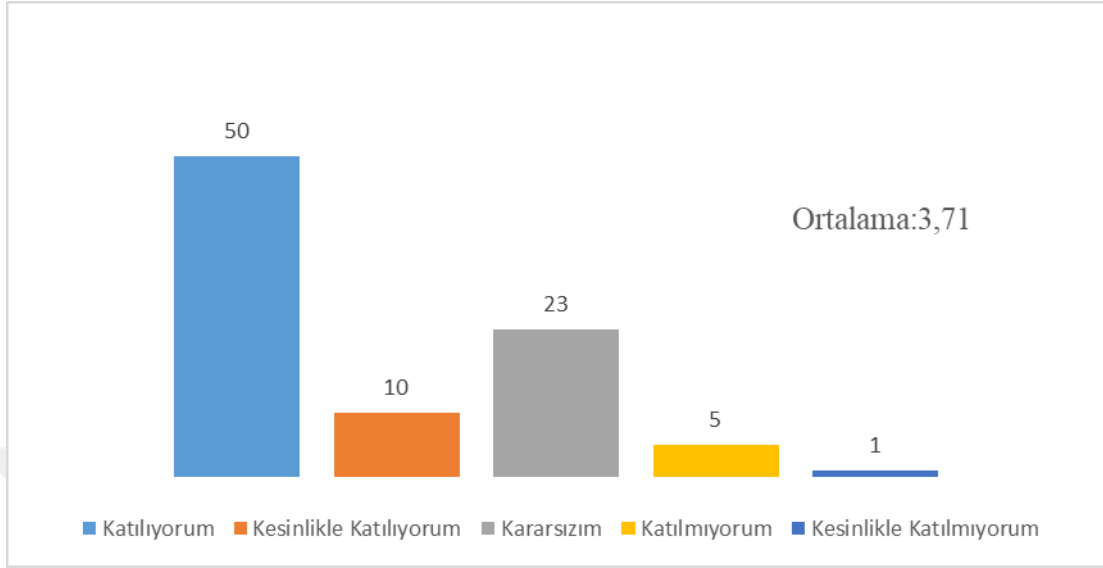
11. soruda “KYG Çin’in geliştirmekte ülkeleri borç tuzağına çekerek kendine bağımlı yapmayı düşündüğü bir girişimdir.” sorusuna cevap verenlerin % 23,6’sı (21 kişi) olumlu % 51,6’sı (46 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. % 24,7 lik (22 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.12. 12. Soruya Ait Dağılımlar

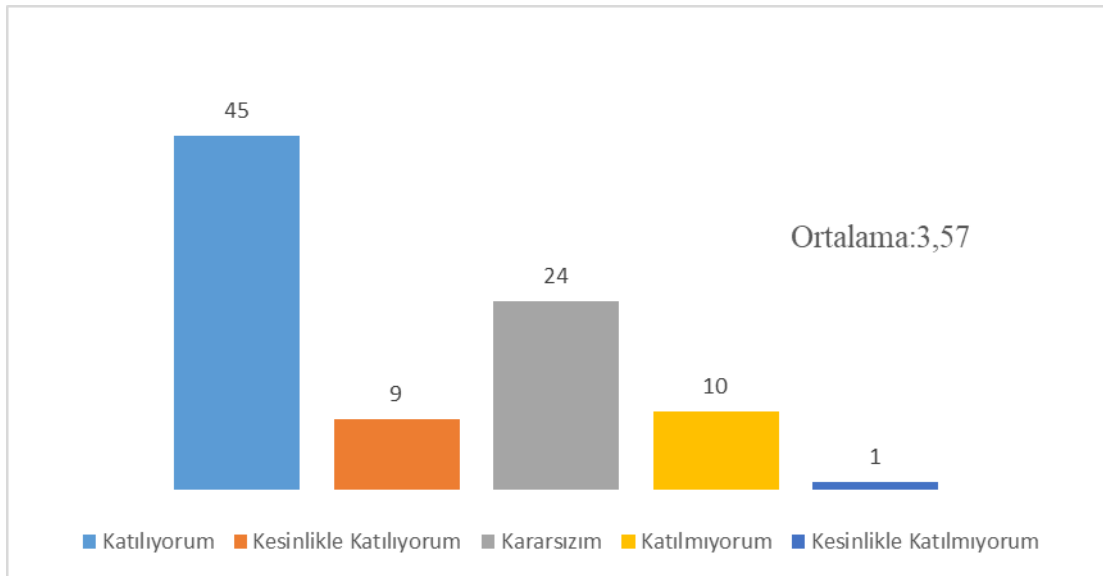
12. soruda “KYG, Afrika ve Asya gibi az gelişmiş veya geliştirmekte olan ülkelere yönelik sömürü sisteminin bir yöntemidir.” sorusuna cevap verenlerin

%20,2' si (18 kişi) olumlu % 55,1' u (49 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. %24,7 lik (37 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.13. 13. Soruya Ait Dağılımlar

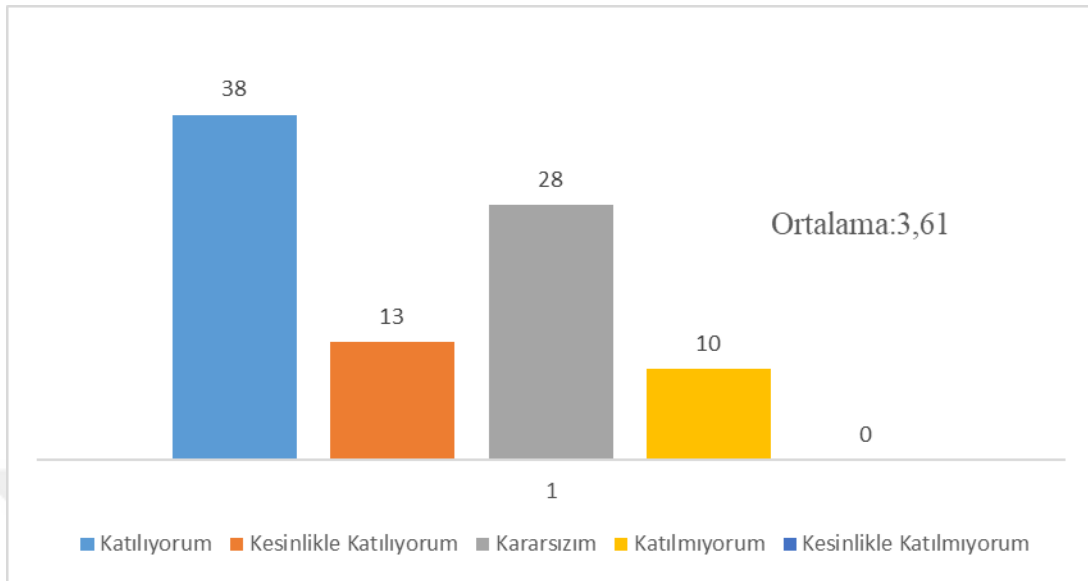
13. soruda “KYG tek kutuplu dünyadan çok kutuplu küresel yönetime geçişi sağlayacaktır.” sorusuna cevap veren katılımcıların % 67,4' ü (60 kişi) olumlu % 6,7' si (6 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. % 25,8 lik (23 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.14. 14. Soruya Ait Dağılımlar

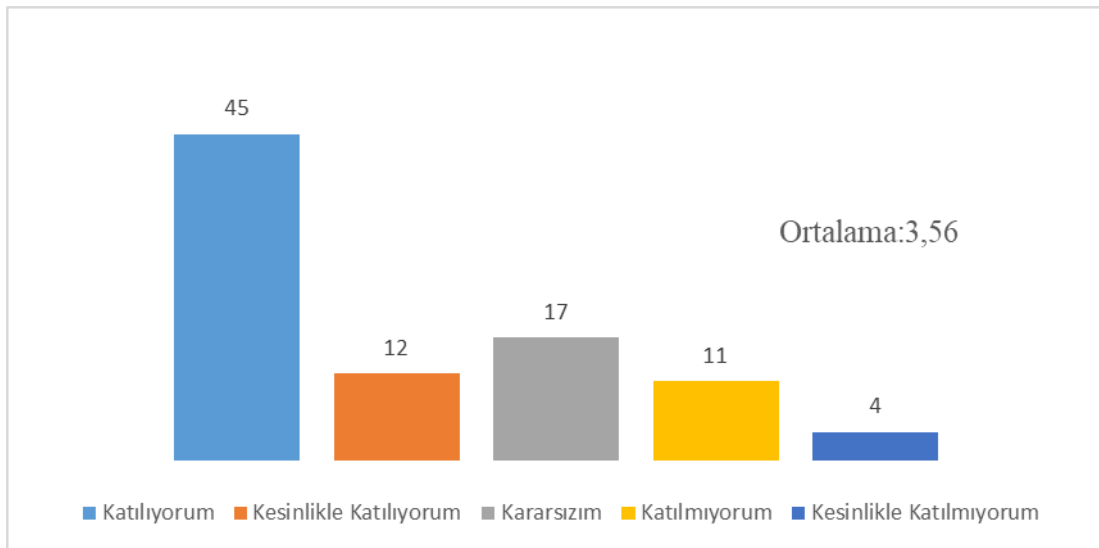
14. soruda “KYG küreselleşme sürecinde dünyanın eksenini batı- kuzey ekseninden doğu-güney eksenine kaydıracaktır.” sorusuna katılımcıların % 60,7'si

(54 kişi) olumlu % 12,3'ü olumsuz (11 kişi) görüş bildirmişlerdir. % 27,0'lik kesim (24 kişi) ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.15. 15. Soruya Ait Dağılım

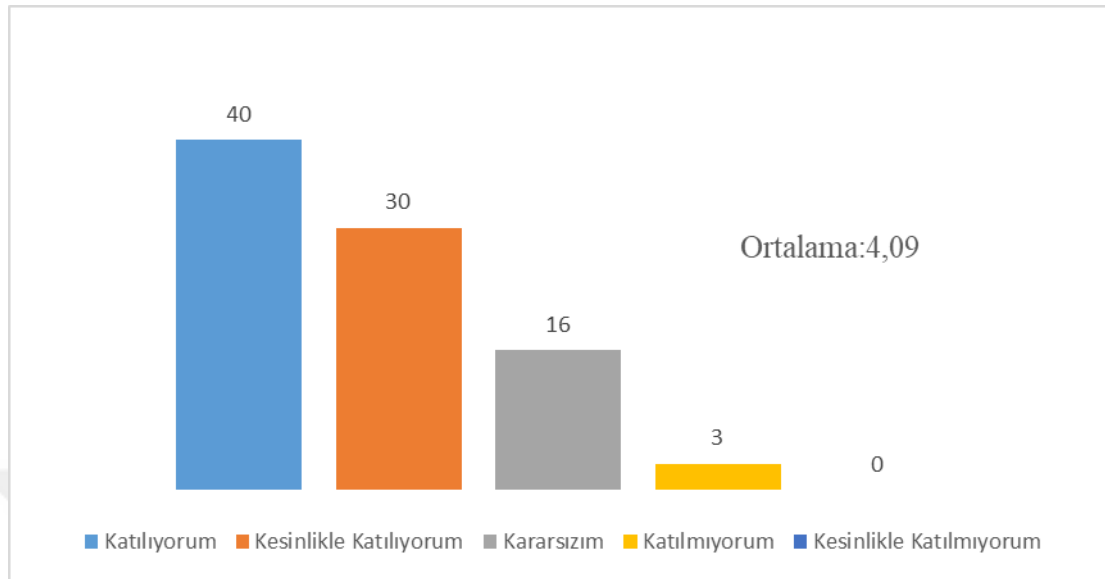
15. soruda “KYG küresel ticareti ve ülkeler arasındaki kültürel alışverişi sadece güçlü ülkelerin kazanacağı şekilde değil kazan-kazan, karşılıklı saygı ve karşılıklı öğrenme prensipleri ile bütün tarafların kazanacağı şekilde genişletecektir.” sorusuna katılımcıların % 57,3'ü (52 kişi) soruya olumlu % 11,2' si (10 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. % 31,5 lik (28 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.16. 16. Soruya Ait Dağılım

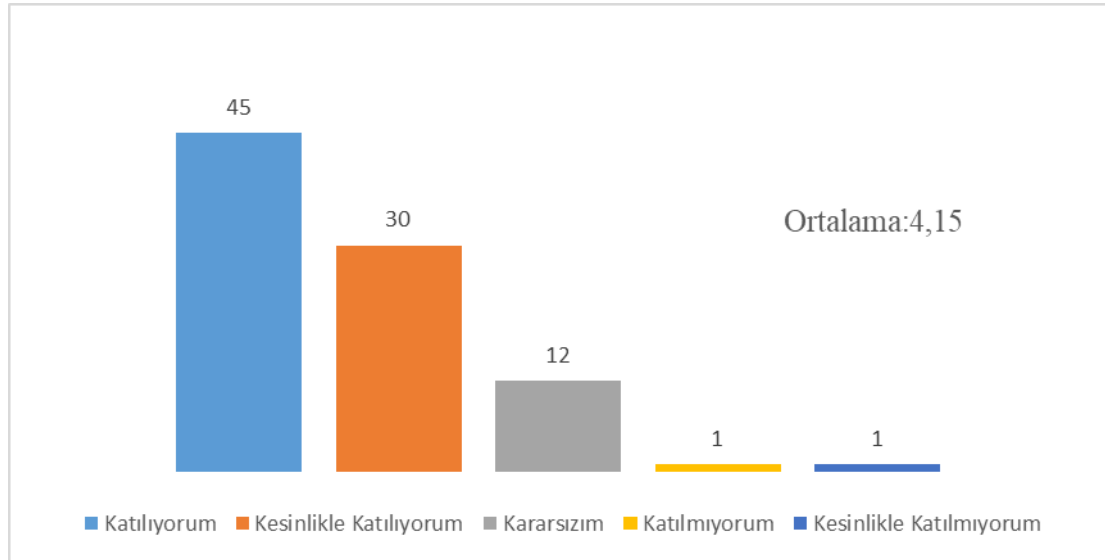
16. soruda “Türkiye'nin Çin ve Rusya ile yaklaşmasının Batı Bloku ile ilişkisini daha sağlıklı ve dengeli hale getireceğini düşünüyorum.” sorusuna cevap

veren katılımcıların % 64,1'i (56 kişi) olumlu % 16,9'u (15 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. %19,1'lik (17 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.17. 17. Soruya Ait Dağılım

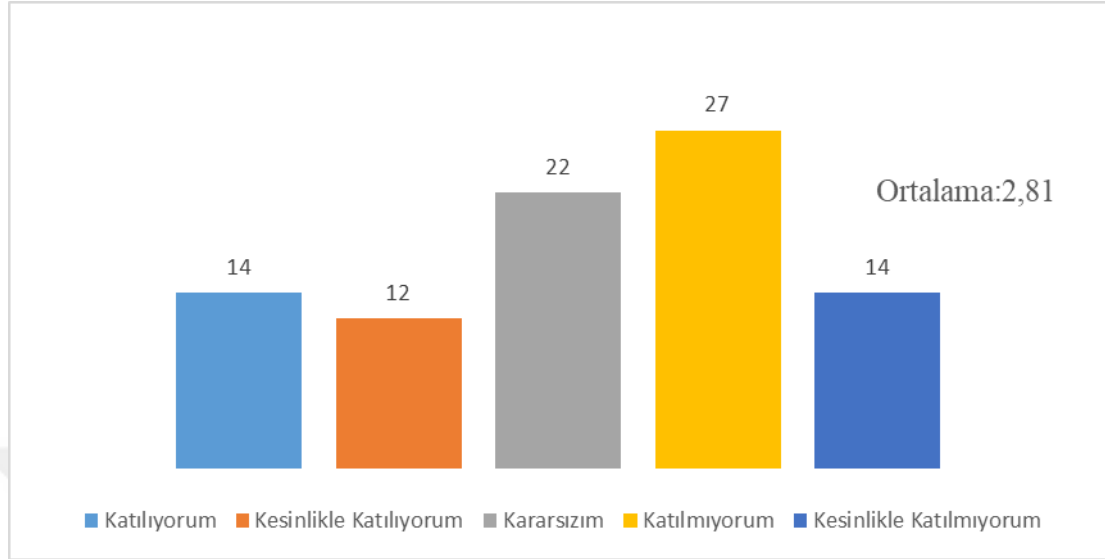
17. soruda “Türkiye KYG içinde Orta Koridor projesi ile önemli bir konuma sahiptir.” sorusuna cevap veren katılımcıların % 78,6’sı (70 kişi) olumlu % 3,4’ü (3 kişi) olumsuz görüş bildirirken, %18’lik (16 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.18. 18. Sorusuna Ait Dağılım

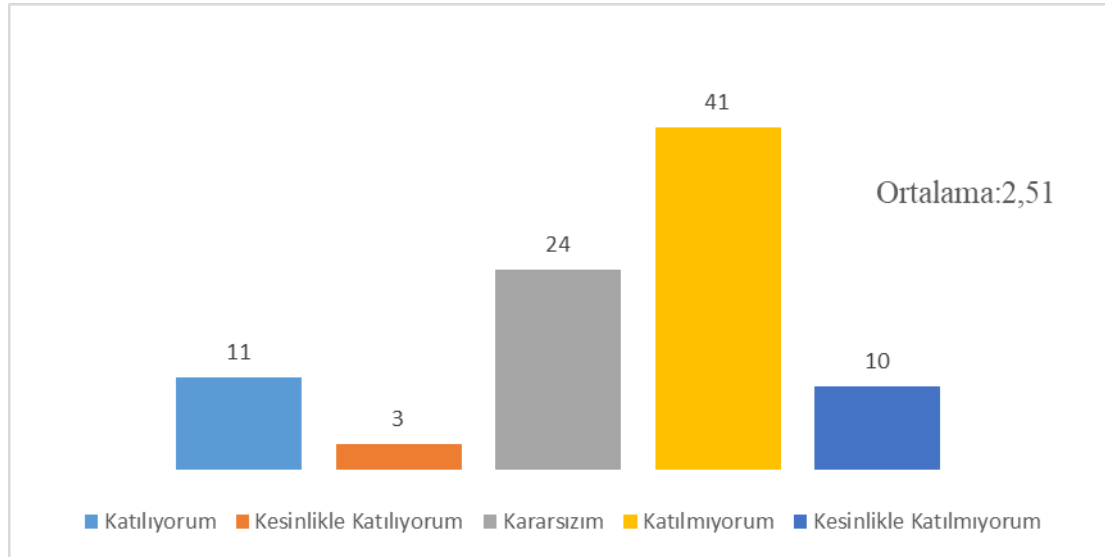
18. soruda “KYG, ekonomik ve siyasi anlamda Türkiye için yeni fırsatlar doğuracaktır.” sorusuna katılımcıların % 84,3’ ü (75 kişi) olumlu % 2,2’ si (2 kişi)

olumsuz görüş bildirmişlerdir. % 13,5' lük (12 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.19. 19. Soruya Ait Dağılımlar

19. soruda “KYG de yer alacak Türkiye’nin Batı Bloku’ndan ayrılarak Çin ve Rusya ile yeni bir ittifak kurması gerektiğini düşünüyorum.” sorusuna katılımcıların %29,2’ si olumlu (26 kişi) % 46’ sı (41 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. %24,7 lik (22 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

Grafik 4.20. 20. Soruya Ait Dağılımlar

20. soruda “KYG Türkiye’yi Çin’e bağımlı hale getirecek ve ticaret açığını Türkiye’nin aleyhine daha da artıracaktır.” sorusuna katılımcıların %15,8’ i olumlu

(14 kişi) % 57,3' ü (51 kişi) olumsuz görüş bildirmişlerdir. %27,0 lik (24 kişi) kesim ise bu soruda kararsız kalmışlardır.

4.5.3. Araştırma Hipotezlerinin Test Edilmesi

Araştırmaya yönelik olarak hazırlanan Tablo 4.1'de değişkenler, bu değişkenlere ait gruplar ve grup içerisindeki değişkenlerin sayıları görülmektedir. Buna göre; cinsiyet değişkeni grubundaki erkeklerin sayısı 64 ve kadınların sayısı 25 dir. Görev değişkeni grubundaki akademisyen/araştırmacı sayısı 43, olmayanların sayısı ise 46 dır. Ülke değişkeni grubunda Türkiye'de yerleşik olanların sayısı 66 yurtdışında yerleşik olmaların sayısı 23 dür. Çalışılan sektör değişkeni grubunda kamuda çalışanlar 35 kişi iken, özel sektörde çalışanların sayısı 43 kişi ve geri kalan 11 kişi ise dernek/vakıf gibi kurumlarda çalışmaktadır. Tecrübe değişkeni grubunda ise 1-9 yıl arası tecrübeye sahip olanlar 31 kişi, 10-20 yıl tecrübeye sahip kişi sayısı 26 ve 20 yılın üzerinde tecrübeye sahip olanların sayısı 32 kişi olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.1. Araştırmaya ait değişken, grup ve grup içindeki sayılar

	Gruplar	N
Cinsiyet	Erkek	64
	Kadın	25
Görev	Akademisyen/araştırmacı	43
	Akademisyen/araştırmacı değil	46
Ülke	Türkiye	66
	Yurtdışı	23
Çalışılan Sektör	Devlet	35
	Özel	43
	Dernek/Vakıf	11
Tecrübe (yıl)	1-9	31
	10-20	26
	20'den fazla	32

Ankete katılan katılımcılara yöneltilen sorulara alınan cevaplara yönelik olarak yapılan Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçları ise aşağıdaki tablolarda her soru için ayrı ayrı olarak gösterilmiştir. Buna göre;

Tablo 4.2. 6. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	566,500	958,500	561,500	Ki Kare Df p değeri	3,226 2 0,199	1,251 2 0,535
Wilcoxon W	2646,500	2039,500	2772,500			
Z	-2,283	-0,268	-1,983			
p değeri	0,022	0,789	0,047			
Sıra ortalaması	41,35 54,34	45,71 44,34	42,01 53,59		46,39 41,21 55,41	48,31 41,13 44,94

Tablo 4.2’de 6. soru “KYG altyapı yatırımları ve sermaye ihracı yöntemi, kazan kazan, karşılıklı saygı ve öğrenme prensipleri ile küresel ekonomiye yeni bir yaklaşım getirmiştir.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde cinsiyet [$p= 0,022 < 0,05$ (sıra ort. erkek=41,35 kadın=54,34)] ve ülke değişkeninin [$p= 0,047 < 0,05$ (sıra ort. Türkiye=42,01, Yurtdışı=53,59)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında kadınların ve yurtdışında yaşayanların ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmektedir.

Tablo 4.3. 7. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	712,000	698,500	756,500	Ki Kare Df p değeri	3,569 2 0,168	8,516 2 0,014
Wilcoxon W	1037,000	1644,500	2967,500			
Z	-0,854	-2,537	-0,025			
p değeri	0,393	0,011	0,980			
Sıra ortalaması	46,38 41,48	38,24 51,32	44,96 45,11		43,14 49,21 34,45	34,74 51,12 49,97

Tablo 4.3’ de 7. soru “KYG, Asya Altyapı Yatırım Bankası ve İpek Yolu Kalkınma Bankası gibi yeni kurumlar ile ABD’nin liderliğini yaptığı liberal düzene alternatif bir düzen oluşturmak amacını taşımaktadır.” Sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde görev değişkeninin [$p= 0,011 < 0,05$ (sıra ort. Akademisyen/araştırmacı= 38,24 akademisyen/araştırmacı değil= 51,32)] alt grupları alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında

akademisyen/araştırmacı olmayanların olanlara göre ifadeye daha olumlu yaklaştıkları görülmektedir.

Tablo 4.3’ de tecrübe (yıl) değişkenine bakıldığında 0,05 önem düzeyinde tecrübe(yıl) değişkeninin [$p= 0,014 < 0,05$ (sıra ort. ‘1-9’= 34,74 ‘10-20’= 51,12 ‘20’den fazla=49,97’)] alt grupları alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; ‘1-9’ yıl arasında tecrübeye sahip ‘10-20’ ve 20’den fazla yıl tecrübeye sahip olan katılımcılara göre ifadeye daha olumsuz yaklaştıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.4. 8. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	740,000	880,500	537,000	Ki Kare Df p değeri	2,494	0,752
	1065,000	1826,500	2748,000		2	2
	-0,579	-0,941	-2,198		0,287	0,687
	0,563	0,347	0,028			
Sıra ortalaması	45,94	42,48	41,64		49,61	44,40
	42,60	47,36	54,65		43,13	42,29
					37,64	47,78

Tablo 4.4’de 8. soru “KYG kapsamında oluşturulan yeni finansal kurumlar sayesinde küresel finansal sistemde değişikliklere yol açacaktır.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde ülke değişkeninin [$p= 0,028 < 0,05$ (sıra ort. Türkiye:41,64 ve yurtdışı= 54,65)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında yurtdışında yaşayanların Türkiye de yaşayanlara oranla ifadeye daha olumlu yaklaştıkları görülmektedir.

Tablo 4.5. 9. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	666,000	888,500	704,000	Ki Kare Df p değeri	4,364	0,515
	991,000	1834,500	2915,000		2	2
	-1,275	-0,860	-0,537		0,113	0,773
	0,202	0,390	0,591			
Sıra ortalaması	47,09	42,66	44,17		38,63	44,63
	39,64	47,18	47,39		47,86	42,63
					54,09	47,28

Tablo 4.5’de 9. Soru “KYG, temelinde yatan prensipleri ve ekonomik büyüklüğü ve etkilediği alan ile Marshall Planından oldukça farklıdır.” sorusuna ilişkin yapılan testlerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 4.6. 10. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	736,000	919,000	591,000	Ki Kare Df p değeri	3,798 2 0,150	1,868 2 0,393
Wilcoxon W	1061,000	1865,000	2802,000			
Z	-0,613	-0,603	-1,652			
p değeri	0,540	0,547	0,099			
Sıra ortalaması	46,00 42,44	43,37 46,52	42,45 52,30		43,80 42,53 58,45	41,81 43,00 49,72

Tablo 4.6’da 10. Soru “Çin’in ekonomik, siyasi ve askeri açıdan yükselişinin küresel güç dengesi sağlaması açısından sağlıklı sonuçlar doğuracağını düşünüyorum.” sorusuna ilişkin yapılan testlerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 4.7. 11. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	647,500	868,500	705,500	Ki Kare Df p değeri	10,663 2 0,005	8,315 2 0,016
Wilcoxon W	972,500	1814,500	981,500			
Z	-1,459	-1,037	-0,526			
p değeri	0,145	0,300	0,599			
Sıra ortalaması	47,38 38,90	42,20 47,62	45,81 42,67		39,77 43,57 67,23	34,74 51,48 49,67

Tablo 4.7’de 11. soru “KYG Çin’in gelişmekte ülkeleri borç tuzağına çekerek kendine bağımlı yapmayı düşündüğü bir girişimdir.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan sektör değişkeninin [$p= 0,005 < 0,05$ (sıra ort. Devlet=39,77 özel=43,57 ve dernek/vakıf= 67,23)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; dernek/vakıf sektöründeki bu ifadeye olumsuz yaklaştıkları yani bunun bir borç tuzağı olmadığına inandıkları görülmektedir.

Tablo 4.7’de tecrübe(yıl) değişkenine bakıldığında 0,05 önem düzeyinde tecrübe(yıl) değişkeninin [$p= 0,016 < 0,05$ (sıra ort. ‘1-9’= 34,74 ‘10-20’= 51,48 ‘20’den fazla=49,67’)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; ‘10-20’ ve 20’den fazla yıl tecrübeye sahip ‘1-9’ yıl arasında tecrübeye sahip olan katılımcılara göre ifadeye daha olumsuz yaklaştıkları yani bunu bir borç tuzağı olarak görmedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4.8. 12. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	725,500	919,000	715,000	Ki Kare Df p değeri	7,928	6,063
Wilcoxon W	1050,500	1865,000	2926,000		2	2
Z	-0,714	-0,604	-0,433		0,019	0,048
p değeri	0,475	0,546	0,665			
Sıra ortalaması	46,16 42,02	43,37 46,52	44,33 46,91		39,69 44,57 63,59	36,69 52,31 47,11

Tablo 4.8’de 12. soru “KYG, Afrika ve Asya gibi az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere yönelik sömürü sisteminin bir yöntemidir.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan sektör değişkeninin [$p= 0,019 < 0,05$ (sıra ort. Devlet=39,69 özel=44,57 ve dernek/vakıf= 63,59)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; dernek/vakıf sektöründeki bu ifadeye olumsuz yaklaştıkları yani bunun bir sömürü yöntemi olmadığına inandıkları görülmektedir.

Tablo 4.8’de tecrübe (yıl) değişkenine bakıldığında 0,05 önem düzeyinde tecrübe(yıl) değişkeninin [$p= 0,048 < 0,05$ (sıra ort. ‘1-9’= 36,69 ‘10-20’= 52,31 ‘20’den fazla=47,11’)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; ‘10-20’ yıl arasında ve 20 yıldan fazla olanlar tecrübeye sahip ‘1-9’ yıla göre ifadeye daha olumsuz yaklaştıkları yani bunu bir sömürü yöntemi olarak görmedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 4.9. 13. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	764,500	765,000	726,500	Ki Kare Df p değeri	1,240	8,700
Wilcoxon W	2844,500	1711,000	2937,500		2	2
Z	-0,361	-2,051	-0,340		0,538	0,013
p değeri	0,718	0,040	0,734			
Sıra ortalaması	44,45 46,42	39,79 49,87	44,51 46,41		42,44 47,83 42,09	35,52 47,19 52,41

Tablo 4.9’da 13. soru “KYG tek kutuplu dünyadan çok kutuplu küresel yönetime geçişi sağlayacaktır.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde görev değişkeninin [$p=0,040<0,05$ (sıra ort. Akademisyen/araştırmacı= 39,79 akademisyen/araştırmacı değil= 49,87)] alt grupları alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında akademisyen/araştırmacı olmayanların olanlara göre ifadeye daha olumlu yaklaştıkları görülmektedir.

Tablo 4.9’da tecrübe (yıl) değişkenine bakıldığında 0,05 önem düzeyinde tecrübe (yıl) değişkeninin [$p=0,013<0,05$ (sıra ort. ‘1-9’= 35,52 ‘10-20’= 47,19 ‘20’den fazla=52,41’)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; ‘1-9’ yıl arasında tecrübeye sahip ‘10-20’ ve 20’den fazla yıl tecrübeye sahip olan katılımcılara göre ifadeye daha olumsuz yaklaştıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.10. 14. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	679,500	814,000	617,500	Ki Kare Df p değeri	2,190	4,295
Wilcoxon W	2759,500	1760,000	2828,500		2	2
Z	-1,194	-1,560	-1,439		0,334	0,117
p değeri	0,232	0,119	0,150			
Sıra ortalaması	43,12 49,82	40,93 48,80	42,86 51,15		45,19 47,30 35,41	39,02 52,13 45,00

Tablo 4.10’da 14. soru “KYG küreselleşme sürecinde dünyanın eksenini batı-kuzey ekseninden doğu-güney eksenine kaydıracaktır.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 0.11. 15. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	769,000	711,000	619,500	Ki Kare Df p değeri	3,616	2,971
	1094,000	1657,000	2830,500		2	2
	-0,301	-2,424	-1,388		0,164	0,226
	0,764	0,015	0,165			
Sıra ortalaması	45,48	38,53	42,89		38,91	39,02
	43,76	51,04	51,07		48,81	47,12
					49,45	49,08

Tablo 4.11’ de 15. soru “KYG küresel ticareti ve ülkeler arasındaki kültürel alışverişi sadece güçlü ülkelerin kazanacağı şekilde değil kazan-kazan, karşılıklı saygı ve karşılıklı öğrenme prensipleri ile bütün tarafların kazanacağı şekilde genişletecektir’. Bu soruya ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde görev değişkeninin [$p= 0,015 < 0,05$ (sıra ort. Akademisyen/araştırmacı= 38,53 akademisyen/araştırmacı değil= 51,04)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında akademisyen/araştırmacı olmayanların olanlara göre ifadeye daha olumlu yaklaşımları görülmektedir.

Tablo 4.12. 16. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	733,500	708,000	729,500	Ki Kare Df p değeri	9,700	2,000
	1058,500	1654,000	1005,500		2	2
	-0,655	-2,489	-0,298		0,008	0,368
	0,513	0,013	0,766			
Sıra ortalaması	46,04	38,47	45,45		36,30	40,81
	42,34	51,11	43,72		48,26	44,67
					59,95	49,33

Tablo 4.12’de 16. soru “Türkiye’nin Çin ve Rusya ile yakınlaşmasının Batı Bloku ile ilişkisini daha sağlıklı ve dengeli hale getireceğini düşünüyorum.” sorusuna

ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan görev değişkeninin [$p= 0,013<0,05$ (sıra ort. Akademisyen/araştırmacı =38,47 akademisyen/araştırmacı değil =51,11)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında akademisyen/araştırmacı olmayanların ifadeye daha olumlu baktığı görülmektedir.

Tablo 4.12’de çalışılan sektör değişkenine bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan sektör değişkeninin [$p= 0,008<0,05$ (sıra ort. devlet= 36,30 özel sektör= 48,26 dernek/vakıf =59,65)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla Mann-Whitney-U Testi ile yapılan ikili karşılaştırma sonucunda; Özel ve dernek/vakıf çalışanlarının devlet çalışanlarına göre ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmüştür.

Tablo 4.13. 17. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	580,500	831,500	451,500	Ki Kare	0,392	1,248
Wilcoxon W	2660,500	1777,500	2662,500		2	2
Z	-2,154	-1,390	-3,098		0,822	0,536
p değeri	0,031	0,164	0,002			
Sıra ortalaması	41,57 53,78	41,34 48,42	40,34 48,37		46,96 43,57 44,36	48,74 44,08 42,13

Tablo 4.13’de 17. soru “Türkiye KYG içinde Orta Koridor projesi ile önemli bir konuma sahiptir.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan cinsiyet [$p= 0,031<0,05$ (sıra ort.erkek=41,57 kadın=53,78)] ve ülke değişkeninin [$p= 0,002<0,05$ (sıra ort. Türkiye=40,34, Yurtdışı=48,37)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında kadınların ve yurtdışında yaşayanların ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmektedir.

Tablo 4.14. 18. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	794,500	898,000	521,500	Ki Kare Df p değeri	2,053 2 0,358	0,989 2 0,610
	2874,500	1844,000	2732,500			
	-0,055	-0,820	-2,443			
	0,956	0,412	0,015			
Sıra ortalaması	44,91	42,88	41,40	45,04	48,26	
	45,22	46,98	55,33	42,65	44,21	
				54,05	42,48	

Tablo 4.14’de 18. soru “KYG, ekonomik ve siyasi anlamda Türkiye için yeni fırsatlar doğuracaktır.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde ülke değişkeninin [$p= 0,015 < 0,05$ (sıra ort. Türkiye=41,40, Yurtdışı=55,33)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında yurtdışında yaşayanların ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmektedir.

Tablo 4.15. 19. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U Wilcoxon W Z p değeri	617,500	932,000	546,500	Ki Kare Df p değeri	0,507 2 0,776	0,417 2 0,812
	2697,500	1878,000	2757,500			
	-1,712	-0,481	-2,047			
	0,087	0,631	0,041			
Sıra ortalaması	42,15	43,67	41,78	44,16	45,40	
	52,30	46,24	54,24	44,40	47,12	
				50,05	42,89	

Tablo 4.15’de 19. soru “KYG de yer alacak Türkiye’nin Batı Bloku’ndan ayrılarak Çin ve Rusya ile yeni bir ittifak kurması gerektiğini düşünüyorum.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında 0,05 önem düzeyinde çalışılan ülke değişkeninin [$p= 0,041 < 0,05$ (sıra ort. Türkiye= 41,78 ve yurtdışı=54,24)] alt grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Farklılığı görmek amacıyla sıra ortalamalarına bakıldığında yurtdışında yaşayanların ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmektedir.

Tablo 4.16. 20. Soruya İlişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Görev	Ülke		Çalışılan Sektör	Tecrübe (yıl)
Mann-Whitney U	656,000	810,000	755,500	Ki Kare Df p değeri	1,270	1,463
Wilcoxon W	981,000	1756,000	1031,500		2	2
Z	-1,402	-1,567	-0,035		0,530	0,481
p değeri	0,161	0,117	0,972			
Sıra ortalaması	47,25	40,84	45,05		41,60	40,97
	39,24	48,89	44,85		46,59	45,81
					49,59	48,25

Tablo 4.16’da 20. Soru “KYG Türkiye’yi Çin’e bağımlı hale getirecek ve ticaret açığını Türkiye’nin aleyhine daha da artıracaktır.” sorusuna ilişkin Mann-Whitney ve Kruskal-Wallis testi sonuçlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.6. BULGULARIN YORUMLANMASI

Bu çalışmanın analiz bölümünde Kuşak ve Yol Girişimi hakkında amaç kısmında belirtilen sorunlar ile ilgili olarak oluşturulan anket soruları temel olarak Kuşak ve Yol Girişimi ile ilgili olarak şu konulara cevap aramıştır.

KYG, temel felsefesinden kaynaklanan kazan- kazan ve karşılıklı fayda temelinde yeni bir kalkınma yöntemi olabilir mi? Katılımcılar KYG’ nin temel felsefesinin 2018 finansal krizinden sonra ortaya çıkan krizi çözme konusunda yeni bir yöntem olabileceği konusunda genellikle olumlu görüş belirtmişlerdir.

KYG’nin, AAYB, İpek Yolu Fonu vb. yeni kurumlar ile küresel liberal düzene ve mevcut finansal sisteme alternatif çözümler üretebileceği konusunda katılımcıların görüşleri olumlu yönde olmuştur.

KYG, mevcut küresel ekonomik ve politik durumu değiştirme yönünde çok önemli bir girişimdir. Katılımcılar KYG’ nin küresel ekonomi ve politikada Atlantik’ten Pasifiğe doğru olan eksen kaymasını hızlandıracağını ve ABD’ nin küresel yönetimde tek kutup olduğu küresel yönetimden çok kutuplu yönetişime çevireceği konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir.

KYG’nin Marshall Planına benzediği, KYG yatırımlarının gelişmekte olan ülkeleri bir tür borç tuzağına çekeceği ve bunun yeni bir sömürü sistemi olduğuna dair konularda katılımcılar büyük çoğunlukla olumsuz yönde cevap vermişlerdir. Bir

başka anlatımla, KYG Marshall Planından oldukça farklıdır. Çin'in borç tuzağı ile az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri sömürmek gibi hedefleri yoktur.

Katılımcılara göre; KYG, Orta Koridor projesi ile Türkiye için büyük ekonomik fırsatlar yaratmaktadır. Türkiye coğrafi konumu itibarıyla KYG içinde önemli bir konuma sahiptir ve bu anlamda Türkiye önemli fırsatlara sahiptir. Öte yandan KYG sayesinde küresel politik sistemde değişen dengeler konusunda Türkiye Batı ülkeleriyle geçmişten gelen işbirliği ile KYG kapsamında yükselen yeni ülkeler arasında dengeli bir seçim yapmalıdır. Katılımcılara göre Türkiye Batı' dan vazgeçmeden yeni oluşan güç dengeleri ile ilişkilerini geliştirmelidir.

Katılımcılara göre; KYG, küresel düzen için yeni bir aşamadır. Serbest liberal düzenin temellerini attığı ve geliştirdiği küreselleşme kavramı, özellikle 2008 finansal krizinden itibaren sistemin kurucuları tarafından akamete uğratılmıştır. Başta ABD ve gelişmiş Batılı ülkelerin ekonomik ve siyasi anlamda korumacı politikalara yöneldikleri bu dönemde KYG küreselleşmeyi geliştirecek ve kapsamını büyütecek olan bir proje olarak görülmektedir.

SONUÇ

İkinci Dünya savaşından itibaren dünya ekonomisi, ardı ardına gelen iki temel iktisadi politikanın etkisi altında kalmıştır. Bunlardan birincisi 1945 yılından 1970’li yıllardaki petrol krizine kadar uzanan Keynezyen politikalar ve ikincisi ise 1980 yıllardan itibaren başlayıp 2008 yılındaki küresel krize kadar süren ve reel ekonomiyi para arzının belirleyeceğini düşünen Friedmancı Neo klasik liberal politikalar. 2008 finansal krizi ile birlikte 1945’den bu yana dünya ekonomisini yönlendiren bu politikalar yeni sorunun çözümünde başarısız kalmışlardır.

1945 sonrasında Batı ülkeleri ve ABD’de işçiler ve sermaye sahipleri arasında “sosyal demokrasi” olarak adlandırılan ve işçi sınıfının üretim faktörleri mülkiyetinden vazgeçme ve özel girişimi kabulü buna karşın sermaye sahiplerinin işçilerin ömür boyu en temel haklarını garantiye alacak şartları sağlaması şeklinde ortaya çıkan bir sistem meydana gelmiştir.

1980’li yıllarda başlayan Çin’in Reform ve Açıklık politikası ile küreselleşme sürecinin 1990’lı yıllardan itibaren yükselişe geçmesi Keynezyen ve Friedmancı politikaların tıkanacağı yeni bir dönemi başlatmıştır. Küreselleşme, maliyetlerin en düşük ve karlılığın en yüksek olduğu yerde üretim yapılmasını teşvik eder. Konu karlılık olunca üretim sürecinde sermaye sahipleri fabrika bazlı değil üretimin farklı aşamalarında bile ülke değiştirir hale gelmiştir. Bunun sonucunda üretim her bir aşamanın farklı bir ülkede yapıldığı uluslararası parçalı bir yapıya dönüşmüştür. 1980’ler de Çin’de Deng Xiaoping’in liderliğinde ortaya çıkan “Reform ve Açıklık” politikası bir devrim yaratmıştır. Bu devrimle Batılı sermaye sahipleri ucuz emeğin bulunduğu Çin’e taşınmaya başlamışlardır. Dolayısıyla Çin ülkesini ucuz emekle en karlı üretimi yapacak Batılı ülkelerin imalat sanayisine kapılarını açmıştır. Kapitalist sermayeyenin önemli bir kısmına sahip gelişmiş Batı ülkeleri yavaş yavaş endüstriden arınmaya başlamıştır. Hükümetler bu duruma karşı önlem almaya çalışmışlardır ancak şirketler önce bir kısmını Çin’li yabancı şirkete yaptırmaya başladıktan sonra, karlılığı en yüksek seviyeye çıkartacak şekilde bütün üretimlerini

Çin' li kuruluşlara kaydırmaya başlamıştır. Sonuç olarak endüstri devletlerinde işsizlik oranları yükselmeye başlamıştır. Bu aşamada ürünler oldukça ucuzlamış ancak zaman geçtikçe artan işsizlik ile birlikte ülkelerin satın alma güçleri de düşmeye başlamıştır.

Öte yandan 1990' lardan 2008' e kadar geçen süreçte her ne kadar işsizlik oranları artıyor olsa da Batı dünyası Çin için dünyanın en büyük pazarı olmuştur. Bu süreçte Çin büyüme için ihracata dayalı büyüme stratejisi uygulamıştır. Ancak Batı toplumlarında işsizliğin artması, görece satın alma gücünün düşmesi ve finansal krizler sayesinde özellikle 2008 yılından itibaren küresel çapta mal ve hizmetlere olan talep düşmeye başlamıştır ve bu durum içinde bulunduğumuz dönemde devam etmektedir. Bunun sonucunda Çin' de aşırı kapasite oluşmuştur. Bununla birlikte diğer yüksek teknoloji içeren ürünlerin fazlalaşması ve nispeten katma değeri küçük mallara olan talebin düşmesi ve katma değeri düşük ürünlerin üretimi esnasında ortaya çıkan çevresel maliyetlerde artmaya başlamıştır.

Küreselleşme taraftarlarının büyük desteği verdiği ve Çin tarafından ortaya konan "Kuşak ve Yol Girişimi", küreselleşme taraftarlarınca "Küreselleşme 2.0" olarak adlandırılmış ve küreselleşmeyi daha ileri bir aşamaya götürmek için bazı amaçlara odaklanmıştır. Önceki küreselleşme modellerinin aksine KYG sadece ticarete dayalı küreselleşmeyi değil aynı zamanda ülkelerin altyapı ve diğer yatırımları yoluyla ülkelerin ekonomileri ile entegrasyonunu öngörmektedir. KYG' nin öncelikleri aşağıdaki gibi sayılabilir.

- Altyapı inşaat yatırımları ve yeni ticaret rotaları ile ekonomik kalkınmanın dünyanın daha önce uğramadığı ülke ve bölgelerine yayılmasını sağlayarak hem kendi ülkesinin ekonomik büyümesini devam ettirmek hem de küresel açıdan yeni kalkınacak ülke ve bölgeler aracılığıyla daha adil ve sürdürülebilir bir kalkınmayı hedeflemektir. Ülkeler kendi aralarında yeni küresel ağlar oluşturacak ve ekonomik açıdan bu karşılıklı bağımlılık hali ülkelerin dış ticaretlerini güvence altına alacak bu da daha istikrarlı, adil, sürdürülebilir ve herkesin kazanacağı bir ortamı hazırlayacaktır.

- Çin bölge diplomasisinin bir sonucu olarak Avrupa ve Amerika' ya nispeten daha geri kalmış Asya kıtasına daha fazla odaklanacaktır bu ise bölge ülkelerinin daha hızlı bir şekilde kalkınmasına yol açacaktır.

- Çin ulusal para birimi RMB' nin uluslararası finansal işlemlerde kullanımını teşvik ederek para biriminin uluslararasılaşmasını sağlamaya çalışmaktadır. Böylece

ulusal para birimi olma yönünde Ekim 2016'da IMF'un Özel Çekme Hakları (SDR) sepetinde yer alması ile başlayan süreç, sonuçta RMB'nin rezerv para olma sürecini de hızlandıracaktır.

KYG'ne karşı yapılan eleştiriler (girişimin yeni bir tür sömürgecilik olması, borç tuzağı diplomasisi, ABD'nin yerine hegemon güç olma isteği v.b) genellikle liberal ekonomik düzenin sahibi ve koruyucusu ABD ve bir kısım Batı ülkeleri tarafından yapılmaktadır. Çin'in 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliği ile ivme kazanan uluslararası politikadaki aktif rolü, ABD'nin 21.yüzyıldaki uluslararası düzen kurucu rolü ile önemli farklar barındırıyor. Bu önemli farkların temelinde ise Çin'in diğer devletlerin 'iç işlerine karışmama', "kazan-kazan" ve "karşılıklı saygı" prensiplerine olan bağlılık gelmektedir. Çin'in başka ülkelerin iç işlerine karışmama prensibi ile uluslararası sisteme dâhil olma düşüncesi, Orta Doğu ve Latin Amerika'da olmak üzere Amerikan emperyalizmine ve hegemonyasına bir muhalefet olarak görülmektedir.

Son yıllarda yaşanan siyasi ve ekonomik küresel gelişmelerin temelinde Çin'in KYG aracılığıyla dünya düzenine meydan okumasının payı büyüktür. Çin'in Batı emperyalizminden farklı bir düşüncede olması ve Batı'nın geçmişte mazlum milletleri zorbalıkla sömüren geçmişinin karşılıklı çıkara ve gelişmeye dayalı bir kalkınma işbirliği önermesinin aksine Çin'in, dış ülkelere yaptığı yatırımlarda ülkelerin iç işlerine karışmaması, ülkelere ideolojik değerler dayatmaması ve kazan-kazan prensibi ile hareket etmesi ABD'yi endişelendirmektedir. Bununla birlikte ABD'nin müttefikleri olarak görülen güçlü ülkelerin de ABD'nin tehdit ve baskılarına karşın Çin ile ilişkilerini geliştirdikleri görülmektedir. İngiltere'nin Brexit sonrası Çin ile "Altın Çağ" başlatması, Fransa ve Almanya'nın Çin ile ticari ilişkilerini geliştirmesi, İtalya'nın resmi olarak 2019 yılında KYG'nin bir parçası olduğunu açıklaması dünyanın değişen dengelerini göstermektedir. Bununla birlikte finansal alanda Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın (AAYB) kurucu ülkeleri arasında ABD'nin tehditlerine rağmen İngiltere ve Almanya'nın olması küreselleşmenin bu dönemde nasıl şekil alacağı konusunda önemli bir gösterge olmuştur.

KYG'yi bir fırsat olarak gören İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya gibi gelişmiş Avrupa'lı ülkeler de KYG sayesinde tek kutuplu dünya da var olan ABD hegemonyası yerine çok kutuplu (China Solution-Çin Çözümü) bir dünya yaratılabileceğini ve yeni bir dünya düzeni meydana gelebileceğini düşünmektedirler. Çin KYG ile dünyaya politik bir sistem ihraç etmeyi

düşünmemektedir, fakat dünyanın maruz kaldığı uluslararası terorizm, küreselleşmenin geliştirilmesi, çevresel konular ve adil gelir dağılımı gibi çeşitli sorunlara farklı bakış açıları ile alternatif çözüm önerileri getirmeyi amaçlamaktadır.

KYG'nin Afrikada yaptığı yatırımlar; borç tuzağı söylemine rağmen uzun yıllar boyunca Batı tarafından sömürülmüş olan bu toprakların dünya ekonomisine eklenmesini sağlayacak ve küreselleşmeyi sadece zengin ülkelerin kendi aralarında ucuza üretilen mal ve hizmetlerin tüketildiği bir yapıdan çıkararak daha geniş alanlara yayacaktır.

Son küresel krizin ardından devletler yeni reçeteleri uyguladıysalar da, özellikle Avrupa ekonomik büyümeye geri dönememiştir. ABD, Avrupa ve Japonya krizden kurtulmaya çalışırken, küresel ekonomi “gelişmiş ülkelere” “gelişmekte olan ülkelere” veya popüler deyim ile Atlantikten Pasifiğe doğru kaymaya başlamıştır. Bu gelişme aynı zamanda dünyanın nispeten fakir olan Güney ülkelerine doğru ilerlediği için küresel ölçekte “güney-güney” eksen kayması olarak da adlandırılmaya başlamıştır.

Uluslararası ilişkilerde devletlerin çıkarları önceliklidir. Ancak KYG girişimi içerdiği kazan-kazan felsefesi ile ülkelerin sosyal ve kültürel değerlerine saygı duyan yapısı yüzünden Batı medeniyetinin değerlerinden oldukça farklıdır. KYG önümüzdeki süreçte başbakan Jinping'in de dediği gibi “küreselleşmenin şampiyonu” olacaktır. KYG, bu amacın amiral gemisi olma yönünde ilerlemektedir. Ortaya çıkan ekonomik ve politik durum göz önüne alındığında dünyanın artık yeni bir döneme girdiği görülmektedir.

KYG Batılı iktisatçıların iktisadi konulara getirdiği ancak artık çalışmayan iktisat teorilerinin yerine yeni bir ekonomik kalkınma modeli olarak literatüre girmiştir. Altyapı yatırımları bir ülkenin sadece finansal olarak desteklendiği yardım ve destek projelerinin yerine somut çıktılarını sayesinde ülke ekonomilerini birbirine entegre hale getirerek küreselleşmeyi daha etkin kılmaktadır. Yatırım konusunda finansman eksikliği olan geri kalmış ülkeler KYG kapsamında kurulan bankalar sayesinde finansal desteğe daha rahat ulaşabilmektedir. Finansmana ulaşan bu ülkelerin paraları gereksiz yatırımlara yönlendirme olasılıkları finansmanın altyapı inşaatlarında somut olarak kullanılması yöntemi sayesinde çok azdır. Bununla birlikte finansmanın sağlanmasında ülkelerin insan hakları, bireysel özgürlükler gibi Batı değerleri değil ülkelerin iç işlerine karışılmadan karşılıklı kazan kazan ve

karşılıklı saygı gibi temel ilkeler gözetilmektedir. Bu da KYG' nin yeni bir ekonomik model olmasındaki en önemli faktör olmaktadır.

Çin para birimi RMB'nin uluslararasılaştırılması çabaları önümüzdeki dönemde meyvesini verecek ve Amerikan dolarının tek para birimi olduğu ve bunu destekleyen IMF ve Dünya Bankası gibi kurumların KYG kapsamında kurulan AAYB ve Yeni Kalkınma Bankası gibi güçlü Batılı ülkelerin de desteklediği kurumlar tarafından güç erozyonuna uğrayacakları kesindir. Bu bankalar dünya finansal sisteminde değişimin motoru olacaklardır. Altyapı yatırımları ve sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ile dünyanın nispeten geri kalmış Doğu-Güney eksenini hızlı bir şekilde kalkınabilecektir. Bu şekilde dünyanın ekonomik, politik ve sosyal eksenini Atlantikten (Kuzey-Batı) Pasifiğe (Doğu-Güney) eksenine kayacaktır ve yer değiştirmenin motor gücü KYG olacaktır.

Çin başkanı Xi Jinping'in KYG kapsamında ortaya attığı China Solution (Çin Çözümü) uluslararası liberal düzene bir alternatif olma yolunda önemlidir. Başkan Jinping bunun Amerikan dünya düzenine bir meydan okuma değil ancak bir alternatif olduğunu ısrarla belirtmesine rağmen dünyanın Soğuk Savaştan sonra içinde bulunduğu tek kutuplu dünya çok kutuplu bir duruma evrilecektir.

KYG'nin küreselleşme süreci üzerindeki ekonomik ve politik etkilerinin anlaşılmasına yönelik olarak yapılan bu çalışmada, birincil verilerin elde edilmesi amacıyla KYG konusunda çalışan veya bilgi sahibi olan kişilerden oluşan "China Studies" adlı sosyal medya grubunda yer alan araştırmacılarla, "Boğaziçi Asya Araştırmaları Merkezi" akademisyenlerinden oluşan 114 adet katılımcıyla anket çalışması yapılmıştır. Anket formları hazırlanırken, çalışmanın konusu ile ilgili basılı yerli ve yabancı kaynaklardan elde edilen bilgiler, konu ile ilgili kişilerle yapılan görüşmelerden, tartışmalardan ve daha önce yapılan benzer çalışmalarda faydalanılmıştır.

Üç ana başlık ve 21 sorudan oluşan anket formunda birinci grup sorular, katılımcıların demografik bilgilerini almaya yönelik olup dört adet soru (cinsiyet, yaş, çalıştığı kurum ve mesleki tecrübe) sorulmuştur. İkinci grup sorular likert ölçeğe göre (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum) hazırlanıp konuya ilişkin tutumlarını ölçmeye yöneliktir. Üçüncü gruptaki soru anket formunda olmayan ancak belirtmek istedikleri fikir ve düşünceleri almaya yöneliktir.

Anket formlarındaki veriler SPSS (Statistical Package for Social Science) paket programı kullanılarak oluşturulan veri tabanına girilmiş ve verilere uygun yöntemler (parametrik ve parametrik olmayan) Mann Whitney U, Kruskal- Wallis testleri kullanılarak analiz edilip yorumlanmıştır.

Çalışmanın analiz kısmında yer alan sorular, katılımcıların KYG'ni anlamaya yönelik olarak hazırlanan KYG'nin temel felsefesini, amacını, kapsamını, büyüklüğünü ve Türkiye KYG ilişkisini ortaya çıkarmaya yönelik sorulardan oluşmaktadır.

KYG, kazan- kazan ve karşılıklı fayda temelinde yeni bir kalkınma modeli olabilir mi? Sorusuna katılımcıların önemli bir kısmı bu girişimin 2018 finansal krizinden sonra ortaya çıkan sorunu çözüme konusunda KYG'nin yeni bir model olabileceği konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Katılımcılara göre altyapı inşaatları ve gelişmekte olan ülkelere yapılan sermaye ihracatı ve yatırımlar 2008 finansal krizinden sonra küresel ekonomiyi içinde bulunduğu olumsuz durumdan çıkaracaktır.

Katılımcıların önemli bir kısmı, KYG'nin girişim kapsamında hayata geçirdiği AAYB, İpek Yolu Fonu vb. yeni kurumlar ile küresel liberal düzene ve mevcut finansal sisteme alternatif çözümler üretebileceğine inanmaktadırlar.

Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların KYG'nin mevcut küresel ekonomik ve politik durumu değiştirme yönünde çok önemli bir girişim olduğuna inandıkları görülmüştür. Aynı zamanda katılımcılar KYG' nin küresel ekonomi ve politikada Atlantik'ten Pasifiğe doğru olan eksen kaymasını hızlandıracağını ve ABD'nin küresel yönetimde tek kutup olduğu küresel yönetimden çok kutuplu yönetime çevireceğini savunmaktadırlar.

KYG'ne yönelik olarak yapılan eleştiriler konusunda katılımcıların bu eşeltilere ihtiyatla yaklaştıkları görülmektedir. Katılımcılara göre KYG ABD'nin ikinci dünya savaşı sonrası uyguladığı Marshall Planı'ndan amaç ve kapsam olarak çok farklı olduğuna inanmaktadırlar. Ayrıca KYG'nin yatırımlar yoluyla gelişmekte olan bazı Afrika ülkeleri ve Karadağ gibi Balkan ülkelerini borç tuzağına çekmek istediğine karşı çıkmaktadırlar.

Türkiye-KYG ilişkileri konusunda katılımcıların KYG'ne oldukça olumlu baktıkları ve KYG'nin Türkiye için çok büyük fırsatlar taşıdığına inandıkları görülmüştür. Ancak küresel politikada NATO ve AB üyeliğinden vazgeçilerek yeni KYG ile politik eksen değiştirilmesine olumlu bakmadıkları görülmektedir.

Katılımcılara göre; KYG sayesinde küresel politik sistemde değişen dengeler konusunda Türkiye Batı ülkeleriyle geçmişten gelen işbirliği ile KYG kapsamında yükselen yeni ülkeler arasında dengeli bir seçim yapmalıdır. Katılımcılara göre Türkiye Batı' dan vazgeçmeden yeni oluşan güç dengeleri ile ilişkilerini geliştirmelidir.

Sonuç olarak yeni bir dünya kurulmaktadır, küreselleşme KYG sayesinde ekonomik, politik ve sosyo- kültürel olarak farklı bir boyuta taşınmaktadır. Küresel anlamda ekonomik, politik ve sosyo- kültürel eksen Atlantikten Pasifiğe doğru kaymaktadır. Bu kayma hareketi KYG sayesinde daha hızlanmıştır. Türkiye KYG projelerinin tam ortasında yer alan bir ülke olarak girişim içinde birçok fırsata sahiptir. Bu fırsatların değerlendirilmesi Türkiye ve KYG açısından karşılıklı olarak çok önemlidir bu da karşılıklı fayda ve kazan-kazan felsefesine sahip KYG'nin varoluş değerleriyle tamamen örtüşmektedir.

KAYNAKLAR

- Acharya, A. (2014). *The End of American World Order.*: Polity Press. Cambridge s.37
- Acharya, A. (2017, Eylül). *After Liberal Hegemony: The Advent of a Multiplex World Order.* Ethics&International Affairs.31.(3), s.271-285
- AIIB, (2019) <https://www.aiib.org/en/projects/approved/index.html>
- Albertone, G., Allen S., Redpath, A., (2017) "*Globalisation patterns in EU trade and investment*",Eurostat,Luxembourg
- Algieri, F. (2002). *EU Economic Relations with China: An Institutional Perspective.* The China Quarterly, 64-77.
- Altunışık R.,vd. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri.* Sakarya Yayıncılık, Sakarya, 359s.
- Aneja, A. (2015). *China steps up drive to integrate Africa with Maritime Silk Road.* The Hindu: <https://www.thehindu.com/news/international/world/china-steps-up-drive-to-integrate-africa-with-maritime-silk-road/article6802385.ece> (08.08.2018)
- Asia Infrastructure Investment Bank, (2019) "<https://www.aiib.org/en/about-aiib/index.html>" <https://www.aiib.org/en/about-aiib/index.html> (03.04.2019)
- Atlı, A. (2018). "*Çin'in Bir Yol Bir Kuşak Projesi'ni Batı politik malzeme olarak kullanıyor*" (S. Ç. Muhasiloviç, Röportaj Yapan)
- Aytekin E., Ulacak Z., Mercan A.Z., Kabakçı F, (2019) "*Cumhurbaşkanı Erdoğan: Türkiye ve Çin aynı vizyonu paylaşıyor*" Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cumhurbaskani-erdogan-turkiye-ve-cin-ayni-vizyonu-paylasiyor/1520696> E.T:02.06.2019
- Bag, M. (2018). "*Çin'in İpek Yolu projesi ticari mi zayıf ülkelere kurulan tuzak mı?*" euronews: <https://tr.euronews.com/2018/09/02/cin-in-ipek-yolu-projesi-ticari-mi-zayif-ulkelere-kurulan-tuzak-mi-> (02.02.2019)
- Balhuizen, A., (2017) "China's Belt and Road Initiative, episode two: A vision encased in steel" BHP.com: <https://www.bhp.com/media-and-insights/prospects/2017/09/belt-and-road-initiative> (14.05.2018)
- Baltic Dry Index, (2018) <https://tr.tradingeconomics.com/commodity/baltic> (12.04.2019)
- Barber, L., (2016), "Globalisation 2.0 — an optimistic outlook" Financial Times, <https://www.ft.com/content/3dffc316-bad3-11e5-b151-8e15c9a029fb> (10.11.2018)
- Başaran, C. (2018). "*Kuşak ve Yol Projesi'nde son durum*". Bloomberg: <https://www.bloomberght.com/ht-yazarlar/cuneyt-basaran-2071/2160925-kusak-ve-yol-projesinde-son-durum> (10.02.2019)
- Baştürk, R., (2011). *Bütün Yönleriyle SPSS Örnekli Nonparametrik İstatistiksel Yöntemler.* Anı Yayıncılık, Ankara, 252s.

- Beech, H. (2018). *"We Cannot Afford This': Malaysia Pushes Back Against China's Vision"*. New York Times: <https://www.nytimes.com/2018/08/20/world/asia/china-malaysia.html> (16.01.2019)
- Berlinger, J., *"'Purged' North Korean diplomat Kim Yong Chol appears in state media, shooting down 'plausible rumor'"* CNN.com, <https://edition.cnn.com/2019/06/03/asia/north-korea-kim-yong-chol-intl/index.html> (15.06.2018)
- Blanchard, J.M., Flint C., (2017) *"The Geopolitics of China's Maritime Silk Road Initiative"* Geopolitics, 22.(2), s.223-245
- Bluma, (2005) *"Globalization and the rise of telecommunications networks"* <http://www.columbia.edu/~hauben/book2005/LBluma.pdf> <http://www.columbia.edu/~hauben/book2005/LBluma.pdf> (29.08.2018)
- Bondaz, A. (2013). *Rebalancing China's geopolitics*. European Council on Foreign Relations, N:7.pp. 6-10
- Büyüköztürk, Ş.,(2017) *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Pegem Akademi, Ankara, 213s.
- Cai, P., (2017). *"Understanding China's Belt and Road Initiative"*, Lowy Institute, Sydney <https://www.lowyinstitute.org/publications/understanding-belt-and-road-initiative> <https://www.lowyinstitute.org/publications/understanding-belt-and-road-initiative> (13.05.2018)
- Callaghan, M., Hubbard P., (2016) *"The Asian Infrastructure Investment Bank: Multilateralism on the Silk Road"* China Economic Journal, 9.(2), s.116-139
- Cendrowski, S. (2016). *"Inside China's Global Spending Spree"*. Fortune Magazine: www.fortune.com/china-belt-road-investment/ (13.09.2018)
- Chan, L.C., (2017) *"Soft balancing against the US 'pivot to Asia': China's geostrategic rationale for establishing the Asian Infrastructure Investment Bank"* Australian Journal of International Affairs, 71.(6) s.568-590
- Chan, S. (2017). *The Belt and Road Initiative: Implications for China and East Asian Economies*. Copenhagen Journal of Asian Studies, 35,(2) 52-78.
- Chaisse J., Matsushita M. (2018) *China's "Belt and Road" Initiative: Mapping the World's Normative and Strategic Implications*. Journal of World Trade 51(1):164-185
- Chin, Gregory T, Dobson, H. (2015). *"China's Presidency of the G20 Hangzhou: On Global Leadership and Strategy"*. Global Summitry, 1(2):151-170)
- Chun, C.P., Voon, T., (2017), *"China's Maritime Silk Road Initiative: Political-Economic Calculations of Southeast Asian States"*, Asian Survey, 57.(3), s.422
- Citi GPS, 2018, *Global Perspectives & Solutions*, <https://ir.citi.com/dC0rhREg0fYeOTBKwhWUfnNqO9TSCmCiHqvmurBP5UQw9%2BzuVan%2BdH9taO2%2FTQWm> (04.05.2018)
- Clover, C., S. F. (2017). *China's Xi hails Belt and Road as 'project of the century'*. Financial Times, <https://www.ft.com/content/88d584a2-385e-11e7-821a-6027b8a20f23> (20.02.2018)
- Crooks, E. (2018). *"US businesses react with alarm to Trump's China tariffs."* Financial Times: <https://www.ft.com/content/8f825846-2dfb-11e8-a34a-7e7563b0b0f4> (10.09.2018)
- Cui, L.,Zhang M., Wu K.J., Tseng M., (2018) *"Constructing a Hierarchical Agribusiness Framework in Chinese Belt and Road Initiatives under Uncertainty"*, Sustainability 10.(251) s.1-17

- Çolakoğlu, S., (203). "Turkey-China Relations: Rising Partnership" Ortadoğu Analiz, 5,(52) s.32-45
- Dal, E. P. (2017). "Kuşak ve Yol' projesi, Çin'in yeni vizyonu ve Türkiye". Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/-kusak-ve-yol-projesi-cin-in-yeni-vizyonu-ve-turkiye/960778> (16.10.2018)
- Demirgil, H., (2014). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Şeref KALAYCI (Ed.), Parametrik Olmayan (Non – Parametric) Hipotez Testleri içinde (s. 85 – 113). Asil Yayın Dağıtım, Ankara,426s.
- Dış İşleri Bakanlığı (2018), <http://www.mfa.gov.tr/turkiye-cin-halk-cumhuriyeti-siyasi-iliskileri.tr.mfa>. E.T:20.08.2019
- Derudder B., Liu X., Kunaku C., (2018). "Connectivity Along Overland Corridors of the Belt and Road Initiative" MTI Discussion paper N:6
- Dreher, A. (2003). "Does globalization affect growth?" HYPERLINK "https://jgea.org/resources/download/1351.pdf" <https://jgea.org/resources/download/1351.pdf> (17.08.2018)
- Durdular, A., (2016) "Çin'in "Kuşak-Yol" Projesi ve Türkiye-Çin İlişkilerine Etkisi",Avrasya Etüdleri< 49.(1) s. 77-97
- Dutta, S., Lanvin, B, Wunsch-Vincent, S., (2018) "Global Innovation Index 2018: Energizing the World with Innovation. 11. Edition, Geneva
- Dünya Ticaret Örgütü, 2018. https://www.wto.org/english/news_e/pres18_e/pr820_e.htm (04.04.2019)
- Elliott, L., Wearden, G, (2017). Xi Jinping signals China will champion free trade if Trump builds barriers. Guardian.com: <https://www.theguardian.com/business/2017/jan/17/china-xi-jinping-china-free-trade-trump-globalisation-wef-davos> (24.11.2018)
- Elsig,M. M. P. (2017). Trump is fighting an open war on trade. His stealth war on trade may be even more important. Washington Post: https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2017/09/27/trump-is-fighting-an-open-war-on-trade-his-stealth-war-on-trade-may-be-even-more-important/?noredirect=on&utm_term=.6447b393e1ec Martin, W. (2017, 02 03). Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB). Congressional Research Service, s. 1-19. (10.08.2018)
- Ener,M., Demircan E. S., (2004). Küreselleşen Dünyada IMF Politikaları ve Türkiye. Roma Yayınları, Ankara. s.13
- Erdoğan R.T., (2019) "Turkey, China share a vision for future" Global Times, <http://www.globaltimes.cn/content/1156357.shtml> E.T:02.06.2019
- Ertem, B., (2009) "Türkiye-ABD İlişkilerinde Truman Doktrini ve Marshall Planı" Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 12.(21) s.377-397
- Embracing the BRI ecosystem in 2018, Deloitte Insights, 2018, HYPERLINK "https://www2.deloitte.com/insights/us/en/economy/asia-pacific/china-belt-and-road-initiative.html" <https://www2.deloitte.com/insights/us/en/economy/asia-pacific/china-belt-and-road-initiative.html> (14.01.2018)
- Engel, J., Taglioni, D., (2017), "The middle-income trap and upgrading along global value chains" https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/gvcs_report_2017_chapter5.pdf 26.08.2018)
- Esmer, S., (2018) "Bir Kuşak Bir Yol Projesinde Türkiye'nin Önemi" <https://www.utikad.org.tr/Detay/Sektor-Haberleri/14489/bir-kusak-bir-yol-one-belt-one-road-projesinde-turkiye%E2%80%99nin-onemi> (15.04.2019)

- EU-China 2020 Strategic Agenda for Cooperation*.(2013) Avrupa Dış İlişkiler : http://eeas.europa.eu/archives/docs/china/docs/eu-china_2020_strategic_agenda_en.pdf (24.06.2018)
- Fangye Z.,(2018) *Developing and Open Economy and the Belt and Road*, Routledge Handbook of the Belt and Road, Fang C., Nolan P.(Ed) Routledge, Cambridge
- Feng, C., Wang, Y., (2016) "*The Belt and Road Initiative: What Will China Offer The World In Its Rise*" New World Press, London
- Fernholz, T., (2018) "*Eight countries affected by Belt & Road debt*" <https://www.theatlant.com/charts/B1KxGipdf> (12.11.2018)
- Friedberg, A.L., (2017), " *A New U.S. Economic Strategy toward China?*", *The Washington Quarterly*40.(4), s.97-114
- Gamgam, H. ve Altunkaya, B., (2017). *SPSS Uygulamalı Parametrik Olmayan Yöntemler*. Seçkin Yayıncılık, Ankara, 456s
- Garlick, J., (2018). "*Deconstructing the China–Pakistan Economic Corridor: Pipe Dreams Versus Geopolitical Realities*" *Journal of Contemporary China* 27.(112) s.519-533
- GlobalisationAnd Monetary Policy Institute Federal Reserve Bank of Dallas, <https://www.dallasfed.org/-/media/Documents/institute/global.pdf> (02.03.2019)
- Global Trade Alert, 2018 https://www.globaltradealert.org/global_dynamics (15.08.2018)
- Güler, M., (2019) "Pros and cons of Belt and Road Initiative, implications for Turkey" <https://www.dailysabah.com/op-ed/2019/05/16/pros-and-cons-of-belt-and-road-initiative-implications-for-turkey> (15.04.2019)
- Güller, M. A. (2018). "*Çin'in Liderliğinde Yeni Bir Ekonomi Düzeni Kuruluyor*". CRI.com: <http://www.criturk.com/haber/ozel-haber/cinin-liderliginde-yeni-bir-ekonomi-duzeni-kuruluyor-61853> (02.01.2019)
- Güner, B.,(2018) *OBOR Girişimi'nin Coğrafyası*, Marmara Coğrafya Dergisi, N.37, pp 112- 123
- Haas, R.S., "*Liberal World Order, R.I.P.*" Council on Foreign Relations, <https://www.cfr.org/article/liberal-world-order-rip> (13.08.2018)
- Hasanoğlu, M. (2001). "Küreselleşmenin Devlet Yönetimine Etkileri" *Sayıştay Dergisi*, 43(1) s.68-82.
- He, A., (2019) "The Belt and Road Initiative Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy" *CIGI Papers* N:225
- Herrero A.G., Xu J. (2016). *China's Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?* SSRN Electronic Journal
- Heywood, A. (2013). *Küresel Siyaset*. Ankara: Adres Yayınları.
- History of the Marshall Plan, (T.Y.), The George C. Marshall Foundation*<https://www.marshallfoundation.org/marshall/the-marshall-plan/history-marshall-plan/> (20.10.2018)
- Holodny, E. (2017). "*Trump Signs Exucutive Order on TTP.*" *Business Inside:* " <http://www.businessinsider.com/trump-signs-executive-order-on-tpp-2017-1> (12.09.2018)
- Huang, Y., (2016), " *Understanding China's Belt & Road Initiative: Motivation, framework and assessment*", 40.(4), s.314-321
- Hunt, Luke (2018). *What's Next for RCEP?* *Diplomat.com:* <https://thediplomat.com/2018/08/whats-next-for-rcep/> (01.02.2019)
- Hurley, J., Scott, M, Portelance G., (2018)"*Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative*" CGD Policy Paper. Washington, DC: Center for

- Global Development. <https://www.cgdev.org/publication/examining-debt-implications-belt-and-roadinitiative-policy-perspective> (05.01.2019)
- IMF,(2019)"<https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOORLD>" E.T:21.07.2019
- Isik, A.F., Zou Z., (2019) "China-Turkey Security Cooperation Under the Background of the 'Belt and Road' and the 'Middle"Corridor' Initiatives, Asian Journal of Middle Eastern and Islamic Studies, 13.(2) s.278-293
- Iwamoto, K. (2018). *Five things to know about Asian trade megadeal RCEP*. Asia Nikkei: <https://asia.nikkei.com/Economy/Five-things-to-know-about-Asian-trade-megadeal-RCEP> (01.02.2019)
- Jinping, X. (2017). *Çin'in Yönetimi*. Kaynak Yayınları, Ankara, 341
- Jacques, M, (2017) Görüşme, <https://beltandroad.ventures/beltandroadblog/2017/12/29/belt-interview-series-professor-martin-jacques> (26.10.2018)
- Jacques, M., (2009). *Çin Hükmettiğinde Dünyayı Neler Bekliyor*. Akılçelen Kitaplar. Ankara
- Keohane, R. O. (1984). *After Hegemony*. Princeton Universty Press, Princeton.s.46
- Khan, M.K., Farid T., (2018) "*China's Belt and Road Initiative: A Global Model for an Evolving Approach to Sustainable Regional Development*" Suistanability, November 2018
- Kissinger, H., (2015). *Çin*. Çeper N.I. (Çev.), Kaknüs Yayınları, İstanbul s.238
- Kissinger, H., (2016) *Dünya Düzeni*, Gül S.S., (Çev.), Boyner Yayınları, İstanbul s.19
- Kodaman, T., Gonca İ.B., (2016) "*Jeoekonomik Hayaller: Çin'in Yeni İpek Yolu Girişimi'nin Orta Asya'da Algısı*" İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5.(5), s.1251-1261
- KOF Globalisation Index*, T.Y. <https://www.kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html> (10.10.2018)
- Kolandevelu, G. (2018). *Asean Business Guide: Laos*. Singapore: KPMG. <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/mm/pdf/2018/06/asean-guide-laos.pdf> (06.01.2019)
- Kroeber A., (2017) *Çin Ekonomisi: Herkesin Bilmesi Gerekenler*, Mazı M. (Çev.) Buzdağı Yayınevi, Ankara, 1. Baskı pp.1-15, 177-207
- Kuepper, J. (2018). *The Impact of Globalization on Economic Growth*. 01 25, 2019 tarihinde Balance.com: The Impact of Globalization on Economic Growth (23.07.2018)
- Kurt-Phelan, D.,(2018) "*The China Mission:George Marshall's Unfinished War, 1945-1947*" W.W. Norton Company, London
- Pwc Analyze, (2018), *Kuşak ve Yol Girişimindeki 65 Ülke*, <https://www.pwc.com/gx/en/growth-markets-center/assets/pdf/china-new-silk-route.pdf> (25.12.2018)
- Kuo L, Kommenda N.(2018). *What is China's Belt and Road Initiative?* Guardian: <https://www.theguardian.com/cities/ng-interactive/2018/jul/30/what-china-belt-road-initiative-silk-road-explainer> (05.11.2018)
- Lamy, P. (2017). "Belt and Road Initiative -- idea from China but belongs to whole world". X. N. Agency,(18.09.2018)
- Leer, Y.R., Yau, J., "*China's new silk route The long and winding road*" PwC Growth Centre, 2016, Netherlands

- Lemoine, F., Ünal, D., (2017) "*China's Foreign Trade: A "New Normal"*" *China&World Economy*, 25.(2), s.1-21
- Liangxiang, J., Janardhan, N., (2018) "*The Belt and Road Initiative will provide a beneficial wave for the GCC*" <https://www.thenational.ae/opinion/comment/the-belt-and-road-initiative-will-provide-a-beneficial-wave-for-the-gcc-1.749355> (10.12.2018)
- Liao, S., McDowell, D.E., (2013) "*Redback Rising: China's Bilateral Swap Agreements and RMB Internationalization*" *International Studies Quarterly* 59(3) s.401–22
- Lim T.W., Chan H., Tseng K., Lim W.X., (2016), "*China's One Belt One Road Initiative*" Imperial College Press, London
- Lin, J. Y. (2016). "*China's Silk Road Vision*". Project Syndicate: <https://www.project-syndicate.org/onpoint/china-maritime-silk-road-economic-belt-by-justin-yifu-lin-2016-01?barrier=accesspaylog> (22.06.2018)
- Linther, B., (2019) "*The Costliest Pearl: China's Struggle for India's Ocean*" Hurst&Company Published. London
- Lorcu, F., (2015). *Örneklerle Veri Analizi SPSS Uygulamalı*. Detay Yayıncılık, Ankara, 356s.
- Luzyanin, S. (2017). "*Belt and Road Initiative strives to reflect 'globalization 2.0'*". (X. N. Agency,
- Martin, W., (2016) "Nobel Prize-winning economist Stiglitz tells us why "neoliberalism is dead" *Business Insider*, <https://www.businessinsider.com/joseph-stiglitz-says-neoliberalism-is-dead-2016-8-8> (23.11.2018)
- Mazarr, M. J. (2017). "*The Once and Future Order: What Comes After Hegemony?*" *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/articles/2016-12-12/once-and-future-order> (18.10.2018)
- Mathews, J.A, (2019) "*China's Long Term Trade and Currency Goals: The Belt & Road Initiative,*" *Asia Pacific Journal*, 17(1), pp.1-25
- Mendis P., Balazs D., (2016). *When the TPP and One Belt, One Road meet*. East Asia Forum: <http://www.eastasiaforum.org/2016/04/26/when-the-tpp-and-one-belt-one-road-meet/> (04.06.2018)
- Mert, M., (2016). *SPSS STATA Yatay Kesit Veri Analizi Bilgisayar Uygulamaları*. Detay Yayıncılık, Ankara, 320s.
- Micklethwait, J., Wooldridge, A., (2014). *The Fourth Revolution: The Global Race to Reinvent the State.*: Penguin Press. New York s.115
- Ming, C. (2018). "*China's mammoth Belt and Road Initiative could increase debt risk for 8 countries*". CNBCE: <https://www.cnbc.com/2018/03/05/chinas-belt-and-road-initiative-raises-debt-risks-in-8-nations.html> (06.11.2018)
- Miran, B. (2002). *Temel İstatistik*. Ege Üniversitesi Yayınevi, İzmir s.297
- Mutize M., Gossel S. (2017). "BRICS bank is offering more of the same rather than breaking the mould". *The Conversation*: <https://theconversation.com/brics-bank-is-offering-more-of-the-same-rather-than-breaking-the-mould-76807> (09.11.2018)
- Morgan, R. (2017). "*Two Sessions: Made in China 2025*". APCO Worldwide: <https://apcoworldwide.com/blog/two-sessions-made-in-china-2025/> (06.10.2018)
- Munirzaman, A. (2018). *Belt and Road Initiative: The hurdles along the way*. *The Daily Star*: <https://www.thedailystar.net/opinion/global-affairs/news/the-hurdles-along-the-way-1672738> (12.11.2018)

- Myers, M. (2018). "China's Transport Infrastructure Investment in LAC: Five Things to Know". Dialogue: <https://www.thedialogue.org/blogs/2018/11/chinas-transport-infrastructure-investment-in-lac-five-things-to-know/> (16.01.2019)
- National Bureau of Statistics, (2018) <http://www.stats.gov.cn/english/Statisticaldata/> (02.01.2019)
- Noesselt, N. (2019). One Belt, One Road: A New Roadmap for a Sinocentric World? *Asian Forum*, 7(2), 27-39.
- Nordin H.M. A., Weissmann M., (2018) "Will Trump make China great again? The belt and road initiative and international order", *International Affairs*, 94(2) pp. 231–249,
- Nougayrède, N. (2017). "Global power is shifting to Asia – and Europe must adapt to that" *Guardian*: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/sep/09/global-power-shifting-asia-europe-must-adapt> (12.03.2018)
- Nuroğlu, E., (2019) "Kuşak-Yol projesi çerçevesinde Türkiye-Çin ilişkileri" <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/kusak-yol-projesi-cercevesinde-turkiye-cin-iliskileri/1538112> E.T:01.10.2019
- Nye, J. S. (2017). "Will the Liberal Order Survive? The History of an Idea". *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/articles/2016-12-12/will-liberal-order-survive> (12.11.2018)
- Oğuzlu, T. (2018). "Küresel vizyon tartışmasına felsefi bakmak: ABD ve Çin". *Karar.com*: <https://www.karar.com/gorusler/kuresel-vizyon-tartismasina-felsefi-bakmak-abd-ve-cin-823686#> (05.01.2019)
- Okur, M.A., (2017), "Bir Kuşak Bir Yol Projesi'nin Jeopolitiği, Türk Kuşağı ve Uygurlar" *Akademik Hassasiyetler*, 4.(8), s.45-55
- O'rourke, K., Williamson, J. G (1999). "Globalization and History". London: MIT Press.
- O'rourke, K., Williamson, J. G. (2002). "When Did Globalization Begin". *European Review of Economic History*, Cambridge University Press 6.(01), s.23-50
- Özdaşlı, E., (2015), "Çin'in Yeni İpekyolu Projesi ve Küresel Etkileri" *Turkish Studies*, 101.(14)s.579-596
- Özdamar, K. (2013), "Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi" Nisan Kitabevi, Ankara, 584s
- Özsağır, A. (2018). "Krizle Boğuşan Gelişmiş Ekonomilere Karşı Büyüyen Türkiye Ekonomisi". Ders Notları. Gaziantep
- Özsümer S., (T.Y.) "Çin Ekonomisi ve Bir Yol Bir Kuşak Projesi", İzmir Ticaret Odası, "http://izto.org.tr/demo_betanix/uploads/cms/yonetim.ieu.edu.tr/6695_1525260242.pdf" (20.08.2018)
- Öztürk, H. (2006). *Çin Batının Alternatifi Mi Olmak İstiyor?* Tasam.org: http://www.tasam.org/tr-TR/Icerik/443/cin_batinin_alternatifi_mi_olmak_istiyor (16.02.2019)
- Pantucci, R., Lain, S., (2017), "China's Grand Strategy: The Belt and Road Initiative" *Whitehall Papers*, 88.(1), s.7-16
- Peköz, M., Küresel Güçlerin Çatışma Merkezi Asya ve Yükselen Çin, Pales Yayınları, İstanbul
- Perthes, V. (2016). "President Trump and International Relations". www.swp-berlin.org: www.swp-berlin.org/en/point-of-view/president-trump-and-international-relations (13.08.2018)

- Pijl, K.V., (2006). Küresel Rekabetler, Kurtul K.(Çev.), İmge Kitapevi, Ankara s. 393-420
- Ploberger, C., (2016), "One Belt, One Road – China's new grand strategy" Journal of Chinese Economic and Business Studies, 15.(3), s.289-305
- Pop, I. I. (2016). *Strengths and Challenges of China's "One Belt, One Road" Initiative*. Centre for Geopolitics&Security in Realism Studies.
- PWC (2012). Investing in transportation: Doing more with less; IMF (2014). World Economic Outlook: Legacies, Clouds, Uncertainties, pp. 75-114.
- Raghavan, S. (2013). Stability in Southern Asia: India's Perspective. S. M. Ashley J. Tellis içinde, *Crux of Asia: China, India, and the Emerging Global Order* (s. 139).
- Raffaele, M., Franco, M.,(2016) "*China's New Opening Up Policy: The One Belt One Road Initiative*" LUISS, https://tesi.luiss.it/17970/1/625102_PASSALACQUA_CLAUDIO%20CHR.pdf (16.10.2018)
- Reed T.,ve Trubetskoy A., (2019) "Assessing the Value of Market Access from Belt and Road Projects" Policy Research Working Paper 8815, World Bank Group
- REFINITIV,(2019) An Initiative in Numbers https://www.refinitiv.com/content/dam/marketing/en_us/documents/reports/refinitiv-zawya-belt-and-road-initiative-report-2019.pdf
- Roach, S. (2018, 10 6). China Emerged as America's favorite foreign space goat. (W. Guan, Röportaj Yapan)
- Roychoudhury S., Vazques K. C. (2016). *What is new about the BRICS-led New Development Bank?* Devex: <https://www.devex.com/news/what-is-new-about-the-brics-led-new-development-bank-88126> (02.05.2018)
- Sak, G. (2018, 10 27). Kuşak ve Yol Girişimi Türkiye'ye yeni fırsatlar sunuyor.
- Salidjanova N, Koch-Weser I., (2015). China's Economic Ties with ASEAN: A Country-by-Country Analysis.U.S.-China Economic Security Review Commission
- Samimi, P., (2011) "Globalization Measurement: Notes on Common Globalization Indexes" ScientificPapers 1(7), s.1-20
- Sassen, S. (1999). *Globalization and Its Discontents*. New York: The new Press.
- Sen, A. (2002). "How To Judge Globalization". *The American Prospect*, 13.(1) s.1-14.
- Sen, G. (2016). *China-One Belt and One Road Initiative:Strategic & Economic Implications*. Vivekananda International Foundation.New Delhi
- Sezen, S., (2016) Çin'in İkinci Uzun Yürüyüşü, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara
- Sezen S., (2017) Bir Kuşak ve Bir Yol Projesi: 21. yüzyılın yapı taşı mı? Dünya Gazetesi, <https://www.dunya.com/dunya/bir-kusak-ve-bir-yol-projesi-21-yuzyilin-yapi-tasi-mi-haberi-368883> (05.02.2018)
- Shambaugh, D., (2016) Çin Küreselleşme Yolunda,Yarın Yayınları, İstanbul
- Sharma, B.K., Kundu, N.D., (2016) " China's One Belt One Road: Initiative, Challenges and Prospects" Vij Books India Pvt, New Delhi
- Shephard W., (2017). "The Real Role Of The AIIB In China's New Silk Road" Forbes Magazin, "<https://www.forbes.com/sites/wadeshepard/2017/07/15/the-real-role-of-the-aiib-in-chinas-new-silk-road/>" \l "4b808b187472" <https://www.forbes.com/sites/wadeshepard/2017/07/15/the-real-role-of-the-aiib-in-chinas-new-silk-road/#4b808b187472> (03.03.2018)

- Sidaway, J., Woon, C.H., (2016), "Chinese Narratives on "One Belt, One Road" Geopolitical and Imperial Contexts" *The Professional Geographer*, 69.(4), s.591-603
- Smith, A. (2011). *Milletlerin Zenginliği*. İstanbul: İş Bankası Yayınları.
- Stegen, K.S., (2015) "Understanding China's global energy strategy", Emerald Group Publishing Limited, 10.(2), s.194-208
- Steger, M. B. (2013). "Küreselleşme." Ankara: Dost Yayınevi.
- Stiglitz, J. E. (2004). *Küreselleşme: Büyük Hayal Kırıklığı*. İstanbul: Plan B Yayıncılık.
- Summers, T. (2015). *What exactly is 'one belt, one road'?* Chatham House, 71,(5)
- Suokas J., (2016)., Asia's rival trade deals explained: TPP, RCEP, FTAAP, gbtimes.com, <https://gbtimes.com/asias-rival-trade-deals-explained-tpp-rcep-ftaap> (25.04.2018)
- SWIFT, (2017) <https://swift.org/>
- Scheve, K., Slaughter, M. J. (2007). "A New Deal for Globalization." *Foreign Affairs*, 34-47. <https://www.foreignaffairs.com/articles/2007-07-01/new-deal-globalization> (24.09.2018)
- Şahin, Ç., (2016) "Çin ve Avrupa Birliği'nin Yeni İpek Yolu Girişimleri ve orta Asya'ya Yansımaları" *Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyum Kitabı*
- Tanzi, V. (2001). "Globalization and the Work of Fiscal Termites". *Finance and Development*, 38(1), 1-23.
- Tanzi, V. (2006). "The Demise of the Nation State?" *IMF Working Paper*, 1-17.
- Tekdal, V., (2017). "China's Belt and Road Initiative: at the crossroads of challenges and ambitions" *The Pacific Review*,
- Temiz, K., Uçar H., (2018). "Çin'in Kuşak ve Yol girişiminde sorunlar artıyor" *Anadolu Ajansı*. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/cin-in-kusak-ve-yol-girisiminde-sorunlar-artiyor/1307053> (16.02.2019)
- Temiz, K., Öztuna M., (2018) "Trump etkisi AB ile Çin'i yakınlaştırıyor" *Anadolu Ajansı*: <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/trump-etkisi-ab-ile-cini-yakinlastiriyor/1212576> (05.01.2019)
- The Belt and Road Initiative China-CEEC Think Tank Book Series*, Huang P. ve Lui Z. (Ed.) 20-37.
- Tang, S. C. (2005). *The EU's policy towards China and the arms embargo*. *Asia Europe Journal*, (3).3 s.313-321.
- TBMM, 378 (2015) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic (16.05.2019)
- Timofeev, I., Lissovlik, Y., Filippova, L., (2017). "Russia's Vision of the Belt and Road Initiative: From the Rivalry of the Great Powers to Forging a New Cooperation Model in Eurasia" *China & World Economy* / 25.(5), 62-77
- Tiezzi, S. (2014). "The New Silk Road: China's Marshall Plan?" *diplomat.com*: <https://thediplomat.com/2014/11/the-new-silk-road-chinas-marshall-plan/> (22.11.2018)
- Topuz, S.K., (2016) "Ülkelerin Küreselleşme Demokrasi ve Ekonomik Büyüklük Göstergeleri İle Cinsiyet Temelli Gelişme Endeksi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" *Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 18.(3) s.779-799

- Trading Economics, (2017) "China Growth Rates"
<https://tradingeconomics.com/china/gdp> (02.07.2018)
- Tweed, D. (2018). *China's New Silk Road*. Bloomberg.com:
<https://www.bloomberg.com/quicktake/china-s-silk-road> (25.12.2018)
- Tweed, D., Marlow I., Li D., (2019). "*Souring Deals Put China's Belt and Road Dreams Under Pressure*", Bloomberg Magazine:
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-29/souring-deals-put-china-s-belt-and-road-dreams-under-pressure> (05.03.2019)
- Tuncel, C.O., (2017) "*Bir Kuşak Bir Yol: 21. yüzyılın en büyük kalkınma projesi*", Aydınlik.com: <https://www.aydinlik.com.tr/dunya/2017-mayis/bir-kusak-bir-yol-21-yuzyilin-en-buyuk-kalkinma-projesi> (10.06.2018)
- Turkey's Multilateral Transportation Policy*, Dışişleri Bakanlığı,
http://www.mfa.gov.tr/turkey_s-multilateral-transportation-policy.en.mfa
 (12.04.2019)
- Tüter, M. (2018) Çin Gücü Statükoya Karşı Güç Arayışları, Kopernik Kitap, İstanbul
- UNCTAD, (2018) "World Investment Report", HYPERLINK
["https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf"](https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf)
https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf (02.03.2019)
- Wang, Y. K. (2011). *Harmony and War: Confucian Culture & China Power Politics*. Columbia Press. New York
- Weib, J., Sachs, A., Weinelt H., (2018) "2018 Globalization Report Who Benefits Most from Globalization?" Bertelsmann Stiftung, Münih
- Weiss, M. A., (2017). "Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB)" Congressional Research Service R44754 · V.6 1-19
- Weiers, R., 2008. Introduction to Business Statistics, 7th. South Western Cengage Learning
- When did globalisation start?*, Economist, 23.09.2013,
<https://www.economist.com/free-exchange/2013/09/23/when-did-globalisation-start> (21.10.2018)
- Woetzel, J., (2017). "*China's Role In The Next Phase of Globalization*". McKinsey Global Institute, New York
- World Economic Forum, (2016) "*Why China is central to global growth*" WEF
<https://www.weforum.org/agenda/2016/09/why-china-is-central-to-global-growth> (07.09.2018)
- World Energy Outlook 2017*. Paris: International Energy Agency.
<https://www.iea.org/Textbase/npsum/weo2017SUM.pdf> (02.04.2018)
- World Bank GDP Report*, (2017),
<https://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf> (23.08.2018)
- World Bank Import Export Data*, (2019)
<https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/WLD>
- Wu, W. (2017). China's Silk Road Fund 'seeking investment projects in Europe'. South China Morning Post: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2081067/chinas-silk-road-fund-seeking-investment-projects> (04.06.2018)
- Vangelli A., (2017) China's Engagement with the Sixteen Countries of Central, East and Southeast Europe under the Belt and Road Initiative, *China & World Economy*, (25), 5, s.101-124
- Yiğenoğlu, K., (2018) "Çin'in 'Tek Kuşak Tek Yol' Projesi Ve Asya Altyapı Yatırım Bankası" *Yönetim Ekonomi Edebiyat İslami ve Politik Bilimler Dergisi* 3. (1) 10-28

- Yıldız Ç, (2015). "Çin'in Uluslararası Finans Sistemine Cevabı: Asya Altyapı Yatırım Bankası" Ekonomik ve Sosyal Düşünce Araştırma Geliştirme Vakfı, 1-15
- Yuan, L. (2018). "Why Made in China 2025 Will Succeed, Despite Trump". New York Times: <https://www.nytimes.com/2018/07/04/technology/made-in-china-2025-dongguan.html> (10.02.2019)
- Yuan, J., (2018) "*Beijing's institutional-balancing strategies: rationales, implementation and efficacy*", Australian Journal of International Affairs, 72.(2), s.110-128
- Yüksel, P. (2017). *BRICS'ten Finansal Hamle: Yeni Kalkınma Bankası/ Financial Attack from BRICS: New*. Ankara: EkoAvrasya.
- Yüksel, Y. (2018). "Çin Sömürgeci mi Yoksa Yardımsever mi." yusufyüksel: <https://www.yusufyuksel.com/2018/09/cin-somurgeci-mi-yoksa-yardimsever-mi.html> (15.02.2019)
- Zentürk, Ö. (2016). Türkiye'nin ortağı olduğu Asya Altyapı Yatırım Bankası resmen faaliyete başladı, <https://tr.euronews.com/2016/01/17/turkiye-nin-ortagi-oldugu-asya-altyapi-yatirim-bankasi-resmen-faaliyete-basladi> (14.05.2018).
- Zhai, F., (2018) "*China's belt and road initiative: A preliminary quantitative assessment*" Journal of Asian Economics, 55.(C), s. 84-92

EK A.1. ANKET SORULARI

- 1.Unvanınız /Göreviniz
2. Çalıştığınız Kurum/Kuruluş
3. Mesleki tecrübeniz (Yıl)
4. Cinsiyetiniz
- 5.Kuşak ve Yol Girişimi (KYG) hakkında bilgiye sahibim.
- 6.KYG altyapı yatırımları ve sermaye ihracı yöntemi, kazan kazan, karşılıklı saygı ve öğrenme prensipleri ile küresel ekonomiye yeni bir yaklaşım getirmiştir.
- 7.KYG, Asya Altyapı Yatırım Bankası ve İpek Yolu Kalkınma Bankası gibi yeni kurumlar ile ABD'nin liderliğini yaptığı liberal düzene alternatif bir düzen oluşturmak amacını taşımaktadır.
- 8.KYG kapsamında oluşturulan yeni finansal kurumlar sayesinde küresel finansal sistemde değişikliklere yol açacaktır.
- 9.KYG, temelinde yatan prensipleri ve ekonomik büyüklüğü ve etkilediği alan ile Marshall Planından oldukça farklıdır.
- 10.Çin'in ekonomik, siyasi ve askeri açıdan yükselişinin küresel güç dengesi sağlaması açısından sağlıklı sonuçlar doğuracağını düşünüyorum.
- 11.KYG Çin'in geliştirmekte ülkeleri borç tuzağına çekerek kendine bağımlı yapmayı düşündüğü bir girişimdir.
- 12.KYG, Afrika ve Asya gibi az gelişmiş veya geliştirmekte olan ülkelere yönelik sömürü sisteminin bir yöntemidir.
- 13.KYG tek kutuplu dünyadan çok kutuplu küresel yönetime geçişi sağlayacaktır
- 14.KYG küreselleşme sürecinde dünyanın eksenini batı- kuzey ekseninden doğu-güney eksenine kaydıracaktır.
- 15.KYG küresel ticareti ve ülkeler arasındaki kültürel alışverişi sadece güçlü ülkelerin kazanacağı şekilde değil kazan-kazan, karşılıklı saygı ve karşılıklı öğrenme prensipleri ile bütün tarafların kazanacağı şekilde genişletecektir.
- 16.Türkiye'nin Çin ve Rusya ile yakınlaşmasının Batı Bloku ile ilişkisini daha sağlıklı ve dengeli hale getireceğini düşünüyorum.
- 17.Türkiye KYG içinde Orta Koridor projesi ile önemli bir konuma sahiptir.

18.KYG, ekonomik ve siyasi anlamda Türkiye için yeni fırsatlar doğuracaktır.

19.KYG de yer alacak Türkiye'nin Batı Bloku'ndan ayrılarak Çin ve Rusya ile yeni bir ittifak kurması gerektiğini düşünüyorum.

20.KYG Türkiye'yi Çin'e bağımlı hale getirecek ve ticaret açığını Türkiye'nin aleyhine daha da artıracaktır.

21.“Kuşak ve Yol Girişimi” hakkında belirtmek istediğiniz başka hususlar varsa lütfen yazınız

ÖZGEÇMİŞ

1974 yılında Şanlıurfa da doğdum. İlk ve orta öğrenimimi Şanlıurfa da tamamladım. 2000 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat bölümünden mezun oldum. 2010 yılında Harran Üniversitesi Maliye Ana Bilim dalından “Doğrudan Yabancı Sermaye Akımları ve Türkiye Örneği” adlı yüksek lisans tezimle mezun oldum. 2000 yılından itibaren uluslararası deniz taşımacılığı şirketlerinde dış ticaret ve lojistik operasyon bölümlerinde çalıştım. Ayrıca 2001-2003 yılları arasında haftalık yayınlanan Gözlem gazetesinde Bilişim köşesi hazırladım. 2014 yılından itibaren Harran Üniversitesi Şanlıurfa Sosyal Bilimler MYO’da öğretim görevlisi olarak çalışmaktayım. 2015 yılından itibaren Gaziantep Üniversitesi İktisat ana bilim dalında doktora eğitimime devam ediyorum. Evli ve iki çocuk babasıyım.

VITAE

I was born Şanlıurfa in 1974. I completed elementary school education in Şanlıurfa. I graduated from DEU Economics department in 2000. I did master degree about Science of Public Finance department from Harran University in 2010. My thesis matter was "Direct Foreign Capital Flows and the Case of Turkey". I had worked foreign trade and operational section in international sea transport and logistics companies since 2000. Also I was columnist about informatics in “Gözlem” newspaper (weekly) and magazine (monthly) between 2001-2003. I have worked as lecturer Harran University Şanlıurfa Social Sciences Vocational School since 2014. Also I have been Phd student in Gaziantep University Economics Phd programme since 2015. I am married and I have two child.